

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ



11'inci Birleşim 5 Temmuz 2023 Çarşamba



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	459
II.- GELEN KÂĞITLAR	464
III.- YOKLAMALAR	495, 496
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	468
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	468:472
1.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil'in, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın hukuksuz bir şekilde cezaevinde alıkonulmasına ve halk iradesinin gasbedilmesine ilişkin gündem dışı konuşması	468:470
2.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, yoksulluğa ve eğitimin tüm kademelerinde 1 öğün yemeğe ilişkin gündem dışı konuşması	470:471
3.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	471:472
	451

V.- AÇIKLAMALAR472, 501, 510, 522, 532,
545, 550, 561, 562

- 1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Nasrettin Hoca'nın vefatının 739'uncu yılına ilişkin açıklaması 472
- 2.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, çiftçilere tarımsal sulamayla ilgili elektrik faturalarının gönderilmesine ilişkin açıklaması 473
- 3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, döviz cinsinden borçları olan bursiyerlere ilişkin açıklaması 473
- 4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 7433 sayılı Kanun'la kadroya geçen fakat eş durumu tayini yapılmayan memurların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 473
- 5.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisinin başlattığı randevulu alım sistemine ilişkin açıklaması 473:474
- 6.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesindeki kaskosuz ve pert olmuş araçların tazminine ilişkin açıklaması 474
- 7.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı ili Patnos ilçesinde Devlet Su İşleri tarafından yapımı başlatılan su arıtma tesisine ilişkin açıklaması 474
- 8.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, kamu mühendislerinin sorunlarına ilişkin açıklaması 474:475
- 9.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, Cumhurbaşkanlığı tarafından Kamu Yatırım Programı'na alınmayan Sefaköy-Beylikdüzü metrosuna ilişkin açıklaması 475
- 10.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, her gün biraz daha toplumu tehdit eden bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması 475
- 11.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun ilinde son yıllarda acı sonuçlar doğuran sel felaketlerine ilişkin açıklaması 475:476
- 12.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Bursa'nın Büyükşehir Belediyesi Karaağz Mahallesi'nde muhtar ve mahalle derneği tarafından "Dine uygun değildir." gerekçesiyle getirilen yasaklara ve Niğde'de 15 yaşında bir kız çocuğunun sosyal medya hesabından yaptığı paylaşıma ilişkin açıklaması 476
- 13.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 12 Ağustos 2022 tarihinde çıkarılan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması 476
- 14.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, akaryakıt fiyatlarına arka arkaya gelen zamlara ilişkin açıklaması 476:477

- 15.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, memur maaşında alt sınırı belirleyen kanun teklifine ilişkin açıklaması 477
- 16.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, görev yaptığı hastanede uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybeden Doktor Ekrem Karakaya'nın ölüm yıl dönümüne ve sağlıkta şiddet nedeniyle şehit olmuş tüm sağlıkçılara ilişkin açıklaması 477
- 17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, infazların sudan bahanelerle yakılmasına ilişkin açıklaması 477
- 18.- Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, 3'üncü Avrupa Oyunları'ndan başarı gösteren genç sporculara ve antrenörlerine ilişkin açıklaması 478
- 19.- Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın Akyaka ilçesinde 26/6/2023 günü yaşanan şiddetli dolu yağışına ilişkin açıklaması 478
- 20.- İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Erzincan Başbağlar katliamının yıl dönümüne ilişkin açıklaması 478
- 21.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çin'in Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de barışçıl gösteri yapan Doğu Türkistanlı soydaşlara kanlı müdahalesinin 14'üncü yıl dönümüne, Antalya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne, PKK'nın sözde Irak istihbarat sorumlusu Celal Kaya'nın etkisiz hâle getirilmesine, LGS tercih döneminin başladığına, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın basın toplantısındaki açıklamasına, TÜİK'in bugün açıkladığı enflasyon rakamlarına, AK PARTİ Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan memur maaşlarıyla ilgili kanun teklifine ve AK PARTİ Hükûmetinin yaptığı yanlış politikaların bedelini vatandaşın ödediğine ve ödeyecek olmasına ilişkin açıklaması 478:481
- 22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Başbağlar ve Urumçi katliamlarının yıl dönümlerine, Diplomat Osman Köse'ye yönelik suikastı azmettirdiği bilinen ve Irak'ın kuzeyinde sözde istihbarat sorumlusu olduğu ifade edilen terör elebaşının etkisiz hâle getirilmesine ve bugün Meclise verilen kanun teklifine ilişkin açıklaması 481:482
- 23.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, bugün Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilen torba yasa teklifine, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, çiftçi mağduriyetinin giderek büyüdüğüne, cezaevinde bulunan Nudem Durak'ın özgürlüğüne kavuşması için düzenlenen kampanyaya ve Bitlis Valiliğinin ilan ettiği sokağa çıkma yasağına ilişkin açıklaması 482:483

- 24.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Başbağlar katliamının yıl dönümüne, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, TÜİK verilerine göre yapılan zamlara, memura seyyanen verilecek 8 bin liralık zamma, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen torba yasaya, halkın ek vergi ödeyecek durumda olmadığına ve bu iktidarın dış politikada da tuhafıklarına devam ettiğine ilişkin açıklaması 484:485
- 25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, mütefekkir ve şair Erdem Bayazıt'ın ölüm yıl dönümüne, Başbağlar katliamının 30'uncu yıl dönümüne, enflasyona hiçbir toplum kesimini ezdirmediklerine ve ezdirmeyeceklerine, deprem bölgesinde yaşanabilir kentler oluşturma noktasındaki azim ve kararlılıklarına, Meclis Başkanlığına sundukları yasa teklifine ve Türkiye'nin dış politikadaki başarıları sonucunda Cumhurbaşkanının Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesine ilişkin açıklaması 486:487
- 26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 501
- 27.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beşıtaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 510:511
- 28.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım'ın, Türkiye'nin 1990'lı yıllarına ilişkin açıklaması 522
- 29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, İskenderun'un kurtuluşunun 85'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 522:523
- 30.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, memur ve emeklilerinin maaşlarında yapılacak düzenlemeye ilişkin açıklaması 523
- 31.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Çeşmeli-Taşucu Otoyol Projesi'ne ilişkin açıklaması 523
- 32.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beşıtaş'ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın 11 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 532:533
- 33.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beşıtaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 533

- 34.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 533:534
- 35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 534
- 36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in 11 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 545:546
- 37.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 550
- 38.- İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Başbağlar katliamı anlaşılmadan, anılmadan, Sivas katliamının anlaşılamayacağına, anılamayacağına ilişkin açıklaması 550:551
- 39.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, bugün Meclise sunulan 17 maddelik kanun teklifine ilişkin açıklaması 551
- 40.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Maltepe Belediyesine silahlı saldırı düzenlendiğine ilişkin açıklaması 561
- 41.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın özgürlüğüne kavuşması için Hatay halkının yarın oturma eylemi gerçekleştireceğine, kendilerinin de Genel Kurulu terk etmeyerek bu eyleme destek vereceklerine ilişkin açıklaması 562

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**488****A) TEZKERELER****488:489**

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İçişleri Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/26) 488
- 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Plan ve Bütçe Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/27) 488

- 3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/28) 488
- 4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/29) 489
- 5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/30) 489

VII.- ÖNERİLER**489, 496, 511****A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**489:494, 496:501,
511:522

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılardan kaynaklanan demografik risklerin yıkıcı, siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarının engellenmesi ve ortaya çıkan asayiş sorunlarının nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 5/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 489:494, 496

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından, Kobani davasındaki hukuka güveni zedeleyici sürecin yarattığı zararların araştırılması amacıyla 5/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 496:501, 511

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağış miktarının ve bunların kullanıldığı yerlerin araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi 512:519

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi 519:522

VIII.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında ve Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine sataşması nedeniyle konuşması 502:503
- 2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına ve Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 503:505
- 3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 506:508
- 4.- Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine sataşması nedeniyle konuşması 508:509
- 5.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 510
- 6.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 547:548
- 7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 548
- 8.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 548:549
- 9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 549:550

**IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN
DİĞER İŞLER**524, 534, 550, 551, 561,
563, 564*A) KANUN TEKLİFLERİ*524:532, 534:545, 550,
551:561, 561, 563,
564:577

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11)

524:532, 534:545, 550,
551:561, 561, 564:577

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 12)

563

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

563

X.- OYLAMALAR

564

1.- (S. Sayısı: 11) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

564:577

XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

578

1.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerde görev yapan kamu görevlilerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1)

578:579

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca, devletin yönetim şekli olan cumhuriyetin 100'üncü yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili olarak görev yapmanın heyecanını ve onurunu yaşadığına, özgür iradesiyle oy vermiş on binlerce yurttaşın temsilcisi olan bir milletvekilinin bugün Parlamentoda bulunması gerekirken keyfi tutum ve irade gaspıyla aralarında olmamasının cumhuriyeti ve demokrasiyi eksik kıldığına, kadının çağdaş bir hukuk devletindeki yerinin net bir şekilde tanımlanması gerektiğine ve 28'inci Dönemin milletin egemenlik tutkusuyula ve sadece halkın çıkarları için yapacağı çalışmalarla anılacağına inandığına ilişkin bir açıklamada bulundu.

Hakkâri Milletvekili Öznur Bartın, Hakkâri'nin yerel sorunlarına,

Ordu Milletvekili İbrahim Ufuk Kaynak, Fransa'da yaşanan olaylara ve nedenlerine,

İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç, 28'inci Yasama Dönemi çalışmalarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Konya Milletvekili Mehmet Başkan, Kurban Bayramı'na ve güvenlik güçlerinin Suriye ve Irak'ın kuzeyindeki terör örgütlerini etkisiz hâle getirme operasyonlarından ülke içinde rahatsız olanlara,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Hükümetin ithalata dayalı yanlış tarım politikalarına,

Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan, gündemde olan maaş zamlarına,

Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül, seçimden sonra yapılan zamlara,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, çiftçinin refahı için yapılması gerekenlere,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, Osmaniyeli öğretmenlerin iller arası isteğe bağlı yer değişikliği hakkını beklediğine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Çorlu Havalimanı'na,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, Türkiye Harp Malûlü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneği Gaziantep Şubesi yöneticilerinin talep ve önerilerine,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Sivas, Çorum ve Başbağlar'da katledilenlere ve AKP'nin yanlış tarım politikalarına,

Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı, kiraz alım fiyatlarının düşürülmesine,

Kars Milletvekili İnan Akgün Alp, Kars'ın Akyaka ilçesinde dolu felaketinden etkilenen çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için yapılması gerekenlere,

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal, 3'üncü Avrupa Oyunları'nda başarı gösteren millî sporculara ve Azerbaycan'ın doğusunda meydana gelen depreme,

Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer, cumhuriyet döneminde kadının kazanılmış haklarından bir milim dahi geri gidilmesine izin vermeyeceklerine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Hatay için geliştirme ödeneğinin iyileştirilmesi gerektiğine,

Ardahan Milletvekili Özgür Erdem İncesu, Ardahan'ın bazı ilçe ve köylerindeki içme suyu, altyapı ve yol sorununa ve Eylül 2022 tarihinde meydana gelen depremden etkilenen depremzedelere yeni evlerinin verilmesi gerektiğine,

Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur, İller Bankasının deprem bölgesi belediyelerine gönderdiği paya,

Samsun Milletvekili Murat Çan, iktidarın TÜİK'i itibarsızlaştırdığına,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Toprak Mahsulleri Ofisinin uygulamalarına,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, memur maaşındaki vergi dilimi zulmüne,

Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere, deprem bölgesindeki kiracıların yaşadığı mağduriyete,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Kurban Bayramı'na ve bayramda yaşanan trafik kazalarına, hacdan dönenlere, 3'üncü Avrupa Oyunları'nda başarı gösteren millî sporculara, İsveç'in başkenti Stockholm'de bir caminin önünde Kur'an-ı Kerim'in yakılmasına, işgal altındaki Batı Şeria'nın Cenin bölgesinde İsrail güçlerinin Filistinlilere karşı gerçekleştirdiği şiddet olayına, Kocaeli Dilovası'nda Suriyeli sığınmacılar ile vatandaşlar arasında yaşanan gerginliğe, sözleşmeli ve ücretli öğretmenlerin kadro beklediklerine ve Para Politikası Kurulunun yayınladığı toplantı özetine,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, İsveç'te Müslümanları ve özelde Türkleri hedef alan çirkin ve ahlaksız eylemlere ve İsveç'in başkenti Stockholm'de bir caminin önünde Kur'an-ı Kerim'in yakılmasına, İsrail tarafından Filistin'in Cenin bölgesinde gerçekleştirilen saldırıya, Atina Büyükelçiliği Müsteşarı Ömer Haluk Sipahioğlu'nun şehadetinin seneidevriyesine, Lizbon Büyükelçisi Murat Karagöz'ün vefatına ve 3'üncü Avrupa Oyunları'nda başarı gösteren millî sporculara,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, bir kadının Meclis Başkan Vekili olarak görev yapmasından mutluluk duyduklarına, İsveç'te Kur'an-ı Kerim'in yakılmasına, Vedat Aydın'ın ölüm yıl dönümüne, Sivas Madımak ve Çorum katliamlarına, özel güvenlik gerekçesiyle yasaklanan Hakkâri'nin Geveç (Yüksekova) ilçesinde bulunan Cilo Dağları ve Sat Buzul Göllerine, Hakkâri'de tüm ilçeleri içerecek şekilde düzenli olarak her şeyin yasaklandığına ve Cilo Fest'e,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, ilk kadın milletvekili Mihri Pektaş'ın ölüm yıl dönümüne, Kurban Bayramı'nın ilk gününde İsveç'in başkentinde Kur'an-ı Kerim'in yakılmasına, otuz yıl önce Madımak'ta işlenen insanlık suçuna, Başbağlar katliamının 30'uncu yılına, Merdan Yanardağ'ın tutuklanmasına, "Can Atalay'a özgürlük." dediklerine, 28 Şubat davası kapsamında hâlâ hapisteler olan 5 general ve memura ve emekliye gerçek enflasyon oranında zam yapılması gerektiğine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Kurban Bayramı'na, İsveç Hükûmetinin gözetimi altında Kur'an-ı Kerim'i yakma girişiminde bulunulmasına, İsrail'in Cenin'de Filistinli Müslümanlara yapmış olduğu zulme, bu hafta içerisinde Meclise sunacakları kanun teklifine, seçim beyannamelerinde ne söyledilerse 28'inci Dönemde hepsini bir bir gerçekleştireceklerine, uluslararası yarışmalarda başarı gösteren sporculara ve 27'nci Genç Balkan Matematik Olimpiyatı'nda madalya kazanan gençlere,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Grup Başkan Vekillerinin konuşma sürelerine uymaları gerektiğine,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın satışma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi'nin yaptığı açıklaması sırasında şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, İnsan Hakları İnceleme Komisyonu üyeliğinden; Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden istifalarına ilişkin yazıları 22/6/2023 tarihinde; Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cüpolo'nun, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 23/6/2023 tarihinde; İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısı 3/7/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Başkanlıkça, Ankara Milletvekili Lüftiye Selva Çam'ın, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğinden; Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan'ın, Dijital Mecralar Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Dilekçe Komisyonu üyeliğinden; İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'nün, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğinden geri çekildiklerine ilişkin yazılarının 22/6/2023 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş ve beraberindeki Parlamento heyetinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhuriyet Meclisi Başkanı Zorlu Töre'nin vaki davetine icabetle KKTC'ye ve Azerbaycan Millî Meclis Başkanı Sahibe Gafarova'nın vaki davetine icabetle Azerbaycan'a resmî ziyaretlerde bulunmalarına ilişkin tezkeresi kabul edildi.

İYİ Parti Grubunun, 4/7/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, kanunla belirlenen yüzde 25 artış sınırının uygulanabilirliğinin denetlenmesi, kiracıları ve ev sahiplerini mağdur etmeden kira artışlarına yönelik alınabilecek önlemlerin belirlenmesi, konut satışıyla Türk vatandaşlığı kazanılmasının neden olduğu sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Yeşil Sol Parti Grubunun, 3/7/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Celal Fırat ve arkadaşları tarafından, 2 Temmuz Sivas katliamının bütün boyutlarıyla araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 4/7/2023 tarihinde Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun ve arkadaşları tarafından, tren kazalarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 4 Temmuz 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, İzmir Milletvekili Deniz Yücel'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına,

Sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ile Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 4 Temmuz 2023 Salı günü (bugün) birleşiminde (10/5), (10/6), (10/8), (10/22) ve (10/58) esas numaralı balıkçılıkla ilgili Meclis Araştırması Önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına, bu görüşmelerde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 kişi tarafından kullanılabilmesine, bu birleşimde başkaca denetim konusunun görüşülmeyle balıkçılıkla ilgili Meclis Araştırması Önergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Konya Milletvekili Barış Bektaş, Barolar Birliği tarafından tespit edilen ve tarafına iletilen sorunlara,

Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır, Mersinli limon ve muz üreticilerinin sorunlarına,

Adıyaman Milletvekili Mustafa Alkayış, Adıyaman'daki TMO'nun alım yeri sayısına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Yeşil Sol Parti Grubuna ait olup boş bulunan Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliklerine Bitlis Milletvekili Semra Çağlar Gökalp, Diyarbakır Milletvekili Halide Türkoğlu ile Diyarbakır Milletvekili Osman Cengiz Çandar seçildiler.

AK PARTİ Grubuna ait olup boş bulunan:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeliğine Nevşehir Milletvekili Emre Çalışkan,

Dijital Mecralar Komisyonu üyeliğine Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam,

Dilekçe Komisyonu üyeliğine İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü,

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu üyeliğine İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı,

Seçildiler.

Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen, balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeler (10/5, 6, 8, 22, 58) yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Kurulacak komisyonun, 22 üyeden teşekkül etmesi, çalışma süresinin başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip ye seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olması, gerektiğinde Ankara dışında da çalışması kabul edildi.

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, Burdur'un sorunlarına,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, iktidarın ileri demokrasi anlayışını gözden geçirmesi gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 5 Temmuz 2023 arşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 21.07'de birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip ye

Muhammed ADAK

Mardin

Kâtip ye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 8

5.07.2023 Çarşamba**Cumhurbaşkanı Teklifi**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/274) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:23.06.2023)

Milletvekili Teklifleri

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 20 Milletvekilinin; 6/2/2023 Tarihinde Meydana Gelen Depremlerin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpların Telifisi için Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi İhdası ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1264) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:5.07.2023)

2.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın; Sivas İl Merkezindeki Madımak Otelinin Madımak Utanç Müzesi Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1265) (İnsan Haklarını İnceleme ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.07.2023)

3.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; Esnaf ve Çiftçilerin Kredi Borçlarının Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1266) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ; Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.07.2023)

4.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın; Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1267) (Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:3.07.2023)

5.- Ankara Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın; Kamuoyu Araştırmaları ve Sonuçlarının Yayınlanması Hakkında Kanun Teklifi (2/1268) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:4.07.2023)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Adalet Bakanlığı**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, e-devlet sisteminde yer alan vatandaş bilgilerinin çalındığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/22)

2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Cumhurbaşkanı tarafından affedilen hükümlülere ilişkin yazılı soru önergesi (7/23)

3.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2022-2023 yıllarında Diyarbakır ilinde açılan icra dosyası sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/24)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

4.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2023 yılında Diyarbakır ili için ayrılan ödeneklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/25)

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, vefa sosyal destek grubu ekipleri tarafından Niğde ilinde verilen hizmetlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/26)

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki kadın girişimci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/27)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

7.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 8 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla ülke genelinde ve Diyarbakır'daki işsizlikle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/28)

8.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, taşerondan kadroya geçirilen ve zorunlu olarak emekliliğe ayrılan kişilerin mağduriyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/29)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

9.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yaşanabilecek olası bir depremde yıkılma tehlikesi bulunan binalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/30)

10.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de depremden etkilenen binalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/31)

11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilinde yer alan arazilerdeki tapu değişikliklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/32)

12.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizde karbon ayak izi ölçümü yapıp yapılmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/33)

13.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de yaşanabilecek olası depremlere karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/34)

14.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, iklim değişikliği konusunda Niğde ilinde alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/35)

15.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, Isparta ili Sütçüler ilçesinde yürütülen madencilik faaliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/36)

16.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çeşitli illerden gelerek Niğde ilinde ev ve arazi satın alan vatandaşlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/37)

Dışişleri Bakanlığı

17.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, son 5 yıl içinde vize talebi reddedilen Türk vatandaşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/38)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

18.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Diyarbakır ilindeki sporcu, spor kulübü ve spor tesisi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/39)

19.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son 5 yıl içinde ulusal ve uluslararası müsabakalara hazırlanmak için Niğde'de konaklayan spor kabilelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/40)

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, uluslararası spor müsabakalarında başarılı olan Niğdeli sporculara ilişkin yazılı soru önergesi (7/41)

21.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de bulunan bir spor kulübü için yapılacak stadyumun inşasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/42)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

22.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, vergi muafiyetinden yararlanan kreş ve gündüz bakım evlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/43)

23.- Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2023 bütçesinde Diyarbakır ili için ayrılan yatırım ödeneğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/44)

24.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, bazı limanların işletme hakkı süresinin uzatılması için yapılan başvurulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/45)

İçişleri Bakanlığı

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde ilindeki depremzedelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/46)

26.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan depremzedelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/47)

27.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ili Şavşat ilçesine bağlı köylerin su, yol ve elektrik sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/48)

28.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de depremden etkilenen binalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/49)

29.- İstanbul Milletvekili Namık Tan'ın, AFAD ile Katar Devlet Kalkınma Fonu arasında Suriye'nin kuzeyinde entegre bir şehir kurulmasına yönelik imzalanan protokole ilişkin yazılı soru önergesi (7/50)

30.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, 2018-2023 yılları arasında Türk vatandaşlığı kazananların sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/51)

31.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, son 10 yılda Türk vatandaşlığı kazanan kişilerle ilgili verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/52)

32.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de son 5 yıl içinde ele geçirilen boş ve dolu makaron sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/53)

Milli Eğitim Bakanlığı

33.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de eğitim hayatını sürdüren depremzede öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54)

34.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Arhavi ilçesindeki bir lisenin bakım ve onarımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/55)

35.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin ilinde çay eksperliği bölümü açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/56)

36.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, engelli öğretmen atamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/57)

37.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Eskişehir'deki okullarda imamlar ve müftülük personelinin görevlendirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/58)

Sağlık Bakanlığı

38.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'e onkoloji hastanesi yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/59)

39.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, çocuklarda görülen tip 1 diyabet hastalığının alternatif tıp yöntemleriyle tedavi edilebildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/60)

40.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'deki devlet hastanelerinin kapasitelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/61)

41.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de evde sağlık hizmetinden yararlanan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/62)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

42.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesinde kurulacağı açıklanan özel endüstri bölgesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/63)

43.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2012 yılından bu yana kalkınma ajanslarındaki görevlerinden ayrılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/64)

44.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, kamu-özel işbirliği ile yapılan projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/65)

Tarım ve Orman Bakanlığı

45.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, kafkas arısı soyunun korunması için yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/66)

46.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, ülkemizin tarımsal envanter sistemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/67)

47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de iklim değişikliğine karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/68)

Ticaret Bakanlığı

48.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Yükümlü Kayıt ve Takip Sisteminde yapılan bazı değişikliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/69)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

49.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Murgul ilçesine bağlı bazı köylerde mobil iletişim hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/70)

50.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, TÜVTÜRK araç muayene ücretlerine yapılan zamlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/71)

51.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin-Şavşat karayolunda yaşanan kazalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/72)

52.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın, bazı yol ve köprülerden 2022 yılında geçen araç sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/73)

53.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Hopa ilçesine araç muayene istasyonu açılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74)

54.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Hopa ilçesine bağlı bazı köylerde mobil iletişim hizmetlerinin yetersizliğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/75)

5 Temmuz 2023 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’ın hukuksuz bir şekilde cezaevinde alıkonulması ve halk iradesinin gasbedilmesi konusunda söz isteyen İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil’e aittir.

Buyurun Sayın Kadıgil.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil’in, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay’ın hukuksuz bir şekilde cezaevinde alıkonulmasına ve halk iradesinin gasbedilmesine ilişkin gündem dışı konuşması

SALIHA SERA KADIGİL (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın üyeler; Türkiye İşçi Partisi adına Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, malumunuz, 28’inci Yasama Dönemimiz başladı. Meclis koridorları tebrik için gelen heyetlerle dolup taşmakta ama bu süreçte hak ettiği tebrikleri kabul edemeyen tek bir seçilmiş milletvekili var: TİP Hatay Milletvekili Can Atalay. Çünkü seçildiği günden bugüne kadar Anayasa’ya ve Anayasa Mahkemesinin kararlarına aykırı bir şekilde Silivri’de siyasi bir esir olarak tutulmaya devam ediyor ve buna rağmen bu Meclisin çoğunluğu ne acı ki bu hukuksuzluğa, Meclis iradesine yönelik bu saygısızlığa sessiz kalıyor.

Sayın milletvekilleri, bu duruma sessiz kalabilmeniz için iki sebep mevcuttur: Bir, bilgi eksikliğiniz vardır; iki, ortada bir kötülük durumu vardır. Bakın, 3’üncü bir şık yoktur. Zira, dün Grup Başkan Vekili, AKP’nin Grup Başkan Vekili Sayın Akbaşıoğlu bu kürsüye çıktı ve şunu söyledi: “Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir, mahkemeler tarafsız ve bağımsızdır.” Sormak gerekiyor, özellikle Anayasa’nın yürürlükte olması gerekliliğinden hareketle -hani burası bir hukuk devleti ya, en azından Anayasa’yı uygulamamız gerekiyor ya- bakın, Anayasa’nızın bir 83’üncü maddesi var, ne diyor bu 83’üncü madde? Hepimiz artık ezberledik ama sessizliği bilgi eksikliğine bağladığım için bir kez daha altını çizmek istiyorum: “...bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz.” Aynı madde devamında 2 tane istisna belirliyor: Bir “Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali...” diyor; ikincisi, Anayasa’nın 14’üncü maddesindeki istisnai durumlardan bahsediyor. Benim de katılmaktan ve parçası olmaktan onur duyduğum Gezi direnişinin üzerinden on yıl geçmiş olduğuna göre demek ki ortada bir suçüstü hâlinde bahsetmemiz mümkün değil. O hâlde, buradaki uyumsuzluk sadece ve yalnızca tek bir yere dayanıyor, o da Anayasa’nın 14’üncü maddesindeki istisnalar tutuklu bulunan milletvekili Can Atalay için uygulanabilir mi, uygulanamaz mı? Şu anda önümüzdeki hukuki tartışmanın tek mahiyeti bu.

Bakın, çiçeği burnunda Adalet Bakanınız bu konuyla ilgili çıktı, bir açıklama yaptı, ben utandım bir hukukçu olarak yaptığı açıklamadan çünkü şöyle dedi: “Biliyorsunuz ki Gezi davası anayasal düzenle alakalı bir konu. O yüzden Can Atalay’ın durumu Anayasa’nın 14’üncü maddesindeki dokunulmazlık kapsamına girmez.” Böyle bir beyanda bulundu, bu ülkenin Adalet Bakanı bulundu.

Şimdi, Can Atalay bu konuda bu şekilde bulunan ilk milletvekili olsaydı yani tutuklu olduğu hâlde milletvekili seçilen ilk milletvekili olsaydı Adalet Bakanının bu cümlelerinin belki en küçük bir hukuki değeri olabilirdi ama böyle bir durum söz konusu değil sayın milletvekilleri. Bugüne dek farklı farklı partilerden onlarca tutuklu milletvekili seçildi ve Anayasa’nın, Anayasa Mahkemesinin, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun kararlarıyla serbest bırakıldı. Bu konuda yapılmış içtihatlar var. O yüzden, bu tartışmalar bomboş tartışmalar hâline geldi.

Bakınız, önümde kararlar var -dedim ya, ne ilk ne son- Leyla Güven kararı ya! Daha bir sene olmadı bu karar verileli sevgili arkadaşlar, daha bir sene olmadı ve bu kararda AYM açıkça şunu söylüyor: “Hangi suçun Anayasa madde 14 kapsamında 83’ün istisnası olacağını ben söyleyemem. Meclisin bir düzenleme yapması ve bunu önüne koyması gerekir. Ey Meclis, sen 14’üncü maddeye ilişkin istisnaya dair bir düzenleme yapmadıkça hangi milletvekili olursa olsun, hangi suçtan tutuklu olursa olsun 83 uyarınca serbest bırakmak mecburiyetindedin.” diyor sevgili arkadaşlar. Buyurun, Mustafa Balbay kararı; buyurun, Gergerlioğlu kararı; buyurun, Leyla Güven kararı, yani birden çok karar var, Ahmet Şık’a dair Yargıtay Ceza Genel Kurulu kararı, hepsi aynı şeyi söylüyor. Buna rağmen, utanmadan, Hatay halkının oylarıyla seçilmiş Can Atalay tam elli iki gündür Silivri’de esir tutuluyor ama siz burada gelen tebrikleri kabul etmeye devam ediyorsunuz, bu arkamızdaki yazının bir hükmü varmış gibi davranmaya devam ediyorsunuz. Elli iki gündür tahliye edilmiyor Can ya, elli iki gün oldu! Neden biliyor musunuz? Çünkü Sayın Akbaşoğlu’nun iddia ettiği gibi bu ülke bir hukuk devleti falan değil.

Bir tane acıklı şey daha söyleyeyim size: Yargıtaya biz tahliye talepli dilekçe verdik; biliyor musunuz, Yargıtay bile karar vermiyor şu anda; Yargıtayda bir grup savcı var, o savcılar bu dilekçeleri önünde tuttular, gömdüler, ceza dairesinin önüne yollamıyorlar çünkü bir kanun hükmü daha var, CMK 105, diyor ki: “Daire üç gün içinde karar vermek zorunda.” “Bu kararı veremesin.” diye üstünde savcı çübbesi bulunan kişiler hukuka karşı şu anda hile yapıyor.

Sürem çok azaldı, bu kapsamda soruyorum size: Siz milletvekiliyseniz, bu koridorlarda o rozetleri takarak gururla dolaşıyorsanız Meclis iradesine sürülen bu lekeyi kendinize nasıl yakıştırıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİHA SERA KADIGİL (Devamla) – Sayın Akbaşoğlu, soruyorum kürsüden: Hâlâ bu ülkenin bir hukuk devleti olduğunu iddia edebiliyor musunuz? Anayasa Mahkemesi kararını bilmiyor musunuz, tanımıyor musunuz?

Sayın Bülbül, siz de bir hukukçusunuz, MHP olarak hukuki görüşünüzü merak ediyorum. Anayasa Mahkemesi içtihatlarıyla ilgili, Can Atalay’ın hâlâ tutulmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Milletvekili.

SALİHA SERA KADIGİL (Devamla) – Son olarak Sayın Meclis Başkan Vekilliğine sormak isterim çünkü 83’üncü madde, sevgili arkadaşlar, şöyle diyor...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Milletvekili.

SALİHA SERA KADIGİL (Devamla) – Eğer 14’üncü maddedeki istisna varsa Sayın Başkan, Meclis Başkanlığına Yargıtay bunu derhâl bildirmek zorundadır. Bu konuda Yargıtaydan Meclis Başkanlığımıza yapılmış herhangi bir bildirim var mıdır?

İlgililerin bu kürsiye gelerek bu sorulara yanıt vermesini istiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, yoksulluk ve eğitimin tüm kademelerinde 1 öğün yemek konusunda söz isteyen Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir’e aittir.

Buyurun Sayın Karaca Demir.

2.- Gaziantep Milletvekili Sevda Karaca Demir'in, yoksulluğa ve eğitimin tüm kademelerinde 1 öğün yemeğe ilişkin gündem dışı konuşması

SEVDA KARACA DEMİR (Gaziantep) – EMEP Partisi adına Genel Kurulu selamlıyorum.

Özellikle, bu koltuklarda, kadınlar kapı kapı dolaşıp okullarda 1 öğün ücretsiz yemek için yüz binlerce imza toplarken; okul önlerinde, sokaklarda bunun için eylem yaparken seçim öncesinde sözler verip sonra bu sözlerini unutanlar oturuyor. Hatırlatmak için bu sözü aldım bugün. Kadınların bu büyük mücadelesi sayesinde Millî Eğitim Bakanlığı geçen dönem okul öncesi eğitimde 1 öğün ücretsiz yemek uygulamasını başlattı ama kadınlar dedi ki: “Bu yetmez; eğitimin her kademesinde, tüm devlet okullarında tüm öğrencilere 1 öğün ücretsiz yemek sağlamak zorundasınız. Biz bunun için mücadeleye devam edeceğiz.” Ama maalesef gördük ki kulağımızın üstüne yattınız, kadınlar unuttur sandınız ama unutmadık. İşte, unutmadığımızı göstermek için bugün söz aldım.

Şimdi, ülkenin dört bir yanında, her devlet okulunda tüm öğrencilere 1 Öğün Ücretsiz Yemek Kampanyası'nın yürütücülerinden biri olarak bu kampanyanın bir parçası olan yüz binlerce kadının sorularını bu kürsüden dile getirmek istiyorum. Uydurma TÜİK rakamları sizin olsun, biz bilimsel ENAG verilerine göre konuşacağız. Yıllık enflasyon yüzde 108,58 oldu. Türkiye, Dünya Bankası verilerine göre dünyanın en yüksek 10'uncu gıda enflasyonuna sahip ülkesi. Gıda fiyatları üç yılda yüzde 245 artmış durumda ve bu ülkede her 3 çocuktan 1'isi yetersiz beslenme sorunu yaşıyor. Devletin verileri bile bugün bunu söylüyor. Biz bugün bir kere daha TÜİK verileriyle konuşmak, tartışmak durumunda kaldık. Yüksek enflasyon ve artan gıda harcamaları sebebiyle asgari ücret hemen açlık sınırının altına indi. 2 çocuklu bir aile için çocukların okulda ihtiyaç duyduğu beslenmenin aylık maliyeti asgari ücretle yaşamaya çalışan ailelerin aylık gelirlerinin üçte 1'ini oluşturur hâle geldi ve siz, devlet memurlarını bile yoksulluk sınırının üçte 2'si kadar bir ücrete mahkûm edip, bir de bununla övünüyorsunuz. Eğitimin her kademesinin paralı hâle gelmesi yüzünden, halkın çocuklarının eğitim hakkının fiilen ortadan kaldırıldığı koşullarda 1 öğün ücretsiz yemeği konuşuyoruz biz ve son açıklanan Millî Eğitim Bakanlığı istatistikleri gösteriyor ki; okulda olması gereken her 5 öğrenciden 1'i örgün eğitimde değil. Soruyoruz: Kim bu çocuklar, neredeler, neden okulda değiller? Apaçık bir gerçek var, siz de gayet iyi biliyorsunuz ki bu çocukların çok büyük bir kısmı yaşanan yoksulluğun, bu ağır yoksunluğun vahametini ortaya koyan bir biçimde okuldan alınıp işçiliğe, çocuk evliliğe mahkûm edildiler, kurban edildiler. Bu ülkede 5 milyon civarında çocuk işçi var. 2001 yılından bu yana 2 milyonu aşkın çocuk, 18 yaşından küçük yurttaş doğum yaptı ve doğum yapan 15 yaşından küçük çocukların yüzde 50'si yalnızca ilkökul mezunu. Çok iyi biliyoruz; okul yemeği programlarının uygulandığı ülkelerde çocuk yoksulluğunun etkisinin, okul terkinin, devamsızlığının azaldığı verilerle ortada. Ücretsiz okul yemeği, eğitimde cinsiyet ayrımcılığını azaltıyor, eşitsizliği ortadan kaldırıyor ve çocuk yaşta evliliklerin azalmasına da olanak sağlıyor. Kadınlar soruyor: Gerçekler ve ihtiyaçlar bu kadar açık bir biçimde ortadayken, eğitimin her kademesinde, tüm devlet okullarında 1 öğün ücretsiz yemeğin sağlanması için daha ne bekliyorsunuz? Okulların açılmasına altmış gün kaldı. Devlet okullarında 1 öğün ücretsiz yemek sağlanması için, bunun altyapısı için ne yapmayı planlıyorsunuz? Bu tartışma çocuğunun beslenme çantasını büyütme isteyenler ile çocukların

beslenme çantalarına bile göz dikenler arasında bir tartışma, gerçek enflasyonun yükünü taşıyanlar ile uydurma enflasyon rakamları yüzünden işçinin ekmeğini küçülten sizler arasında; o yüzden cevap vermek zorundasınız. Okullara “ÇEDES” adı altında imam atayarak tüm okulları neredeyse medreseye çevireceğinize, aç çocukların karnını duayla doyuracağınıza, okullarda 1 öğün ücretsiz yemeği sağlayın ve çocukların hakkını verin; kadınlar bunu bekliyor. Bu sesi her yerde duyurmaya devam edeceğiz. (CHP ve Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Gündem dışı üçüncü söz, Denizli'nin sorunları hakkında söz isteyen Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'ya ait.

Buyurun Sayın Arpacı. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'nın, Denizli'nin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ŞEREF ARPACI (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen tüm vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilliği görevine seçilen Denizli Milletvekilimiz Sayın Gülizar Biçer Karaca'ya bu görevinde başarılar diliyorum.

Sözlerime, beni yüce Meclise, Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderen Denizlili hemşehrilerime teşekkür ederek başlamak istiyorum.

Kıymetli milletvekilleri, son dönemde küresel iklim krizinin de bir sonucu olarak ülkemizin dört bir yanında olduğu gibi Denizli'miz de aşırı yağışa maruz kaldı. Bu yağışlar sonrası yaşanan sel, heyelan ve su baskını neticesinde hemşehrilerimiz, esnafımız, özellikle Honaz, Çal ve Güney ilçelerimizde çiftçilerimiz ciddi mağduriyetler yaşadı. Kentimizde meydana gelen afetten etkilenen tüm hemşehrilerimize bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi iletiyor, her zaman onların yanında olduğumuzu da tekrar belirtmek istiyorum. İlgili bakanlarımızın ise ivedilikle yurttaşlarımızın zararlarının giderilmesinde gerekli olan yardımların yapılması için hareket almasını bekliyorum. Özellikle Tarım Bakanımıza seslenmek istiyorum: Taban fiyatı açıklandığı hâlde alım yapmayan Toprak Mahsulleri Ofisini bir an önce açın ve üreticimizin elindeki mahsul çürümeden söz verdiğiniz fiyattan alımı yapın. Denizlili çiftçiyi daha fazla mağdur etmeyin.

Değerli milletvekilleri, Denizli, hepinizin bildiği gibi, ihracat kentidir. Başta tekstil olmak üzere mermer, metal, makine sanayisiyle “Her fabrika bir kaledir.” mantığıyla hiç durmadan çalışan ve cari fazla vererek Türkiye ekonomisine can suyu sağlayan bir kenttir. Fakat 2021 yılı Ağustos ayından itibaren hayata geçirilen nas politikalarıyla, “keyfim” ekonomisiyle ne yazık ki ihracat rekorları kıran, tek derdi üretimi artırmak ve yatırım olan Denizli'de rüzgâr tersine dönmüştür. Üretim, ihracat, yatırım ve istihdamı artırmak için çıkılan bu yolda Denizli sanayicisine yalan söylenerek, sadece ve sadece enflasyonu artırarak seçim finanse edilmiştir. 2022 yılının ilk çeyreğinden itibaren üretim ve ihracat rakamları düşmekte, bırakın yatırım yapmayı, yatırımı düşünen bile kalmamış ve ne yazık ki işsizlik artmıştır. Türkiye'yi “Faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” söylemiyle faiz, döviz ve enflasyon sarmalına sokanlar bu sarmaldan çıkmak için rasyonel politikalara dönüş söylemine sığınmış fakat faizdeki 650 baz puan artışa rağmen iş isten geçmiş, ne dövizde yükselişe ne de fiyatlardaki artışa “Dur!” diyebilmişlerdir. İhracatçı fiyatı tutturamaz, işletmesini kapatacak duruma gelmiştir. Bakınız, Merkez Bankası Başkanının döviz rezervlerinin artırılması için dövize müdahale edilmeyeceğini söylemesine rağmen kamu bankaları dövize müdahale etmektedir. Bugün yanlış uygulanan ekonomi politikaları sonucu cari açık 120 milyar dolar, Merkez Bankası döviz rezervleri eksi 63 milyar dolara ulaşmışken sanki ihracatçı dövizin artmasını istediği için dövize müdahale edilmiyor gibi bir algıyla dövizdeki artışın sebebini ihracatçı

gibi gösteren yanlış bir anlayış sergilenmektedir. Bugün “liralaşma” adıyla uyguladığınız politikalar yüzünden sanayici ihracat yapabilmek için gerek duyduğu ham maddeyi ithal etmek için 100 bin dolar parasını bozdurduğunda geriye 93 bin dolara alabilmektedir. Bankaların Merkez Bankasının talimatıyla uyguladığı alış satış kurları arasındaki makastan kaynaklanan zararı kaldıramayan, özellikle demir, çelik ve bakır sektörlerindeki firmalarımız çareyi vergi uygulaması olmayan ülkelere şirketini taşımakta arıyorlar. Gelin, bu ülkeden doktorları, mühendisleri, yazılımcıları kaçırdığınız gibi Türk yatırımcısını, iş insanlarını da kaçırmayın ve bu yanlışlardan bir an önce dönün.

Değerli milletvekilleri, buradan ekonomi yönetimine sesleniyorum: Ekonomi güven yönetimidir, bu anlayışla rasyonel politikalara döneceksiniz. Türkiye'nin içine düştüğü bu sarmaldan çıkış yolu ekonominin bilim olduğunu kabul etmekten geçer, Türkiye'yi çağdaş hukuk anlayışıyla yönetmekten geçer, ülkeyi yatırım yapılabilir ülke sınıfına sokacak yapısal reformları yapmaktan geçer. Gelin, keyfi politikaları bırakıp yargı bağımsızlığını sağlayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞEREF ARPACI (Devamla) – Mazbatasını aldığı hâlde hâlâ hapiste olan Milletvekili Can Atalay'ı serbest bırakın. Gelin, İstanbul Sözleşmesi'ne geri dönün.

Sözlerimi burada bitirirken yüce Divanı selamlıyorum.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Mehmet Baykan...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın, Nasrettin Hoca'nın vefatının 739'uncu yılına ilişkin açıklaması

MEHMET BAYKAN (Konya) – Sözlerime, vefatının üzerinden yüzyıllar geçmesine rağmen adına şenlikler, anma etkinlikleri düzenlediğimiz bilge insan Nasrettin Hocamızı yâd ederek başlamak istiyorum. Vefatının üzerinden yedi asır geçmiş olmasına rağmen toplumsal hafızamızda yer edinmekte, her kesim tarafından saygıyla ve rahmetle anılmaktadır. Ben bunun çok kıymetli olduğuna inanıyorum. “Ya tutarsa.” “Parayı veren düdüğü çalar.” “Ye kürküm, ye!” gibi ifadelerin genç kardeşlerim arasında bile çok sık kullanılıyor olması, aslında Hocamızın çağımızı ve kuşakları nasıl yakaladığını bizlere gösteriyor. İlki 21 Haziran 1959 tarihinde düzenlenen Nasrettin Hoca Şenlikleri'nin bu yıl 64'üncüsüne ulaşmış bulunuyoruz. Bu vesileyle Nasrettin Hocamızı vefatının 739'uncu yılında rahmetle anarken tüm vatandaşlarımızı Millî Mücadele'mizin ve Büyük Taarruz'un karargâhı, Nasrettin Hoca'nın “dünyanın ortası” olarak adlandırdığı, gölüne maya çaldığı kültür şehri Akşehir'de bugün başlayacak görkemli, anlamlı şenliğe davet ediyorum. Bir taraftan da Nasrettin Hoca anısına üretilmiş ters çalışan saatle sizleri tanıştırmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET BAYKAN (Konya) – Giden zamanı geri getiren, yanlışları düzeltme fırsatı veren bir saattir; temin etmeniz hepimiz için faydalıdır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Süleyman Bülbül...

2.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, çiftçilere tarımsal sulamaya ilgili elektrik faturalarının gönderilmesine ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) -Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP iktidarı seçim öncesi çiftçiye verdiği sözleri tutmamaya, tarımı bitirmeye tüm hızıyla devam ediyor. Seçim öncesi “Tarımsal sulamada elektrik faturalarının ödemeleri sezon sonu alınacak.” denildi. Şu anda çiftçiler bağında, bahçesinde pamuk, yonca ve banya sulamalarına yeni başladı. Aydın’da çiftçilere “Elektrik ödemeleri sezon sonu alınacak.” denilmesine rağmen elektrik sayaçları okunuyor ve fatura geliyor. AKP her zaman yaptığı gibi yine çiftçiye kandırdı. Üretim değil, daima tüketim odaklı politikalar izleyen iktidar ülkede tarım olmasın, üretim olmasın istiyor.

Buradan bir kez daha sesleniyorum: Tarımsal sulamada elektrik faturaları ödemelerini sezon sonuna kadar almayın, çiftçiye verdiğiniz sözleri tutun.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ersin Beyaz...

3.- İstanbul Milletvekili Ersin Beyaz'ın, döviz cinsinden borçları olan bursiyerlere ilişkin açıklaması

ERSİN BEYAZ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

1416 sayılı Kanun kapsamında öğrenim görmek üzere Millî Eğitim Bakanlığı Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yurt dışına gönderilen bursiyerlerin genel sorunu olan döviz üzerinden borçlandırılmaların yarattığı ağır mağduriyetlerin çözümü sağlanmalıdır. Döviz cinsinden borçlanan ve borçları döviz kuruyla birlikte günden güne artan vatandaşlarımızın bu sorunu çözümlenmelidir. 100 milyon doların üzerine çıkmış bir yükün hem bursiyerlere hem de onların ailelerine ve kefil olan kişilere maddi manevi büyük sorunlar çıkardığı ortadadır. Kur korumalı mevduat sisteminde mevduat sahiplerini garantiye alan iktidarımızın döviz cinsinden borçları olan bursiyerlerimizin sorunlarını da borçlandıkları dönemdeki kurdan sabitleyerek gidermesi vatandaşlarımızın en büyük beklentisidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Müzeyyen Şevkin...

4.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 7433 sayılı Kanun'la kadroya geçen fakat eş durumu tayini yapılmayan memurların yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanı tarafından yapılan sözleşmeli memurlara kadro açıklamaları kapsamında mazeret tayinlerinin yapılmasının yanı sıra bu memurların kadroya geçişleriyle birlikte özlük haklarının da iyileştirileceği belirtilmişti ancak hâlen bu konuda bir gelişme olmamıştır. Sözleşmelilerden kadroya geçen memurların muradı aileleriyle bir araya gelmektir. Deprem bölgesindeki öğretmenlere yönelik çıkarılan yönetmelik kılavuzunda mazeret tayinleri sözleşmeden kadroya geçen öğretmenler için uygulanmamış, kadroya geçmelerine rağmen eski sözleşme yükümlülükleri geçerli sayılmıştır. Aile birlikleri bozulan, görevinden istifa etmeyi düşünen tüm kadrolu memurlar ve öğretmenler bu haksızlıkların giderilmesini ve aile birliklerinin sağlanmasını bekliyor. 7433 sayılı Kanun’da kadroya geçen fakat eş durumu tayini yapılmayan memurların bu mağduriyeti bir an önce giderilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Selcan Hamşioğlu...

5.- Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Toprak Mahsulleri Ofisinin başlattığı randevulu alım sistemine ilişkin açıklaması

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Günlerdir duyurmaya çalışıyoruz, buğday üreticisi iflas ediyor. Toprak Mahsulleri Ofisi randevulu alımı başlattı ancak çiftçinin TMO’dan randevu alabilme ihtimali piyangodan büyük ikramiye çıkma

ihtimali kadar düşük. Bütün aile internet başında saatler, günler geçiriyor; sonuç, günlük kapasite aşıldı, sezonluk kapasite doldu. Ne zaman, nasıl, neyle doldu? Sır değil, Rusya ve Ukrayna buğdayıyla. Borçlarını ödemek için ürünü bir an önce paraya çevirmek zorunda olan çiftçi tüccarın eline terk edildi, TMO'ya 9 bin liradan satacağı ürünü tüccara veya depoya 5, 6, 7 bin liraya satmaya mahkûm edildi. Rus çiftçisinin, Ukrayna çiftçisinin, tüccarın, araçların, depoların, fabrikaların, piyasanın bütün aktörlerinin kazandığı bu hikâyenin iki kaybedeni var: Biri, bir yıllık emeği para değil pul olan üretici; diğeri, üretici ürünü zararına sattığı hâlde ekmeği yine zamlı yiyen tüketici. El insaf diyor, bu vesileyle, Tekirdağ'da çıkan yangınlarda dönümlerce buğday tarlası kül olan çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Güzelmansur...

6.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, deprem bölgesindeki kaskosuz ve pert olmuş araçların tazminine ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Deprem etkilediği 11 ilimizde trafiğe kayıtlı 3,1 milyon motorlu taşıttan 1 milyon 100 bin araç değişik şekillerde hasar aldı. Bu araçların sadece 170.200'ü kaskolu çünkü ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik kriz nedeniyle insanlar araçlarına kasko yaptıramamış. Kaskosuz araçlar içinde pert olan araçlar var. Seçim bölgem Hatay'da deprem nedeniyle çok fazla sayıda pert olmuş araç var. Bu mağduriyeti göz ardı edemeyiz. Ülkemizin deprem gerçeğini yok sayarak tedbir almayan, ekonomiyi vatandaşın kasko yaptıramayacağı seviyeye getiren iktidar sorumluluk almalı. Depremde yakınlarını kaybeden, evini kaybeden, işsiz kalan insanların kaskosuz, pert olmuş araçlarının tazminine yönelik acilen bir çalışma yapılmalı, hasarları koşulsuz ödenmeli.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Heval Bozdağ...

7.- Ağrı Milletvekili Heval Bozdağ'ın, Ağrı ili Patnos ilçesinde Devlet Su İşleri tarafından yapımı başlatılan su arıtma tesisine ilişkin açıklaması

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seçim çevrem Ağrı ili Patnos ilçesinde Devlet Su İşleri tarafından yapımı başlatılan ve 2020 yılında belediyeye teslim edilmesi gereken su arıtma tesisinin yapımı 2019'da durdurulmuştur. Şu anda Yunus Emre Mahallesi hiç su alamıyor ve 8 mahalleye de su artılmadan veriliyor; insanlar balık ve yosun kokan suyu içmek, kullanmak zorunda kalıyor.

Yaz ayıyla birlikte artan, bir salgın hastalık riski de barındıran bir durum da söz konusu. Özellikle bebeklerde ve çocuklarda ishal vakalarında bir artış gözlemlenmekte.

Soruyoruz: 2020 yılında teslim edilmesi gereken arıtma tesisi yapımı belediye 2019 yılında HDP'ye geçtiği için mi durdurulmuştur? İnsanları, halkımızı mağdur eden bu durum her şeyi seçim yatırımı olarak gören anlayışın ifadesi değil midir? Arıtma tesisinin inşasının tamamlanması için gerekli ödeneğin çıkarılması ve yapımının başlamasına dönük bir çözüm düşünüyor musunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Barış Bektaş...

8.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, kamu mühendislerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kamu mühendisleri devletin birçok kurum ve kuruluşunda üretimden düzenlemeye, denetlemeden işletmeye kadar birçok kritik alanda çalışma yürütmekte olup geldiğimiz noktada yoksulluk sınırının yarısı düzeyinde bir ücretle çalışmaktadırlar. Ayrıca, kamu mühendislerinin üstlendikleri görevler, onlara birinci derecede

teknik, mali ve hukuki sorumluluklar yüklemektedir. Buna karşın, teknik sorumluluk ödemesi gibi bir ödeme sisteminin ve mühendislik meslek kanununun olmaması mühendisler açısından ciddi bir dezavantaj oluşturmaktadır. Kamu mühendisleri ücret düşüklüğü nedeniyle emekli olamamakta ve genç mühendisler istihdam alanı açılmamaktadır. Kamu mühendisleri sorunlarını geniş bir şekilde 8 Temmuz Cumartesi saat 13.30'da Ankara Anıtpark'ta toplanarak kamuoyuyla paylaşacaklardır, bilgilerinize saygıyla sunulur.

BAŞKAN – Sayın Turan Taşkın Özer...

9.- İstanbul Milletvekili Turan Taşkın Özer'in, Cumhurbaşkanlığı tarafından Kamu Yatırım Programı'na alınmayan Sefaköy-Beylikdüzü metrosuna ilişkin açıklaması

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bildiğiniz üzere, finansmanı ve projesi 2020 yılında tamamlanmış olan Sefaköy-Beylikdüzü metrosu yıllardır olduğu gibi bu yıl da Cumhurbaşkanlığı tarafından Kamu Yatırım Programı'na alınmadı. Finansmanı hazır olan bu projenin İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilmesi iktidar tarafından açıkça engellenmektedir. 2002'den bu yana her seçimde vadedilen ve bugün 16 milyon İstanbullunun faydalanacağı metro projesinden bir imzanın esirgenmesi vatandaşlarımızı trafik çilesiyle bilerek, isteyerek baş başa bırakmaktır. Vatandaşlarımızdan bir imzayı esirgeyenlere soruyorum, bu imzayı esirgeyen Cumhurbaşkanına soruyorum: Metro projesinin hayata geçişini engelleyerek Cumhuriyet Halk Partili Büyükşehir Belediyesini mi yoksa 16 milyon İstanbulluyu mu cezalandırıyorsunuz? Talebimizi milletin kürsüsünden yineliyoruz: Halka hizmetin partisi olmaz, bu yanlıştan acilen dönün.

BAŞKAN – Sayın Gülcan Kaçmaz Sayyığıt...

10.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt'in, her gün biraz daha toplumu tehdit eden bireysel silahlanmaya ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞIT (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Silahlar susmuyor, silahlı şiddet hız kesmiyor çünkü bireysel silahlanma günden güne artıyor, buna karşın siyasi iktidar sessiz, kılını bile kıpırdatmıyor; oysaki bireysel silahlanma her gün biraz daha toplumu tehdit ediyor. Birkaç gün önce Özer Çelik de İstanbul'da kadına şiddet uygulayan erkeği engellemeye çalışırken silahla vurularak öldürüldü. Kadın cinayetlerinin çoğunluğu silah kullanılarak işleniyor. Umut Vakfının raporuna göre 2022 yılında medyaya 3.984 silahlı şiddet olayı yansdı. Bu silahlı şiddet olaylarında 2.278 kişi öldürüldü, 4.231 kişi yaralandı. Bu tablo AKP'nin eseri çünkü önlem yok, tedbir yok. İktidarı göreve davet ediyor, bireysel silahlanmaya "Hayır." diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Elvan Işık Gezmiş...

11.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Giresun ilinde son yıllarda acı sonuçlar doğuran sel felaketlerine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Temsil ettiğim Giresun ilinde son yıllarda acı sonuçlar doğuran sel felaketleri yaşadık, yaşıyoruz. 23 Ağustos 2020'de 14 vatandaşımızı kaybettik, 2021'de HES kapaklarının açılması sonucu 20 yaşındaki Umur Sarı yaşamını yitirmiştir. Geçtiğimiz hafta Duroğlu beldemiz ve Keşap ilçemizde yaşanan taşkınla Rıdvan Coşar isimli vatandaşımız maalesef kayboldu, henüz bulunamadı. Kaybedilen arazi miktarı için keşif yapıyor, taşkınların yaşanma sıklığı ve artan maddi kayıpların yükü il özel idaresi ve KÖYDES üzerinden aktarılan kaynaklarla karşılanamıyor, AFAD üzerinden aktarılan yardım yeterli olamıyor.

Aksu, Yağlıdere, Harşit ve Gelevera vadilerinin yağış risk analizlerinin güncellenerek yatırım planlarının buna göre yapılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – İlimin mağduriyetlerinin giderilmesi için gereken bütçenin ayrılması ve kaybolan vatandaşımızın bulunması için çalışmaların devamını istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aliye Timisi Ersever...

12.- *Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Bursa'nın Büyükşehir ilçesi Karaağz Mahallesi'nde muhtar ve mahalle derneği tarafından "Dine uygun değildir." gerekçesiyle getirilen yasaklara ve Niğde'de 15 yaşında bir kız çocuğunun sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımına ilişkin açıklaması*

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bursa'nın Büyükşehir ilçesi Karaağz Mahallesi'nde kına ve düğünlerde kadınlar ile erkeklerin bir arada bulunması "Dine uygun değildir." gerekçesiyle muhtar ve mahalle derneği tarafından yasaklanmıştır. Bu çağ dışı anlayış kimlerden cesaret almaktadır? Unutulmasın ki bu ülke Kurtuluş Savaşı'nı kadınıyla erkeğiyle birlikte omuz omuza kazanmıştır. Cumhuriyetimiz kadın-erkek eşitliği üzerinde yükselmiştir.

Ayrıca, Niğde'de 15 yaşında bir kız çocuğu sosyal medya hesabından "Pardon, siz hiç 15 yaşında evlendiniz mi?" paylaşımında bulunmuştur. Bu paylaşım, henüz okul yaşında olan kız çocuklarımızın içine sürüklendiği dünyayı anlatan bir çığlıktır. Kız çocuklarımız bu girdaptan ne zaman kurtulacaktır?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İlhami Özcan Aygun...

13.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 12 Ağustos 2022 tarihinde çıkarılan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği'ne ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

12 Ağustos 2022 tarihinde çıkarılan Sağlık Bakanlığı Ek Ödeme Yönetmeliği özellikle yöneticiler açısından pek çok haksızlık içermektedir. Bu yönetmelikle personele yapılacak ek ödemenin temel ek ödmeden ve teşvik ek ödemesinden oluşması kararlaştırılmıştır ancak temel sabit ek ödeme diğer personelde maaşa eklenirken sözleşmeli yöneticide kapsam dışı bırakılmıştır.

Yine, bir diğer yanlış ise yöneticiler yıllık izinlerini kullandığında ek ödemelerinde kesinti yapılmaktadır. Bu yanlış nedeniyle, yöneticiler şu anda hizmetli personelden düşük maaş alır hâle geldi. Bir yönetici bu konuda bilgi verdi, kendisinin 16 bin lira alırken hizmetli personelin 22 bin lira maaş aldığını aktardı. Yönetici, altındaki çalışandan az maaş alıyorsa buradan verim beklenemez. Zaten hastane sistemi çökmüş durumda. Bu yanıştan sebep hem Türk Tabipleri Birliği hem de GENEL SAĞLIK-İŞ dava açtı. Çalışma barışını bozan, adalet ve eşitlik ilkelerine ters düşen, branşlar ve meslekler arasında fark yaratan, yöneticileri yok sayan maddeler düzeltilmelidir, izin sürelerinin ek gösterge kapsamına alınması gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Orhan Sümer...

14.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, akaryakıt fiyatlarına arka arkaya gelen zamlara ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Her geçen gün zam haberleriyle uyandıığımız ürünlerden bir tanesi de akaryakıt. Akaryakıt fiyatlarına arka arkaya gelen zamlara ne vatandaş ne de işletmeciler alışabilmiş değil. O kadar çok zam geldi ki akaryakıt istasyonlarındaki tabelalarda fiyatlara yetecek yer kalmadı. AKP'nin iktidara geldiği

2002 yılında vatandaş benzinin litre fiyatına 1 lira 48 kuruş öderken dün gece gelen zamlarla 26 lira 20 kuruş öder oldu; o da şimdilik gerçi. EPGİS verilerine göre 2021 yılında benzine 33, motorine 28, LPG'ye 18 kez olmak üzere akaryakıtta toplamda 79 kez zam yapılmış, 2022 yılında sadece benzin fiyatına 46 defa zam geldi.

Ekonomik yıkım millet için her geçen gün altından kalkılmaz sonuçlar doğuruyor. Bu acı tablonun sorumlusu zam yağmurlarına ve hiperenflasyona sebep olan saray iktidardır. Maalesef her konuşmasında "Milletin Cumhurbaşkanı tüm sorunları çözecek." diyen Sayın Akbaşıoğlu bu konuda ne düşünüyor? Zamlar ne zaman duracak acaba? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Önder Aksakal...

15.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, memur maaşında alt sınırı belirleyen kanun teklifine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanı tarafından seçimler öncesinde gündeme getirilen ve 22 bin lira olarak alt sınırı belirlenen asgari memur maaşı kararı elbette olumlu karşılanmakla birlikte kıdem ve branşlar itibarıyla da bugün için daha yüksek ücret alan çalışanların herhangi bir hak kaybına uğramaması adına aradaki orantıyı bozmadan yansıtma yapılmasının önemi tartışmadan varestedir. Yasa çalışması içerisinde üniversitelerde görev yapan araştırma görevlileri başta olmak üzere akademik kadrolardaki çalışanlarımızın da hak ve istifadelerinin dikkate alınmasını bilhassa hatırlatmak isterim.

Bu duygu ve düşüncelerle çalışanların hak mücadelesi kapsamında Demokratik Sol Parti olarak her türlü desteği vereceğimizi belirtiyor, çalışmaların hayırlı sonuçlar doğurmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Mühüp Kanko...

16.- Kocaeli Milletvekili Mühüp Kanko'nun, görev yaptığı hastanede uğradığı saldırı sonucu hayatını kaybeden Doktor Ekrem Karakaya'nın ölüm yıl dönümüne ve sağlıkta şiddet nedeniyle şehit olmuş tüm sağlıkçılara ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

6 Temmuz 2022 tarihinde Kardiyoloji Uzmanı Doktor Ekrem Karakaya, Konya Şehir Devlet Hastanesinde, görev yaptığı hastanede sağlıkta şiddet nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Ölüm yıl dönümünde sevgili meslektaşımızı sevgi ve özlemle anarken sağlıkta şiddete tepkimizi sonsuz şekilde haykırıyoruz. Göksel Kalaycı, Ersin Arslan, Kamil Furtun ve adını sayamadığımız sağlıkta şiddet nedeniyle şehit olmuş tüm sağlıkçıların aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum. Başta Türk Tabipleri Birliği olmak üzere tüm sağlık meslek örgütlerinin bu konudaki çabalarını da sonsuz destekliyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çiçek Otlu...

17.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu'nun, infazların sudan bahanelerle yakılmasına ilişkin açıklaması

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Teşekkürler.

Hapishanelerde tahliyeleri gelmelerine rağmen, özellikle de otuz yıldır tutuklu bulunan 217 kişinin ailesiyle Kürtçe konuştuğu ya da hapishanedeki bir arkadaşıyla mektuplaştığı için infazları yakıldı. Diyarbakır Hapishanesinde bulunan Seda Baykan, Kayseri Bünyan Hapishanesinde bulunan Dilek Arsu, tutuklu olmasına ve ceza almamasına rağmen tek kişilik hücrede tutuluyor ve bir saatlik havalandırma hakkı kullanırılıyor. Biz tüm hapishanelerdeki tutukluların, özellikle de tahliyeleri gelen arkadaşlarımızın infazlarının sudan bahanelerle yakılmamasını ve derhâl tahliye edilmelerini istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Zeynep Yıldız...

18.- *Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız'ın, 3'üncü Avrupa Oyunları'nda başarı gösteren genç sporculara ve antrenörlerine ilişkin açıklaması*

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; kendi negatif gündemleriyle gençleri boğmaya çalışanlara inat pozitif gündemlerin, gençlerin başarılarının takipçisi olmanın, bu başarıları konuşmanın başarıyı, inancı, azmi ve "Ben yapabilirim." duygusunu pekiştireceği düşüncesinden hareketle bugün yine gençlerin başarılarını konuşalım: 3'üncü Avrupa Oyunları'ndan genç sporcularımız 9 altın, 9 gümüş, 20 bronz olmak üzere toplam 38 madalyayla döndüler. Bu başarı, son yirmi yılda yoğunlaşarak inşa edilen gençlik merkezlerinin, okul içerisinde artan spor faaliyetlerinin, sporun fırsat eşitliği temelinde daha erişilebilir hâle gelmesinin doğal bir sonucudur. Ülkemizi gururlandıran sporcularımıza ve onları yetiştiren antrenörlerine, ailelerine caniyürekten teşekkürü bir borç bilir, bu başarıların artarak devam etmesini diler, Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

BAŞKAN - Sayın Adem Çalkın...

19.- *Kars Milletvekili Adem Çalkın'ın, Kars'ın Akyaka ilçesinde 26/6/2023 günü yaşanan şiddetli dolu yağışına ilişkin açıklaması*

ADEM ÇALKIN (Kars) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kars ilimiz Akyaka ilçemizde 26/6/2023 günü yaşanan şiddetli dolu yağışı sebebiyle Akyaka ilçemize bağlı birçok mahalle ve köyümüzün tarım arazilerinde geniş çapta bir hasar oluşmuştur. İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüzce ve Akyaka İlçe Müdürlüğümüz personellerince hasar tespit çalışmaları devam etmektedir. Hasar tespit süreci tamamlanır tamamlanmaz Bakanlığımız nezdinde çiftçilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Konuyu hassasiyetle takip eden, mağduriyetleri gidermek için büyük çaba sarf eden Tarım ve Orman Bakanlığımıza teşekkür ediyor, çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum.

BAŞKAN - Sayın Nurettin Alan...

20.- *İstanbul Milletvekili Nurettin Alan'ın, Erzincan Başbağlar katliamının yıl dönümüne ilişkin açıklaması*

NURETTİN ALAN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün 5 Temmuz 2023 otuz yıl önce 5 Temmuz 1993'te Erzincan ilinin Kemaliye ilçesine bağlı Başbağlar köyünde PKK tarafından çocuk, kadın, yaşlı 33 sivilin öldürülüp köyün ateşe verildiği günün yıl dönümü. Üzütümüz, katillerin hâlen, şu ana kadar cezalarını almamasıdır. Zamanın hükümeti tarafından düzgün bir soruşturma süreci yürütülmemiş, katiller yakalanamamıştır. Ölenlere Yüce Allah'tan rahmet dilerken bir daha böyle olayların ülkemizde yaşanmamasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz sırası, İYİ Parti Grup Başkan Vekili Sayın Erhan Usta.

21.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çin'in Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de barışçıl gösteri yapan Doğu Türkistanlı soydaşlara kanlı müdahalesinin 14'üncü yıl dönümüne, Antalya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne, PKK'nın sözde Irak istihbarat sorumlusu Celal Kaya'nın etkisiz hâle getirilmesine, LGS tercihi döneminin başladığına, Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın basın toplantısındaki açıklamasına, TÜİK'in bugün açıkladığı enflasyon rakamlarına, AK PARTİ Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan memur maaşlarıyla ilgili kanun teklifine ve AK PARTİ Hükümetinin yaptığı yanlış politikaların bedelini vatandaşın ödediğine ve ödeyecek olmasına ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, 5 Temmuz 2023; Doğu Türkistan'ın başkenti Urumçi'de Çin güvenlik güçleri ile silahlı paramilislerin Doğu Türkistanlı soydaşlarımıza, barışçıl gösteri yapan soydaşlarımıza kanlı müdahalesinin 14'üncü yıl dönümü. Ben, bu vesileyle, şehit olan bütün soydaşlarımızı, dindaşlarımızı rahmetle anıyorum. Burada, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin Doğu Türkistan'daki zulme sessiz kalmasının da anlaşılabilir olmadığını ifade etmek istiyorum. Çünkü sadece bizim açımızdan değil, bütün insanlık açısından büyük bir katliam var orada; bu zulüm de devam ediyor, bu zulme sessiz kalmaması lazım Türkiye'nin. Bizim, İYİ Parti olarak, Doğu Türkistanlı soydaşlarımızın yanında olduğumuzu bu vesileyle tekrar ifade etmek isterim.

Bugün, Antalya'nın düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümü. Bu vesileyle, ben Antalyalı vatandaşlarımızı tebrik ediyor, muhabbetle selamlıyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, kurtuluş mücadelesinde emeği geçen bütün şehitlerimizi ve gazilerimizi de rahmetle anıyorum.

Irak'ın kuzeyinde görev yapan diplomatımız Osman Köse'nin şehit edildiği eylemin azmettiricisi olan PKK'nın sözde Irak istihbarat sorumlusu Celal Kaya MİT'in Süleymaniye'de düzenlediği operasyonda etkisiz hâle getirilmiştir. Ben bu vesileyle, Millî İstihbarat Teşkilatımızın bütün çalışanlarını ve operasyonun gerçekleşmesi için yıllarca zor şartlarda mücadele eden kahraman vatan evlatlarını tebrik ediyorum, gözlerinden öpüyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; LGS tercih dönemi başladı, kayıt ücretinin 500 bin liraya kadar çıktığı yabancı özel okullar var. Bu da bize şunu gösteriyor: Tabii, bu okulların en büyük özelliği nedir? Hepimiz biliyoruz ki bu okullara kayıt yaptıran öğrencilerin hem lise seviyesinde hem de üniversiteye geçişte yurt dışındaki okullara geçme imkânı, orada eğitim görme imkânları daha da fazla oluyor. Bu, bize Türkiye'yi terk etmek isteyen gençlerin artık eğitim seviyesinin liseye kadar düştüğünü göstermesi açısından son derece önemlidir. Türkiye genç işsizlikte OECD ülkeleri içerisinde ilk sırada yer almaktadır. Gençlerimizin iş bulamaması ve gelecek kaygısı AK PARTİ Hükûmetinin çözmesi gereken öncü sorunlardan bir tanesidir. Demokrasinin uygulamada dikkate alınmaması, hürriyet ve özgürlük gibi ifadelerin gençler üzerinde sadece lafta kalması beyin göçüne de sebep olmaktadır. Ülkenin yarınları olan gençlerimizin gelecek umutlarını yeniden yeşertmek Hükûmetin sorumluluğu altındadır. Bu sorumluluktan kaçmadan demokrasi, hukuk ve adalet gibi kavramları işler kılmak, gençlerimize "Süflî hevesler peşinde koşuyorlar." gibi kırıcı ifadeler kullanmak yerine onları anlayan bir dil benimsemek gerekliliği mutlakır.

Dün Dışişleri Bakanı Hakan Fidan'ın yapmış olduğu basın toplantısında "İki kardeş ülkenin birbirinden ayrı kalma lüksü yok." ifadelerinden Mısır'la karşılıklı büyükelçi atanacağını öğrenmiş bulunuyoruz. Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden sonra Mısır'la da diplomatik ilişkilerin normalleşmesi sevindiricidir; ben bu anlamda bunu önemli görüyorum. Tabii, bu bize şunu gösteriyor: Türkiye Cumhuriyeti devletinin hariciye politikasının kişisel duygularla ya da "ben yaptım oldu" anlayışıyla yönetilmesini hiçbir zaman biz İYİ Parti olarak tasvip etmedik. Bin yıllık Türk devlet geleneğinde esas olan kural şudur ki dış politikada birinci öncelik millî menfaattir. Kişisel duygularını devlet geleneğinin önüne alan bir anlayış Türkiye'ye on yıl kaybettirmiştir. Geç de olsa dış politikada gelen normalleşme sürecinden memnun olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biliyorsunuz, bugün Türkiye İstatistik Kurumu yine inanmadığımız enflasyon rakamlarını açıkladı. Buna göre, aylık tüketici enflasyonu 3,92 geldi, üretici enflasyonu 6,50 geldi. Oysa tabii, ENAG'ın enflasyon rakamlarının çok daha yüksek olduğunu biliyoruz, ENAG'ın 8,5 dediği enflasyona TÜİK 3,9 dedi; yıllıkta da ENAG yüzde 109 buldu enflasyonu, TÜİK yüzde 38 buldu. Tabii, bu, devletin kurumlarına karşı olan güveni giderek zedeliyor. Yani şunu

vicdanınıza bırakıyorum: Haziran ayında yüzde 35 dolar kur artışının olduğu bir ülkede enflasyon, tüketici enflasyonu nasıl yüzde 3,9 geliyor? Tepeden tırnağa her şeye yüksek oranlarda zam gelirken bu enflasyon rakamının gerçekçi olmadığını zaten anlamak için yani uzman olmaya falan da gerek yok.

Şimdi, tabii, uygulanan, bu Türkiye ekonomi modeli çerçevesinde uygulanan politikalar fakiri daha fakirleştiriyor, özellikle dar ve sabit gelirlileri fakirleştiriyor ama zengini de daha zenginleştiren politikalar olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz. Açıklanan her veri de bunu teyit ediyor. Ne var elimizde? En son, en büyük 500 şirketin sıralandığı Fortune Türkiye araştırmasına göre şirketlerin 2022 yılındaki kârı yüzde 245 oranında artmış değerli arkadaşlar. Bu uygulanan ekonomi politikalarının... Tabii, biz firmalarımızın kârlılığının artmasına bir şey demiyoruz. Ancak bu kârlılık firmaların, büyük firmaların, özellikle büyük firmaların kendisini enflasyona karşı koruduğunun, koruyabildiğinin ama dar ve sabit gelirlielerin enflasyona karşı kendisini koruyamadığının en büyük göstergesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Tabii, bir tarafta olağanüstü yüksek artış varsa diğer tarafta da bunun düşük olduğunu söylemeye ayrıca gerek yoktur. Dolayısıyla enflasyon mutlak surette düşürülmesi gereken bir şeydir fakat bizim Hükûmetin enflasyonu düşürmek gibi bir derdinin olmadığını net bir şekilde anlıyoruz. Çünkü verilen bir kısım rakamlar var, taahhütler var, bunları enflasyonla, yüksek enflasyonla geri alma peşinde koşan bir anlayışı maalesef fark etmek çok da zor değil.

Bugün kanun teklifi, memur maaşlarıyla ilgili kanun teklifi AK PARTİ Grubu tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu. Tabii, bizim buradaki beklentimiz en düşük emekli maaşı kadar bütün memurların maaşlarının artması şeklindeydi. Bu yapılamasa da yine de bir miktar aslında çok da fena olmayan bir artışın yapıldığını belki söyleyebiliriz. Ancak bunun uzun dönemde kamu yönetimine yani yüksek memur maaşları ile en düşük memur maaşları arasındaki makas daralmasının uzun dönemde kamu yönetimi açısından mahzurlu olacağını, insanların kendisini yetiştirmesinin, meslek edinmesinin, o cazibenin ortadan kalkmasının da çok doğru bir şey olmadığını ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Ancak bugünün imkânlarıyla belki bu kadar verebildiniz.

Ancak burada özellikle söylememiz gereken şey emekliler. Şimdi seyyanen artış verilmesi emeklilere bunun yansımayaacağı anlamına geliyor. Emeklilerdeki artış yüzde 17,75 olacak. Zaten emeklilerde en düşük emekli maaşı artırılmamıştı, burada çok sıkıntılı bir durum ortaya çıkmıştı. Burada eğer bu yüksek enflasyon varsa değerli arkadaşlar, yani memur maaşlarını, kamu işçisi maaşlarını artırmamızı, daha yüksek artırmamızı gerektiren bir durum varsa bu emekliler açısından da geçerli. Niye emeklilerden bunu kıskanıyoruz, niye emeklilere bunu vermiyoruz, bunu anlamak mümkün değildir. Emeklilerin bugün zaten yüzde 80'i en düşük emekli maaşından maaş alıyorlar. Dolayısıyla emeklilerle ilgili düzenleme yapılması gereği açık bir şekilde ortadadır.

Bugün yine verilen kanun teklifinde acı reçeteyi de görmeye başladık. Akaryakıt zamlarının peşinden sigara ve alkole yüksek oranda bir zam gelecek. Ayrıca motorlu taşıtlar vergisinin de 2023 yılında 2 katına çıkarılması gibi bir durumla karşılaştık. Yani burada herhangi bir istisna tutulmadan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez uzatıyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) –...gariban vatandaşların kullandığı otomobillerde de ek motorlu taşıtlar vergisinin 2 katına çıkarılmasının doğru olmadığını ifade etmek istiyorum. Yani lüks otomobillerde bu yapılabilirdi ancak burada belki belli cinsteki otomobillerin dışarıda olması gerekirdi. Ama bir sıkıntı daha var; buralardan belediyeler verilen paydan istisna tutuldu, buralardan belediyelere pay verilmeyecek. Bütçede sıkıntı varsa belediyelerin bütçelerinde de sıkıntı var. Buradan belediyelere pay verilmemesini de anlamak mümkün değildir.

Yine, AK PARTİ’li yetkililerin yaptığı açıklamalardan maktu vergilerde de yüksek oranda zamlarla karşılaşacağımızı görüyoruz. Dolayısıyla acı reçete yine vatandaşa kesildi. Vatandaş bu acı reçeteyi içmek zorunda kalacak. AK PARTİ Hükümetinin yaptığı yanlış politikaların bedelini vatandaşımız ödüyor, ödeyecek. Bunu net bir şekilde gördük. Tabii, bunu kabul etmek mümkün değil.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammed Levent Bülbül.

Buyurun Sayın Bülbül.

22.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Başbağlar ve Urumçi katliamlarının yıl dönümlerine, Diplomat Osman Köse’ye yönelik suikastı azmettirdiği bilinen ve Irak’ın kuzeyinde sözde istihbarat sorumlusu olduğu ifade edilen terör elebaşının etkisiz hâle getirilmesine ve bugün Meclise verilen kanun teklifine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dil, din, ırk ayrımı gözetmeksizin, sadece Türkiye’nin değil, tüm insanlığın varlığına kastetmiş olan terör örgütü PKK tarafından 5 Temmuz 1993 tarihinde Erzincan ili Kemaliye ilçesine bağlı Başbağlar köyünde tarihin en acımasız katliamlarından biri yapılmıştır. Başbağlar köyünde bulunan 197 hane, cami, okul ve köy evi dâhil olmak üzere her yer talan edilmiş, köylülere ait para, altın ve değerli eşyalar teröristler tarafından yağmalanmıştır. Terör örgütü PKK tarafından, akşam namazını kılıp camiden çıkan 28 erkek köy meydanında kurşuna dizilmiş, zulme karşı çıkan 5 kişi evlerinde ateşe verilerek toplamda 33 vatandaşımız canice katledilmiştir. Terör örgütü PKK tarafından şimdiye kadar kadın, yaşlı, çocuk ve hatta bebek demeden 6 bine yakın masum ve sivil vatandaşımız Başbağlar katliamında olduğu gibi acımasızca katledilmiştir. Başbağlar katliamının yıl dönümünde bebek katili Apo’yu, hain ve alçak terör örgütü PKK’yı ve onları güzelleyenleri bir kez daha lanetliyor, Başbağlar şehitlerimiz nezdinde tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, 5 Temmuz 2009 tarihinde Doğu Türkistan’da tarihe “Urumçi Katliamı” olarak geçen menfur olayda Çin mezalimi altında şehit edilen soydaşlarımızı rahmet ve minnetle anıyoruz. Doğu Türkistan’da Müslüman Türk yurtlarında baskı ve zulmün bir an evvel son bulmasını, oradaki insanlarımızın, soydaşlarımızın hak ve hukuk temelinde insanca huzurlu bir hayat sürmesinin temin edilmesini temenni ediyor, oralarda yaşayan, mezalim altında olan bütün soydaşlarımıza selamlarımızı iletiyoruz.

Sayın Başkan, PKK terör örgütü tarafından alçakça katledilmiş olan diplomatımız Osman Köse’ye yönelik suikastı azmettirdiği bilinen ve Irak’ın kuzeyinde sözde istihbarat sorumlusu olduğu ifade edilen terör elebaşı Millî İstihbarat Teşkilatımızın gerçekleştirdiği nokta operasyon neticesinde etkisiz hâle getirilmiştir. Bu operasyonda emeği geçen bütün güvenlik güçlerimize, istihbarat mensuplarımıza tebriklerimizi, teşekkürlerimizi ifade ediyoruz. Osman Köse’nin kanının yerde kalmamasından ötürü de mutluluğumuzu ifade etmek istiyoruz.

Sayın Başkan, bugün Meclisimize verilen kanun teklifiyle memur maaşlarında tespit edilen enflasyon, altı aylık enflasyon oranının yanı sıra 8.077 TL seyyanen ilave ödemeyi, zammı içeren kanun

teklifi Meclise sunulmuştur. Hayırlı olmasını temenni ediyoruz. Bu sayede en düşük memur maaşının yüzde 85-86 gibi bir oranla artacağını beklemekteyiz. Ortalama memur maaşının da 14 bin liradan 25 bin lira seviyelerine çıktığını düşündüğümüzde, ortalama olarak gerçekleşen artışın toplamda yüzde 75'ler seviyesinde olduğunu görmekteyiz. İnşallah, bu yapılan zammın, imkânlar ölçüsünde maksimum derecede fedakârlıkla yapılmış olan bu zammın bütün çalışanlarımıza, memurlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş.

23.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, bugün Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilen torba yasa teklifine, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, çiftçi mağduriyetinin giderek büyüdüğüne, cezaevinde bulunan Nudem Durak'ın özgürlüğüne kavuşması için düzenlenen kampanyaya ve Bitlis Valiliğinin ilan ettiği sokağa çıkma yasağına ilişkin açıklaması

MERAL DANİŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, bugün Plan ve Bütçe Komisyonuna bir yasa teklifi, daha doğrusu bir torba yasa teklifi daha gönderildi. Hani futbolda bir tabir vardır “Dakika bir gol bir.” diye, bu dönem de torba yasalarla gidecek anlamına geliyor. O kadar eleştirdiğimiz bir mesele ki her konunun içine boca edildiği torba yasa teklifleriyle yasama kalitesi düşürülüyor ve maalesef hak edilen tartışmalar da yapılamıyor. O kadar alakasız düzenlemeleri bir arada değerlendirmek zorunda kalıyoruz.

Peki, bu torba yasada ne diyor? Yani diğer ayrıntıları tabii ki zaman içinde değerlendireceğiz Plan ve Bütçe Komisyonunda, Genel Kurul aşamasında ama ilk elden şu eleştirimizi ifade etmek istiyorum ve kabul etmeyeceğimizi söyleyeyim: “Deprem afetleri nedeniyle ortaya çıkan ilave finansman ihtiyacının karşılanması için borçlanmamız lazım.” diyor torba yasa. Yani deprem oldu para lazım o yüzden ek motorlu taşıtlar vergisi ek olarak getiriliyor.

Biz de soruyoruz: Deprem vergileri ne oldu gerçekten? Bir kez daha soruyoruz ve sormaktan vazgeçiyoruz. Seçimleri kazanmak için kamunun kaynaklarını har vurup harman savurdu iktidar ve bakanlar gittikleri her yere devletin imkânlarıyla gittiler ve seçim çalışmasını devlet olanaklarıyla yaptılar. Geçtiğimiz sene yani 2022 yılında sarayın sadece bir günlük harcaması yaklaşık 15 milyon TL, eski parayla 15 trilyon lira. Deprem maliyetini halkımızın, emekçilerin sırtına yükleyemezsiniz. Bu sorumluluk sizin. Şayet topladığımız deprem vergilerini deprem için kullansaydınız böyle torba yasalar getirip halkın sırtına ilave vergiler yüklemeyecektiniz. “Deprem vergilerini nereye harcadığımızı kalem kalem açıklayın.” talebimizi tekrar yineliyoruz. Halkın vergilerini sarayın şatafatı için, seçimleri kazanmak için çarçur edenler şimdi “Para yok.” diyerek iğneden ipliğe zam yapıyorlar. Dün yaptığımız gibi, asgari ücret artışını hemen ertesi günü yaptığımız zamlarla geri alıyorsunuz, bunun herkes farkında.

Sayın Başkan, TÜİK enflasyon oranlarını açıkladı bu sabah saat onda. Neymiş TÜİK'e göre? 2023 yılı Haziran ayında TÜFE yüzde 3,92 artmış, haziran ayındaki artışla birlikte yıllık enflasyon yüzde 38,21; altı aylık enflasyon ise yüzde 19,77 düzeyinde gerçekleşmiş. Yani bunu açıklayanlar da biliyor ki bu rakamlar gerçek değil hiçbir şekilde ve hayat karşısında yaşadığımız süre açısından da halkın gerçekleri açısından da hiçbir karşılığı yok. Her şeye zam yapılıyorken enflasyon nasıl düşebiliyor? Gerçekten TÜİK açıklasın, biz de anlayalım, millet de anlasın. Biz anlamıyoruz, bir yandan enflasyon yükseliyor, bir yandan da enflasyon düşüyor ama aynı zamanda zamlar da yapılmaya devam ediyor. Bu rakamları nereden aldıklarını söylesinler hepimiz oradan alışveriş yapalım, başta halk yapsın. Tabii ki hiçbir inandırıcılığı yok bunun çünkü masabaşında talimatla hazırlanan rakamlar bunlar. Enflasyon rakamlarını gidin, pazardan eli boş dönen anneye, teyzeye, amcaya, bir gence sorun onlar size gerçekleri açıklasınlar ve hakikaten aklımızla alay ettirmeyeceğimizi buradan defalarca söyledik, aklımızla alay ettirmeyiz, alay etmeye kalkmayın.

Tabii ki bir de çok önemli bir nokta var, TÜİK enflasyon rakamlarını her ayın 3'ünde yapıyor normalde fakat haziran ayı verilerini, bu ayinkini geciktirdi ve bugün yaptı, bugün 5 Temmuz. Bu ne oldu? Çünkü muhtemelen iktidar "Bekle, memur ve emekli maaşlarıyla ilgili düzenleme yapacağım, buna uygun bir enflasyon rakamı açıkla." demiştir mutlaka. TÜİK bu nedenle iki gün geç açıkladı. Milyonlarca emekçinin, emeklinin, dulun, yetimin ne kadar maaş alacağı TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre belirleniyor.

Buradan TÜİK'e bir kez daha sesleniyoruz: Milyonların vebali sizin üzerinizde, milyonlar açlığa, yoksulluğa ve sefalete mahkûm edilmişken TÜİK'in hem de siyasi iktidarla birlikte enflasyon oranlarını düşük açıklaması en hafif deyimiyile büyük bir vicdansızlıktır.

Çiftçi mağduriyeti de giderek büyüyor, çiftçiye destek olunmuyor maalesef, politikasızlık var. Döviz kurundaki artışla zamlar ürettiklerini satamayan çiftçilerin içinde bulunduğu kriz de artmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Üstelik çiftçilerin mahsullerini aracı olmadan satın almaya olanak tanıyan Toprak Mahsulleri Ofisi, depolarındaki doluluk oranı gerekçesiyle çiftçilere randevu bile veremiyor. Şu anda aracılarla düşük ücretle satış yapmamak için ürünler harmanda bekliyor. TMO sessiz ve zarar büyük. Dışa bağımlı bir durum söz konusu. Gıda kriziyle karşı karşıyayız. Ülkenin üretimde dışa bağımlı olması hâli de tabii ki büyük bir facia niteliğinde seyrediyor. Çiftçiye ve tarıma destek verilmezse ekonomik kriz içinden çıkılamayacak bir hâl alacak.

Sayın Başkan, Nudem Durak Şırnak'ın Cizre ilçesinde küçük bir arkadaş grubuyla birlikte Mem u Zin Kültür Merkezi'nde müzik yapıyordu -gerçekten çok güzel bir sesi var, duru bir sesi var, herkesin dinlemesini öneririm- 14 Mart 2010'da yakalanmış, tutuklanmış; o zaman 22 yaşındaydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Nudem o zaman 22 yaşındaydı, bir hukuk skandalı neticesinde, 2 tane SMS gerekçe gösterilerek 10,5 yıl hapisle cezalandırılıyor. Şu anda Nudem'in özgürlüğü için, Kürt müzisyen Nudem için uluslararası bir kampanya başlatıldı. İmzacılar arasında Nobel Edebiyat ödüllü olanlar, ünlü Oscarlı yönetmenler de bulunuyor. Nudem'i hiç görmemiş ama sesini duymuş olan Roger Waters'in onun hakkında başlattığı kampanyaya ise Türkiye'den yeterli ses yok. Bu kampanyaya ses verelim, Nudem'i özgürlüğüne kavuşturalım diyorum.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bitlis Valiliği, Bitlis ili Hizan ilçesi sınırları içerisinde 10 köy ve mezrada 2 Temmuz 2023 Pazar günü saat 21.00'den itibaren ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan etmiş. Evet, bu tarihte, 2023 yılının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

2023 yılında sokağa çıkma yasaklarını konuşuyoruz. Süresiz ve gün boyu sokağa çıkma yasakları tabii ki orada yaşayan halkı, köylüleri çok ciddi bir şekilde mağdur ediyor. Bu köylerde güvenlik birimleri ormanlık alanları ve fındık bahçelerini ateş altına aldıkları gibi bazı bölgeleri de rastgele bombalıyorlar. Dolayısıyla bölgede hem ekolojik tahribat meydana geliyor hem de yangın çıkma ihtimali yüksek. Aynı zamanda abluka altındaki bu köylerde yaşayan köylüler dışarı çıkamadıklarından günlerdir işlerine gidemiyorlar, hayvanlarına ve ekinlerine bakamıyorlar; mağduriyetleri büyük. Bu sokağa çıkma yasağı uygulaması derhâl kaldırılmalı, mağduriyet sona erdirilsin.

Çok teşekkürler Sayın Başkan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Ali Mahir Başarır.

Buyurun Sayın Başarır.

24.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Başbağlar katliamının yıl dönümüne, TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranlarına, TÜİK verilerine göre yapılan zamlara, memura seyyanen verilecek 8 bin liralık zamma, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen torba yasaya, halkın ek vergi ödeyecek durumda olmadığına ve bu iktidarın dış politikada da tuhaflıklarına devam ettiğine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, Başbağlar katliamının yıl dönümü. Tüm kayıplarımızı rahmetle, minnetle anıyorum. Bir kez daha terörü ve terörün her türlü eylemini lanetliyoruz. Sivas'ta da Başbağlar'da da gerçek suçlular ve bu cinayeti, bu katliamı yapanların arkasındaki güçler yargıda hesap vermedi. En büyük temennimiz, bu ülkede bir gün gelip yargıda bu canilerin hesap vermesidir. Bir kez daha kayıplarımızı rahmetle anıyorum. Bugün milletvekillerimiz Başbağlar'da, o köyümüzde, ilçemizde, ilimizde yurttaşlarımızın, ailelerimizin acısını paylaşıyorlar.

Efendim, bugün TÜİK enflasyon oranlarını açıkladı yani memur ve emekli maaş oranlarına gelmeden önce TÜİK'i biraz konuşmak istiyorum. Maalesef ki ciddiyetini, vicdanını yitirmiş bir kurumdan bahsediyoruz. Bu TÜİK'te çalışanlar, bu rakamları hazırlayanlar, bu verileri verenler nerede yaşıyorlar, hangi ülkede yaşıyorlar; başka bir mutfak mı kullanıyorlar, başka bir pazar mı kullanıyorlar, başka bir arabaya mı biniyorlar, başka bir bankadan mı para çekiyorlar, o çektikleri parayı başka bir yerde mi harcıyorlar ben çok merak ediyorum. Toplumun gerçekleriyle, işçinin, emeklinin, köylünün, gençlerimizin gerçekleri ile onların verileri hiçbir şekilde örtüşmüyor. Yirmi bir yıllık iktidar sürecinde AKP, devlet kurumlarının ne yazık ki ciddiyetini ortadan kaldırdı. Hiç kimse güvenmiyor. Türkiye'deki en büyük şirketler, hatta Galatasaray Spor Kulübü yapmış olduğu sponsorluk anlaşmasında ENAG'ın verilerini kullanırken biz zamlarda TÜİK'i kullanıyoruz. Çok acı, çok üzüntü verici; bence artık TÜİK'i de dikkate almamaları gerekiyor, hiç kimse almıyor. Beyefendi saraydan bu oranları versin, açıklasın, zammı yapsın; gerçekleri herkes görsün.

Şimdi, geliyorum zamlara, TÜİK'in verilerine göre yapılan zamlara bakıyorum. Ya, zaten bu ülkede seçimden sonra ekmeğe sadece ortalama yüzde 7 zam gelmiş ama biz neyi konuşuyoruz? Yüzde 34'lük bir zammı konuşuyoruz. İğneden ipliğe, akaryakıttan, yiyecekten içeceğe her şeye -birazdan değineceğim- torba yasada getirilen vergi yükü ama yapılan zam bu. Yeni evlenmek isteyen bir memuru düşünelim, büyükşehirlerde oturabileceği bir ev yok çünkü en düşük ev kirası 12 bin lira, 12 bin lira. AKP'nin, MHP'nin, İYİ Parti'nin, HDP'nin değerli milletvekillerine en çok gelen taleplerden bir tanesi büyükşehirlerdeki memurların "Bizi Anadolu'ya yollayın, ilçelere yollayın; geçinemiyoruz." istekleridir. O yüzden yapılan zamların hayatın gerçekleriyle örtüşmediğini ve... Aslında kurulan bir zincir var; evet, TÜİK bu verileri sahte bir şekilde verecek, beyefendi bu zamları açıklayacak ama olan memurlara, emekliye olacak.

Şimdi, ikinci bir durum: Seyyanen ek bir zam daha yapılıyor, 8 bin lira. Bu niye emekliye verilmiyor? Emekli ile memur farklı şeyleri mi tüketiyor, mutfağı farklı mı, farklı bir yerde mi yaşıyor? Bence ek olarak verilen bu zam mutlaka ki emekliye de verilmelidir çünkü bugün en çok ezilen kesim emeklilerdir.

Diğer bir durum: Bugün bir torba yasa geldi, motorlu taşıtlar vergisi 2 katına çıkartılıyor. Neden? Depremle ilgili. Şimdi, Anadolu'nun bir köyünde Toros marka, Şahin marka arabasının vergisini zaten ödemeyen bir çiftçi 2 kat vergi ödeyecek ama biz 99'dan beri deprem vergilerini topluyoruz zaten. Sorun, bu deprem vergilerinin toplanması değil; sorun, 99'dan bugüne kadar toplanan deprem vergilerinin deprem için kullanılmaması. Şimdi, beyefendi deprem için bir yıllığına -ki uzatacağımızdan eminim, bunun takipçisi olacağız- motorlu taşıtlar vergisini 2 katına çıkartıyor ve bunu, yirmi iki yıldır topladıkları deprem vergisini deprem dışında her şeye harcayan bu iktidar 85 milyonun üzerine ykıyor. Hayır, çözüm bu değil, zaten deprem vergileri toplanmaya devam ediyor; sorun, bunların yerli yerinde kullanılmaması.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Diğer bir husus: Kurumlar vergisi yüzde 20’den yüzde 25’e çıkartılıyor, finansal kurumlarda bu oran yüzde 30’a çıkartılıyor; yine aynı şekilde, olan, zaten kötü durumda olan halka, şirketlere, insanlara oluyor.

Şimdi, çok ilginç bir durum: Bu torba yasada 728 milyar borçlanma yetkisi olan sarayın bu borçlanma yetkisini 2 trilyon 184 milyara çıkartması ve bunu torba yasayla getirmesi. Bu, Meclise yapılan; bu, Parlamento’ya yapılan bir hakarettir. Sen bir ek bütçe istiyorsun ve bunu torba yasayla çıkarmak istiyorsun; bunu nerede, nasıl, ne şekilde kullanacağını belli değil; torba yasaya dolduruyorsun, böyle bir rakamı yasalaştırmak istiyorsun. Bence burada en büyük hakaret bu Meclise yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Komisyona gelmeli, ek bütçe olarak tartışılmalı, kapsamı, nerede kullanılacağı, nasıl kullanılacağı belirlenmeli ve Parlamento özel olarak karar vermeli ama beyefendi buna alışmış.

Şimdi, Cumhurbaşkanı motorlu taşıtlar vergisine, kurumlar vergisine, finansal kurumlara zam yaparken şimdi özel tüketim vergileriyle de insanlara ek külfet geliyor ama beyefendi 8 tane uçağa biniyor, beyefendinin binlerce koruması var, binlerce arabası var, yazlık sarayı var. Vallahi fedakârlık yapacaksa önce kendisinden başlasın. Halk zaten vergi ödeyecek durumda değil, halk ek vergi ödeyecek durumda değil. Deprem vergilerini, bugüne kadar topladığı parayı saray ve israfı harcamış bir iktidar var zaten. Ben bunu da 85 milyonun, Meclisteki arkadaşlarıma takdirine sunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son olarak Sayın Başkanım, ne ilginçtir ki ekonomide, adalette sürekli hata yapan, hata yaptıran, insanlara çile çektiren bu iktidar, dış politikada da tuhafliklarına devam ediyor. Ben soruyorum AKP Grubuna: Rabia ne oldu? Rabia gitti, Sisi geldi. Peki, biz bu on yılı niye yaşadık? Mısır’a büyükelçi atayacaktın, Mısır’la ilişkilerini düzelterek, rabiadan vazgeçip Sisi’ye sarılacaktın niye bu ülke bunları yaşadı? Doğu Akdeniz’de neden biz yalnız kaldık? Aynı mantıkla, Suriye’de cuma namazı kurma hayali olan Recep Tayyip Erdoğan’ın bugün ülkesine baktığı zaman 8.5 milyon Suriyeli cuma namazını bu ülkede kılıyor. Ama şimdi Suriye’yle ilişkileri normalleştiriyor, 8.5 milyon sığınmacı bu ülkede yani beyefendinin zikzakları, beyefendinin şahsi ihtirasları, beyefendinin hatalarını bu ülke, 85 milyon ödemek zorunda kalıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son olarak, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Dün Suriye, bugün Mısır; dün kötüsün, bugün iyisin. Gerçekten dünya tarihinde de ülke tarihinde de bu kadar kötü, bu kadar vasıfsız bir dış politika yürüten iktidar gelmemiştir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, mütefekkir ve şair Erdem Bayazıt'ın ölüm yıl dönümüne, Başbağlar katliamının 30'uncu yıl dönümüne, enflasyona hiçbir toplum kesimini ezdirmediklerine ve ezdirmeyeceklerine, deprem bölgesinde yaşanabilir kentler oluşturma noktasındaki azim ve kararlılıklarına, Meclis Başkanlığına sundukları yasa teklifine ve Türkiye'nin dış politikadaki başarıları sonucunda Cumhurbaşkanının Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞIÖĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Bugün, yüce Meclisin de mensubu olarak bir ara görev yapmış olan muhterem müteveffa, merhum Erdem Bayazıt'ın ölüm yıl dönümü. “Ölüm bize ne uzak, bize ne yakın ölüm/ Ölümsüzlüğü tattık, bize ne yapsın ölüm?” diyen, hakikaten mütefekkir şair Erdem Bayazıt'ı rahmetle ve minnetle anıyorum. Cenab-ı Hak yakınlarına sabırcemil ihsan etsin.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün aynı zamanda, tabii, büyük bir acının yıl dönümü. Bugün Başbağlar katliamının 30'uncu yıl dönümü. 5 Temmuz 1993 tarihinde 33 sivil vatandaşımız terör örgütü PKK tarafından katledilmişti. Başbağlar'da asıl hedef birlik ve beraberliğimizi, bütün terör eylemlerinde olduğu gibi. Şunu ifade etmek isterim ki Türk-Kürt, Alevi-Sünni bütün vatandaşlarımızın birlik ve beraberliğini hiçbir terör örgütü -adı ne olursa olsun- bozamayacaktır. O terör örgütlerini kullanan emperyalistler de hedeflerine asla ve kata ulaşamayacaklardır. Unutulmamalıdır ki her türlü kirliliğe, senaryoya karşı kardeşliğimizi, birlik ve beraberliğimizi daha da büyüteceğiz ve her türlü düzeneği, küresel oyunları, yerli iş birlikleriyle ortaya koymuş oldukları bütün oyunları bertaraf edeceğiz; Türkiye buna muktedir, Türkiye bu güce sahiptir ve terörün ve teröristin başını her yerde ezmeye, milletimizin huzur, sükûn ve güvenine her zaman öncelik vermeye devam edeceğiz. Bu vesileyle, Başbağlar şehitlerimizi ve tüm şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyor, bu katliamda yitirdiğimiz canlarımızı tekrar rahmetle anıyor, yakınlarına sabırcemil niyaz ediyorum.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; yirmi bir yıllık AK PARTİ iktidarları dönemimizde bütün toplum kesimlerinin refah payını artırmaya, huzurunu, mutluluğunu büyümeye dair bir çaba içerisinde olduk ve bütün toplum kesimlerinin, işçimizin, çiftçimizin, memurumuzun, emeklimizin, esnafımızın, sanayicimizin, hakikaten onların durumlarını daha da yükseltici ve iyileştirici sosyoekonomik politikaları ortaya koyduk. Enflasyona hiçbir toplum kesimimizi hiçbir zaman ezdirmedik ve ezdirmeyeceğiz. Bu kararlılık çerçevesinde ortaya koyduğumuz, 2023 seçimlerine giderken beyan ettiğimiz seçim beyannamemizde hangi başlıklar varsa bu başlıkları bir bir hayata geçireceğimizin sözünü vermiştik.

Büyük bir deprem söz konusu oldu. Bu vesileyle, tekrar, depremde yitirdiğimiz bütün canlarımızı rahmetle yâd ediyorum. Bununla beraber, bu depremin bütün izlerini silerek burada yaşanabilir kentler oluşturma noktasında da azim ve kararlılığımızın sahaya yansıdığı en büyük şahidi bizzat deprem bölgesinde yaşayan vatandaşlarımızdır. Hızla kollarımızı sıvadık, bununla ilgili adımları derhâl attık, atmaya devam ediyoruz ve bu konuda neticeyi de inşallah ekim-kasım ayından itibaren yuvalarına yerleştireceğimiz vatandaşlarımızla beraber bu paylaşımları, bu mutlulukları hep beraber yaşayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hatırlarsanız, Ramazan Bayramı arifesinde köylerdeki evlerine kavuşturduğumuz yüzlerce vatandaşımızla da bu duyguyu hep beraber yaşamıştık. Bu vesileyle, yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatı olarak milletimizin hafızasındadır, belleğindedir, hatırasındadır. Bu noktada, bugün, işte o verdiğimiz sözlerden bir tanesini de Meclisimizin çalışmalarına ara vermeden hemen önce yasalaştırmak ve bir an evvel hem depremzede vatandaşlarımızın taleplerinin hızlı bir şekilde yerine gelmesi, hem de memur ve emeklilerimizin beklemiş olduğu müjdeyi bir an evvel ortaya koymak bağlamında bir yasa teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu çerçevede, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği üzere, en düşük memur maaşının net 22 bin lira olacak şekliyle, hem altı aylık enflasyon farkının, bugün açıklanan, TÜİK tarafından açıklanan enflasyon farkının maaşlara yansımaları hem de seyranen 8.077 Türk lirası olarak bütün memurların bordrolarına yansımalarıyla ilgili kanun teklifimizi sunduk ve inşallah, bir an evvel Plan Bütçede, bahsedilen 17 maddelik bütün bu paketin evleviyetle görüşülerek Genel Kurulun takdirine gelmesine muhatap olacağız ve burada da siz değerli milletvekillerimizin destekleriyle bu paketi bir an evvel geçirmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Şunu ifade etmek isterim ki millî savunma sanayisinde büyük hamlelere, hakikaten büyük inkişafalara, gelişmelere ve büyük neticelere elhamdülillah vardık. Bunun neticesinde Türkiye'nin gücüne güç katan bu savunma sanayisi sosyoekonomik olarak hakikaten Türkiye'nin gayrisafî millî hasıla yönünden 3,5-4 misli büyümesiyle beraber dış politikada da etkin, proaktif dış politikasıyla muazzam kazanımlara sahip olduk. Bugün tahıl koridorunun, esir mübadelesinin Türkiye'de gerçekleşiyor olması, Türkiye vesilesiyle gerçekleşiyor olması ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Sayın Guterres'in bu manadaki tebrik ve teşekkürleri, farklı ülkelerdeki birtakım siyasetçilerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...Sayın Cumhurbaşkanımızın bu konudaki riyasetinin, liderliğinin takdire şayan bulunarak Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmesi “Yurtta sulh cihanda sulh.” ilkesinin hakikaten bütün dünyada küresel anlamda makes bulması noktasındaki çabalarımız, bir tarafta Karabağ'da, bir tarafta Libya'da, Akdeniz'de, Karadeniz'de bulunmamız ve oranın hidrokarbon varlıklarına bu milletin hak, alaka ve menfaatlerine sonuna kadar sahip çıkma irademiz bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra devam edecek. Dış politikada da Türkiyesiz denklem asla kurulamayacak ve güçlü ve büyük Türkiye, yeniden büyük Türkiye'nin öncülüğünde yepyeni bir dünyayı gençlerimizle kuracağız inşallah diyor; sevgi ve saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 5 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İçişleri Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/26)

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İçişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Plan ve Bütçe Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/27)

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Plan ve Bütçe Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/28)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/29)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde de çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/30)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre vermiş olduğu bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılardan kaynaklanan demografik risklerin yıkıcı, siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarının engellenmesi ve ortaya çıkan asayiş sorunlarının nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 5/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/7/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Samsun Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erhan Usta tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılardan kaynaklanan demografik risklerin yıkıcı, siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarının engellenmesi ve ortaya çıkan asayiş sorunlarının nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 5/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/7/2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis grubumuzun Suriyeli sığınmacılarla ilgili olarak verdiği grup önerisi hakkında söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin yanlış Suriye politikası sonucunda ülkemiz, yakın insanlık tarihinin gördüğü en büyük göç dalgasına maruz kalmış ve dünyada en fazla sığınmacı bulunduran ülke hâline gelmiştir. Göç İdaresi Başkanlığı verilerine göre ülkemizde 3,3 milyon geçici koruma statüsünde Suriyeli sığınmacı bulunmaktadır ancak Geçici Koruma Yönetmeliği'ne aykırı olarak vatandaşlık verilen Suriyeliler ve kayıt dışı olanlar da ilave edildiğinde bu sayının 5 milyonun üzerinde olduğu tahmin ediliyor. Hacettepe Üniversitesinin yapmış olduğu bir araştırma var. Bu araştırmaya göre Suriyeli sığınmacıların doğum oranı 5,3 iken Türk vatandaşlarımızın sadece 1,7. Suriyeli sığınmacı sayısının, böylesine yüksek oranda bir doğum oranıyla birlikte gelecek on yıl içerisinde 15 milyon kişiyi aşacağı aşîkârdır. Böylesine büyük bir yabancı nüfusun gelecekteki muhtemel siyasi hak talepleri ve toplumsal olaylarla birlikte Türkiye'nin başına açacağı dertleri varın siz düşünün.

Benim memleketim Kocaeli'ye bağlı Dilovası ilçesi 50 binden fazla nüfusa ev sahipliği yapmasına rağmen sığınmacıların da nüfus yoğunluğunun çok fazla olduğu, dikkat çektiği bir bölge. Ben buradaki tehlikeye daha önce dikkat çekmiştim ve 10 Mart 2023 tarihinde dönemin İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'ya verdiğim soru önergesiyle "Dilovası'ndaki Suriyeli nüfus artışı ve getirdiği sorunların çözümü yolunda ne yapıyorsunuz, ne yapmayı düşünüyorsunuz?" diye sormuştum. Sayın Bakan bu soru önergeme ne yazık ki cevap verme gereği bile duymadı. Peki, üç ay sonra ne oldu? Üstüne basa basa dikkat çektiğimiz, vurguladığımız Dilovası'ndaki sığınmacı sorunu 2 Temmuz Pazar günü birtakım toplumsal meselelere sebebiyet verdi. Suriyeli sığınmacılardan oluşan bir grup ile Dilovası'nda yerleşmiş mukim arasında, mukim vatandaşlarımızın arasında çok ciddi bir kavga meselesi, bir tartışma meselesi geldi. Birisinin evinin basıldığı iddia edildi; Sayın Valinin açıklamasına göre Türkiye'de yerleşik Türk vatandaşları Suriyelilerin evini bastı, oradaki vatandaşların izahına göre Suriyeliler onların evini bastı. Kimin ev bastığını ben bilmiyorum, Sayın Valinin dediğini de doğru kabul ediyorum ama netice itibarıyla orada bir mesele var, bir sıkıntı var, kimin kimin evini bastığı bu sıkıntının şekli değiştiyor. Bu olayın ardından Valinin açıklaması var, evcil hayvanın öldürülmesi sebebiyle vatandaşlar arasında bir tartışma olmuş, 10 kişinin de Kocaeli İl Göç İdaresi Müdürlüğüne "deport" edilmek üzere teslim edildiğini söyledi. Ancak bir daha söyledim, bir infial var ortada, bu açıklamalar bir infiali ortadan kaldırmıyor, gelecek için endişeleri ortadan kaldırmıyor, ciddi bir güvenlik meselesini ortadan kaldırmıyor. Milletın teveccühüyle iktidara gelmeniz, iktidar olmanın size yüklediği sorumluluk ve tarihe karşı olan vebalinizi azaltmıyor. Bilakis böyle büyük bir beka meselesine karşı yaptıklarınız kadar yapmadıklarınızdan da sorumlusunuz. Türkiye'nin demografik yapısını ve Türk millî kimliğini bugün muhafaza edecek adımlar atmazsanız, kendi seçmeniniz de dâhil olmak üzere Türk toplumunun tüm kesimlerinin bu husustaki taleplerini bugün yine görmezlikten gelerseniz emin olun yarın çok geç olacak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hem Suriyeli sığınmacıların hızlı nüfus artışı hem de gelecekte gerçekleşmesi muhtemel siyasi hak talepleri dikkate alındığında, Dilovası'nda gerçekleşen toplumsal olayların yakın gelecekte daha geniş bir mecraya sirayet etmeyeceğini iddia etmek ne yazık ki mümkün değil. İktidar bu göç politikasını değiştirmedikçe Türkiye'de bu olaylar sona ermez, çoğalarak devam eder ve en nihayetinde de Türkiye bu işten çok büyük zarar görür.

Hükûmetin Suriyeliler konusunda ciddi bir politika değişikliğine ihtiyacı vardır. Öncelikli olarak da iktidarın ülkemizi Batılı ülkelerin sığınmacı deposu olmaktan bir an önce kurtarması gerekiyor. Bunun için de mutlaka ve mutlaka gerekli adımların ivedilikle atılması gerekiyor. 18 Mart 2016 tarihli geri dönüş mutabakatı Türk siyasi tarihinde imzalanmış en kötü anlaşmadır; âdetâ modern bir kapitülasyondur bu, Türkiye'nin para karşılığında Avrupa Birliği'nin mülteci kampı hâline getirilmesidir. Bu sebeple bu anlaşma derhâl sona ermelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Yarından tezi yok, Türkiye Cumhuriyeti devleti siyasi, ekonomik ve demografik sebeplerle Suriyeli sığınmacıların vatanlarına dönüş sürecini derhâl planlamak ve bir an önce başlatmak mecburiyetindedir. Eğer iktidar mensupları kendi siyasi ve ideolojik nizamına uygun yeni bir kimlik oluşturmak istiyorsa toplumsal desteğini sığınmacıları kalıcı hâle getirerek değil, onlara vatandaşlık dağıtarak değil; kendi Türk vatandaşlarına, Türk gençlerine sahip çıkarak halletmesi gerekiyor. Şunu bilsinler ki bugün yaptıkları bu büyük ihanetin bedelini yakın tarihte Türk milleti çok ağır öder. Seçimde alınacak oylar için Türkiye'nin geleceğini feda etmenin hiçbir anlamı yoktur. Tüm partilere çağrımızdır: Gelin, hep birlikte, millî bir tavırla, Türkiye Cumhuriyeti devletinin karşı karşıya bırakıldığı demografik riskleri henüz vakit varken ortadan kaldıralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Türk millî kimliğini ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin üniter yapısını korumak amacıyla tüm sığınmacıların güvenli geri dönüşünü derhâl başlatmak için ortak bir irade ortaya koymak bu Meclisin vazifesi olmalı.

Yüce Parlamento'ya saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önerisi üzerinde Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talep eden Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Sayın Koçyiğit, buyurun. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, Kocaeli'nin Dilovası'nda yaşanan meseleye bakmak gerekiyor: Orada Suriyelilerin bir köpeği zehirlediği ve bir eve baskın yaptığı yönünde haberler sonrası ilçede olaylar çıkmış ve ciddi bir infiale de yol açmış. Şimdi, bu olaylardan sonra çelişkili 2 açıklama var: Biri Kocaeli Valiliğinden, Suriyelilerin böyle bir olaya karışmadıklarına dair bir açıklama yapıyor ama aynı zamanda, aynı yerin İl Emniyet Müdürü ise Suriyelerin yakalandığını ve sınır dışı edildiğini söylüyor. Şimdi, bu çelişkili açıklamalar bize neyi gösteriyor? Aslında olayın tam bir karartma olduğunu açık ve net bir şekilde söylüyor. Bu olaylardan sonra ilçede yaşayan Suriyelilerin ise dışarıya çıkmadığını biliyoruz.

Şimdi, Ankara Altındağ'da yaşanan pogromun kendisi, İzmir Güzelbahçe'de 3 Suriyelinin yakılarak katledilmesi meselesi ve daha birçok olay, özellikle de deprem zamanı deprem bölgesindeki Suriyelilerin "hırsız" diye yaftalanarak işkence edilmesi hepimizin hafızalarında. Oysaki İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve 1951 Mülteci Sözleşmesi gibi uluslararası belgeler insanın ırk, din ve etnik köken veya göçmenlik statüsüne bakılmaksızın insan haklarına ve temel özgürlüklere sahip olduğunu vurgular ve Türkiye Cumhuriyeti devleti de bu evrensel ilkeleri gözeten bir yerde Suriyeli mültecilerin haklarını korumakla yükümlüdür, mükelleftir. Türkiye'de Suriyelilere karşı ırkçılık ve göçmen düşmanlığı gibi olumsuz tutumlar hemen tüm kesimler tarafından yaygınlaştırılmaktadır. Bu tutumlar Suriyeli mültecilere yönelik ayrımcılık, şiddet, tehdit ve aşağılayıcı söylemler olarak da kendini göstermektedir. Bu davranışların uluslararası yükümlülükler ve evrensel insan hakları standartlarına uygun olmadığını sanırım söylemeye gerek yok. Mülteci haklarına saygı göstermek, göçmenlere adil ve insanca muamele etmek, eğitim, sağlık, barınma, iş ve bütün sosyal haklarını vermek temel bir insan hakkı ve hukukun üstünlüğünün gereğidir.

Yine yaz, yine bayram ve yine ırkçılık sahalarda. İrkçi Ümit Özdağ ve partisinin sahil kentlerinde düzenlediği mülteci karşıtı yürüyüşler nefret yayma ve kışkırtma girişimidir. Seçimlerin hemen sonrasında sosyal medyada örgütlenen ırkçıların "Hatay Özerk Yönetimi" adlı bir hesap açıp bu hesabı da sanki Suriyeliler, Suriyeli mülteciler yapmış gibi göstermeye çalıştığını ve Hatay'ın yerli Arap halklarını da bu düşman potasına koyarak depremin yıktığı kenti sanki Suriyeliler ele geçiriyormuş gibi bir algı yarattığını biliyoruz. O sayfalarda Esad rejiminin resmî bayrağıyla birlikte gözüken Ümit Özdağ, seçimlerin ikinci turunda gördüğü kabulün de verdiği cüretle Bursa Gemlik'ten başlayarak çeşitli sahil kentlerinde yürüyüşler tertipliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – İrkçi Zafer Partisinin kışkırtmacı girişimleri ne sosyal medyada ne de sokakta yasal bir engelle karşılaşmıyor. Oysaki bu ülkede en temel hakkı için sokağa çıkan bütün demokratların, devrimcilerin karşısına polis barikatları kurulduğunu biliyoruz. O nedenle, bütün bu yaşananların aslında AKP'nin göçmen ve mülteci politikalarının bir sonucu olduğunu, bu konuda ne yazık ki insancıl bir politikanın geliştirilmediğinin altını çizmemiz gerekiyor.

İrkçilikle mücadele etmek gerekir. İrkçilik bir düşünce ve ifade özgürlüğü değildir çünkü ırkçılar düşünce ve ifade özgürlüğünün dışındadırlar. Mazlumları hedefe koyup örgütlenerek kurdukları çetelerle demokratik muhalefete ve nihayetinde işçi sınıfına karşı kullanacakları bir kesimi örgütleyiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Bu nedenle, ırkçılıkla mücadele etmek ve bütün Suriyelilerin, göçmenlerin, mültecilerin hakkını, hukukunu korumak da bu Meclisin birinci derecede sorumluluğudur. Geçmiş 27'nci Dönemde göçmen bakanlığı kurulması üzerine yasa teklifi vermiştik, yasa teklifimiz hâlâ raflarda duruyor, bu nedenle teklifi yeniden hatırlatıyoruz. Göçmenleri yargısız ve hukuksuz bir şekilde mülteci kamplarına kapatmak, geri gönderme merkezlerine koymak, mahkeme önüne çıkarmadan sınır dışı etmek en temel insan hakkı ihlalidir. İrkçilik suçtur, ırkçılık suç olarak tanımlanmalıdır ve bunun bütün yasal düzenlemeleri yapılmalıdır diyorum.

Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Servet Mullaoglu.

Buyurun Sayın Mullaoglu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERVET MULLAOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün, evvel ve ahirin bir arada olduğu, zaman ve mekân mefhumunun bütün güzelliklerle yoğrulduğu ve İslam dinimizin tamamlandığı gün olan sevgi ve kardeşlik bayramımız Gadîr-i Hum Bayramı'dır. Bütün İslam coğrafyasında kutlandığı gibi seçim bölgem Hatay'da da kutlanıyor, Gadîr-i Hum Bayramı'nı büyük bir coşkuyla kutluyoruz. Bu bayramın ülkemizdeki kardeşlik duygusunu daha da pekiştirmesini ve doğal afetlerin yaratmış olduğu yaraların bir an önce sarılmasına vesile olmasını diliyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli dostlar, AK PARTİ Hükûmeti, Cumhuriyet Halk Partisinin ve aklıselim olan herkesin bütün iyi niyetli uyarılarına rağmen yanlış Suriye politikasında birçok hayale kapılmış ve ülkemize ağır faturalar ödettirmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak o dönemlerde de Suriye politikasının yanlış olduğunu, dış politikanın tamamen gerçekler üzerine oluşturulması gerektiğini, hayallerle oluşturulacak bir politikanın yıkıcı sonuçları olacağını ifade etmiştik, bunun da tarihten örneklerini vermiştik ancak AK PARTİ Hükûmeti, hayallerinin peşine gitmiş ve ülkemizi büyük bir hüsrana uğratmıştır. Atatürk "Yurtta sulh, cihanda sulh." sözünü öyle güzel söz olsun diye söylememiştir. Orta Doğu denklemlerini en iyi bilen, savaşın ustası, barışın efendisi olan Atatürk "Yurtta sulh, cihanda sulh." sözünü biz jeopolitik olarak barışa mecbur olduğumuz için söylemiştir. Biz Türkiye olarak bulunduğumuz bölgede kesinlikle barışa mecburuz. Hayaller üzerine değil gerçekler üzerine oluşturulacak dış politikaya hayati derecede önem vardır.

Değerli milletvekilleri, Suriye'yle ortak bir tarihî geçmişimiz, ortak akrabalarımız, 911 kilometre sınırimız, ticari ilişkilerimiz ve en önemlisi ortak çıkarlarımız söz konusu. Bu nedenle, Suriye'yle çok acil bir şekilde üst düzeyde ilişkilerin başlatılması ve hemen Suriye'yle normalleşme sürecinin başlatılması gerekmektedir. Suriye'deki iç savaş sona ermiştir, geçici koruma statüsünü gerektiren durumlar ortadan kalkmıştır. Bu nedenle, Suriye'yle imzalanan 1998 Adana Mutabakatı ile 2010 yılında imzalanan Terör ve Terör Örgütlerine Karşı Ortak İşbirliği Anlaşması çerçevesinde her iki ülkenin toprak bütünlüğünü esas alan bir şekilde Türkiye'de bulunan göçmenlerin geri dönüşünün sağlanmasına başlanması acil sorunlardan biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

SERVET MULLAOĞLU (Devamla) – Hükûmetin yıllardır uyguladığı yanlış politikalar uygulanır olabilmekten çıkmış ve millî güvenlik sorunu hâline gelmiştir. Ülkemizin birçok ilinde sosyal sorunların yaşanmasına neden olabilecek sığınmacı sorunu siyasetüstü değerlendirilmeli ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan bütün siyasi partilerin ortak çalışmasıyla ülkelerine geri gönderilmeleri sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, hiçbir komplekse kapılmadan acilen Suriye'yle görüşmelerin başlatılması, Suriye'ye büyükelçi atanması ve göçmen sorununun insani bir şekilde, ırkçı politikaları tamamen göz ardı eden ortak bir akılla çözülmesi acil bir ihtiyaçtır. Herkesin doğduğu ülkede, yetiştiği ülkede hayatını sürdürmeye hakkı var; işte göçmenlere de bu hakkı tanımak gerekiyor.

Ayrıca, Nobel Ödülü için biz, depremde Türkiye'nin doğusundan, batısından, her tarafından gelip yüreğini ortaya koyan Türk milletinin aday gösterilmesini talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Ahmet Salih Dal.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin Suriyeli mültecilerle ilgili ve Dilovası'nda yaşanan olaylarla ilgili verdiği önerge üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2011 yılında Suriye'de başlayan iç karışıklıkla ilgili, ülkemize kaçan, sığınan Suriyelilerle ilgili Hükümetimiz, Cumhurbaşkanımız açık kapı politikası uygulayarak savaştan ve bombalardan kaçan binlerce Suriyeliye kapımızı açtık, gönlümüzü açtık ve onları misafir ettik. Bu hem kültürümüzün hem de tarihimizin bize yüklemiş olduğu bir misyondur ve biz de bu misyonun gereğini yaptık.

İYİ Partinin önergesinde dile getirmiş olduğu ülkemizin demografik ve içtimai yapısının değiştirilmesi, kamu güvenliğinin riske atılması gibi konular kesinlikle söz konusu değildir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinde dünden çok daha güçlü bir şekilde hangi ilde, hangi ilçede kaç Suriyeli var, ne iş yapıyorlar, ne işle meşgul olurlar hepsi kayıt altındadır ve kamu güvenliğimiz tarafından da bilinmektedir.

Bunun yanında, Dilovası'nda meydana gelen bir köpeğin öldürülmesi olayıyla ilgili Kocaeli Valiliğimiz yaptığı açıklamada güvenlik görevlilerinin olaya çok süratle müdahale ettiğini, o akşam olayın çözüldüğünü ve sosyal medyada Suriyelilerin, vatandaşlarımızın evlerini taşladığı yönünde gerçek dışı paylaşımlar, provokatif paylaşımlar olduğunu söylemiştir. Olaylar sonucunda ağır yaralanan veya vefat eden hiçbir vatandaşımız bulunmamaktadır ancak olayın yaşandığı anda orada bulunan ve olaya müdahil oldukları tahmin edilen 10 Suriyeli de geri gönderilmek üzere Göç İdaresi Müdürlüğüne gönderilmiştir ve olay tamamen kontrol altına alınmıştır.

Tabii, yine Suriyelilerin kendi bölgelerine ve kendi ülkelerine gönderilmesiyle ilgili de zaten bizim ilk günden itibaren Suriye politikasıyla ilgili görüşümüz nettir. Öncelikle, Suriye'de güvenli bir bölgenin oluşturulması, o insanların barınabilecekleri evlerin yapılması, iş ortamlarının oluşturulması ve kontrollü bir şekilde Suriye'ye geçmelerini sağlamaktır. Bugün, Suriye'de yaptığımız evlerle toplam 88 bin aile, yaklaşık 650 bin kişi kontrollü bir şekilde topraklarına, evlerine tekrar gitmiştir. Yine, yapılan altyapı çalışmaları ve üstyapı çalışmaları bittiğinde buna ilaveten 1 milyon kişinin daha Suriye'de kendi topraklarına, kendi evlerine gitmesi sağlanacaktır. Dolayısıyla, Suriye'de bu insanların rahat edebilmeleri için 3 tane büyük operasyon düzenledik: Barış Pınarı Operasyonu, Fırat Kalkanı Operasyonu ve Zeytin Dalı Operasyonu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET SALİH DAL (Devamla) – Bu operasyonlarla birlikte hem sınır güvenliğimizi kontrol altına almış olduk hem de orada, askerlerimizin bulunduğu noktalarda güvenliği sağlayıp Suriyelilerin o bölgede yaşam kalitelerinin artmasını ve hayatlarını idame ettirmelerini sağladık. Biz, iddia edildiği gibi gerek içeride gerekse dışarıdaki güvenlik politikalarımızı hayaller üzerine değil, gerçekler üzerine inşa ettik ve bunun neticesinde de gerek bölgemizde gerekse de dünyada Türkiye küresel bir güç hâline gelmiştir. Türkiye bugün Libya'dadır, Türkiye bugün Ukrayna ile Rusya arasındaki savaşta ara bulucu konumundadır.

Bu duygu ve düşüncelerle İYİ Partinin önergesine “hayır” diyeceğimizi belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yoklama talebimiz var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yoklama mı arkadaşlar?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Aynı anda kalkmadılar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, aynı anda kalkmadıkları için yoklama talebi olarak görülemez.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Aynı anda kalktık ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kalktılar efendim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Başkanım, yapma Allah aşkına! Başkanım, eski köye yeni âdet getirmeyin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Arkadaşlar usul de bilmiyorlar ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sen bakmadın bile, hava yapma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Aynı anda kalkmaları lazım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Kalktılar, kalktılar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanın takdiri Başkanım. Efendim, Meclis Başkanlığını Akbaşoğlu mu yapacak? Siz orada Meclis Başkan Vekilisiniz.

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu, izin verirseniz Meclisi ben yöneteceğim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Buyurun, buyurun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Başkanın takdiri var ya!

BAŞKAN – Oylama öncesi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun bir yoklama talebi vardır, yoklama talebini yerine getireceğim.

Sayın Başarır, Sayın Öztunç, Sayın Yücel, Sayın Akdoğan, Sayın Çorabatır, Sayın Ağbaba, Sayın Yıldızlı, Sayın Kış, Sayın Mullaoğlu, Sayın Bektaş, Sayın Özçağdaş, Sayın Kaya, Sayın Öztürkmen, Sayın Bulut, Sayın Özcan, Sayın Timisi Ersever, Sayın Tahtasız, Sayın Işık, Sayın Yontar, Sayın Aygun.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN – Pusula veren sayın milletvekillerimiz lütfen salondan ayrılmasın, kontrol edeceğiz çünkü.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.46

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.09****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisinin oylanmasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, pusula veren sayın milletvekilleri lütfen salondan ayrılmasın, gerekirse kontrol yapılacak.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, ülkemizdeki Suriyeli sığınmacılardan kaynaklanan demografik risklerin yıkıcı, siyasi, ekonomik ve sosyal sonuçlarının engellenmesi ve ortaya çıkan asayiş sorunlarının nihai bir çözüme kavuşturulması amacıyla 5/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- Yeşil Sol Parti Grubunun, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından, Kobani davasındaki hukuka güveni zedeleyici sürecin yarattığı zararların araştırılması amacıyla 5/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/7/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Meral Danış Beştaş

Erzurum

Grup Başkan Vekili

Öneri:

5 Temmuz 2023 tarihinde Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından Kobani davasındaki hukuka güveni zedeleyici sürecin yarattığı zararların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (807 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/7/2023 Çarşamba günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Ali Bozan.

Buyurun Sayın Bozan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli halkımız; tarihe kumpas davası olarak geçecek bir dava üzerine Meclise verdiğimiz araştırma önergesi için söz almış bulunmaktayım. Öncelikle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kobani kumpas davası esasen, oluşumu, uygulaması ve yönlendirenleri itibarıyla tam bir kurgu davası. Hatırlayalım, 2014 yılı Ekim ayında bu ülkede neler oldu, neler yaşandı? IŞİD çeteleri Kobani'ye saldırıyordu ve Kobani halkı kendi topraklarını çetelere karşı savunuyordu. Sınırın Türkiye tarafında bulunan Kürt halkı da Kobani'deki akrabaları için çare aramaktaydı. Tek talepleri vardı; IŞİD saldırılarının durdurulması ve Kobani'de yaşayan sivil halka yardım edilmesi için Türkiye üzerinden insani bir yardım koridoru açılması. Akrabaları diyorum çünkü Kobani'nin bu tarafı Suruç, Kobani'de yaşayan Kürtler Suruç'ta yaşayan Kürtlerle akraba. Dünyanın dört bir yanında Kürtler ve dostları Kobani'de yaşayan halkın barbar IŞİD çeteleri tarafından katledilmelerine karşı tepki gösterdi ve sokağa çıktı. IŞİD'in Kobani'ye saldırıları ve halkın direnişi devam ederken 7 Ekim 2014'te Erdoğan "Kobani düştü, düşüyor." şeklinde bir açıklama yaptı çünkü bu tarihte Kobani barbar çeteler tarafından âdeta sarılmıştı. Erdoğan bu açıklamayı yaparken IŞİD çetelerinin saldırılarını açık, aleni bir şekilde savunmaktaydı çünkü Kobani'ye saldıran, barbar IŞİD çeteleriydi.

Ülkede insanlar IŞİD saldırılarına karşı kamuoyu yaratmak için demokratik tepkilerini dile getirirken HDP ise dönemin yetkilileriyle görüşmeler yapıyordu, görüşmelerde IŞİD çetelerinin halka daha fazla zarar vermemesi için mücadele ediyordu. Erdoğan'ın "Kobani düştü, düşüyor." şeklindeki açıklaması sonrasında olaylar büyüdü. Kamuoyunda "6-8 Ekim Kobani olayları" olarak bilinen olaylardaki ölümler Erdoğan'ın açıklaması sonrasında başladı, Erdoğan'ın açıklamasına kadar herhangi bir ölüm olayı yaşanmamıştı. Kobani'de öz savunma gerçekleştiren halk, canla başla mücadele ederek barbar IŞİD çetelerini yenilgiye uğrattı. Kobani halkının IŞİD çetelerine karşı başlattığı öz savunma sonucunda halk kazandı; Kobani düşmedi, Erdoğan'ın hayali gerçek olmadı.

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın Hatip, bir dakika...

Değerli milletvekilleri, salonda çok fazla uğultu var, hatibi duymakta zorlanıyoruz; lütfen sessizlik...

ALİ BOZAN (Devamla) – Kamuoyunda "6-8 Ekim olayları" olarak bilinen Kobani olaylarının üzerinden altı yıl geçtikten sonra iktidarın talimatıyla HDP'nin önceki dönem Eş Başkanları Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ başta olmak üzere HDP'li siyasetçiler hakkında alelacele bir dava açıldı. İddianame düzenlenme tarihi 2020 Aralık ayıydı. Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından alelacele bir şekilde bu iddianame kabul edildi. Mahkeme o kadar aceleliydi ki mahkeme heyeti ilk duruşma gününü pazar gününe verdi. Mahkeme heyeti bu davaya bakmakla özel olarak görevlendirilmişti, tek işi bu davaya bakmaktı. Dava açıldıktan sonra dönemin İçişleri Bakanı Soylu, iktidarın küçük ortağı Devlet Bahçeli ve Fahrettin Altun tarafından mahkeme heyetini baskı altına alacak açıklamalar yapıldı. İktidarın

bu davanın açılmasıdaki temel gayelerinden bir tanesi HDP üzerinde baskı yaratmaktı. İşte, bunun delili dosyada unutulmuştu. Dosya içerisinde 5 sayfalık bir bilgi notu vardı, bilgi notu 26/10/2018 tarihli bir bilgi notuydu. 2018 tarihli bu bilgi notunun son sayfasında, HDP’li siyasetçiler hakkında iddianame düzenlenmesi hâlinde HDP’ye kapatma davası açılabileceği açık bir şekilde, net bir şekilde yazılıydı. Bu kumpas davasında işletilen hukukun adı “TCK” ya da “CMK” değildi; bu kumpas davasında işletilen hukukun adı “Erdoğan hukuku”ydu, “tek adam hukuku”ydu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ BOZAN (Devamla) – Kobani kumpas davası, özetle, boşa düşen hesapların, öfkesinin intikamıydı çünkü Erdoğan 7 Ekimde “Kobani düştü, düşüyor.” demişti ancak Kobani düşmemiştir.

Yargılamada yaşanan hukuksuzluklar silsilesi hâlen devam ediyor. Yargılanan siyasetçilerden 5.268 sayfalık iddianame ve yüzlerce klasörlük evraklara karşı yirmi sekiz gün içerisinde savunmalarını tamamlamaları isteniyor. Dün yapılan duruşma 1 Ağustos 2023 tarihine ertelendi. Tarih, Kürtleri, Orta Doğu’yu IŞİD’den kurtaran kahramanlar olarak anacak; bu utanç davasının arkasındaki siyasetçileri ise “IŞİD’le mücadele edenleri kumpasla yargılayanlar” olarak yazacaktır. Yapacağımız şey çok basit: Kobani olaylarındaki hakikatler araştırılsın diye el kaldırmaktır.

Teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, Sayın Genel Başkanımızın adını zikrederek yargıya talimat verdiği hususlarında beyanı olmuştur hatibin, sataşmadan söz istiyorum efendim.

BAŞKAN – Öneri üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra vereceğim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Peki.

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Cumhur Uzun.

Buyurun Sayın Uzun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CUMHUR UZUN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin Kobani davası üzerine vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Önergede, sürdürülen yargılama içinde gerek soruşturma gerekse kovuşturma aşamasındaki hukuksuzluklara işaret edilerek davanın siyasallaştırılması olgusuna dikkat çekilmiş, tarafsız ve bağımsız olması gereken yargılamanın bu niteliğinin ortadan kaldırıldığını yüce Meclisimizin araştırarak ortaya çıkarmasına ihtiyaç olduğuna işaret edilmiştir.

Elbette her suç işleyen soruşturulmalı ve var ise hak ettiği cezaya çarptırılmalıdır ancak bu yapılırken anayasal masumiyet karinesi dikkate alınarak başlanmalı ve herkesin anayasal adil yargılanma hakkı kapsamındaki haklardan faydalandırılarak kendi savunmasını özgürce yapabilmesine olanak verilen bir süreç işletilmelidir. Bu süreçlerin sonunda hasil olacak sonuca göre karar verilmeli ve bu karar mutlaka adil olmalıdır.

Günümüz uygulamalarında ne yazık ki ne anayasal masumiyet karinesine ne de adil yargılanma hakkına uygun yargılamalar yapıldığına birçok olayda şahit olamıyoruz. Yargı Türk milleti adına karar vermektedir. Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı hepimizin üzerinde titizlikle durması gereken ve bunun gerçekleşmesi için elimizden gelen tüm katkıyı sunmak zorunda olduğumuz yüce bir değerdir. Oysa bugün ne yazık ki ne bir hukuk devleti olduğumuzdan ne de kuvvetler ayrılığına sahip olduğumuzdan bahsedemez hâle geldik.

2017 yılında mevcut Anayasa’ımızda yapılan değişiklik ve adına “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen yönetim biçimiyle ve bu yönetim biçiminin içinde yer alan düzenlemelerle, yürütmenin yargının üzerinde neredeyse mutlak bir vesayetine kavuşturulmasına sebep olundu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

CUMHUR UZUN (Devamla) – Yargı âdeta yürütmenin elinde bir sopa, güç kullanım aracı hâline getirildi. İktidar, yargı eliyle kendisinin işine gelmeyenleri susturup soruşturmak ve hatta tutuklatmak suretiyle her erkin kendisine bağlı ve tabi olduğu bir düzen yaratmak istemekte ve bunu her istediğinde kullanmaktadır. Yargıya ve ülkemize yapılabilecek en büyük kötülük, yargının siyasallaştırılması ve müdahalelerle tarafsızlığının ortadan kaldırılmasıdır. Sadece bugün yargılananların değil, yarın yargının bu hâliyle yargılanmak zorunda kalacakların da temel sorunu olacaktır bu durum. Zira “Ayarını bozduğunuz kantar gün gelir sizi de tartar.” özdeyişinde olduğu gibi, bir yargı sisteminin yaratacağı tek şey adil yargılanma imkânı olmalıdır, bunun yapılmadığı her yerde yargı mağdurları yaratılır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CUMHUR UZUN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Uzun.

CUMHUR UZUN (Devamla) – Bizler burada daha kısa bir süre önce hukukun üstünlüğüne ve Anayasa’ya sadakatten ayrılmayacağımıza dair yemin ederek göreve başladık, aziz milletimizin önünde yemin ettik. Egemenlik kayıtsız ve şartsız millete ait olduğuna göre, milletimiz adına aksak giden, doğru yapılmayan, Anayasa’mızdaki ilkelerle bağdaşmayan ne var ise bunları araştırıp, bulup çıkarmak, doğru ve anayasal ilkeler ışığında yapılmasını sağlamak asli ve birinci görevimizdir.

Tüm bu nedenlerle, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin, Kobani olaylarının yargılanmasının yapıldığı davada devam eden yargılama sürecinin, ceza hukukunun evrensel ilkeleri ile Anayasa’ımızda ifade edilen masumiyet karinesi ve adil yargılanma hakkının ihlali niteliğindeki iş ve işlemlerin araştırılmasına dair önergesini ettiğimiz yeminin bir gereği ve bir hukuk devleti kalabilme çabamızın gereği olarak görüyor ve desteklenerek gerçeklerin araştırılmasının sağlanmasını diliyor, Genel Kurulumuzu bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İbrahim Yurdunuseven.

Buyurun Sayın Yurdunuseven.

AK PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YSP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri seyretmekte olan tüm aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, YSP grup önerisiyle, Kobani olayları olarak nitelendirilen 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili, hukuki süreçle ilgili Meclis araştırması talep edilmiştir. 6-8 Ekim 2014, DEAŞ’lı teröristlerin Ayn el Arap’a, diğer adıyla Kobani’ye saldırması sonucu, PYD-PKK/KCK terör örgütü elebaşları Ayn el Arap’ı korumak bahanesiyle uluslararası güçlerden destek talebinde bulunmuştur. O dönemin HDP Merkez Yönetim Kurulunun da bu konuda acil toplanması sonrasında, dönemin HDP yöneticileri sosyal medya ve bazı basın-yayın organları üzerinden insanları sokaklara eylem yapmaya davet etmiş ve bu çağrılar üzerine yapılan protestolar sonrasında da 6-7-8 Ekim Kobani olayları olarak bilinen ve şiddetle sonuçlanan olaylar meydana gelmiştir.

6-8 Ekim olayları, ülkemizin varlığı, bağımsızlığı, bütünlüğü ve toplumsal barışını kardeşlik hukuku içinde ciddi anlamda tehdit eden bir ihanet girişiminin adıdır. Bu ülkede birlikte yaşama kültürümüzü hedef almış bir ihanet girişimidir. Bunlarla ilgili bağımsız yargı kararını verirken elbette bizler siyasetler olarak bu hain girişimi hayata geçirmeye yardım edenlerle bu Mecliste siyasi olarak da çatışmaya devam edeceğiz. Birçok il, ilçe ve yerleşim yerine yayılan bu olaylarda okul binaları, kamu binaları, evler, iş yerleri ve birçok araç tahrip edilmiş fakat en önemlisi Yasin Börü ve arkadaşlarının kurban eti dağıtırken hunharca katledilmesiyle 38 vatandaşımız vefat etmiştir. Bu olaylarda güvenlik güçlerimiz şehit olmuş, 326 polis ve 435 vatandaşımız da yaralanmıştır. Bu olay tarihi bir kara leke olarak geçmiştir. Tüm bu olaylar sonrasında adli soruşturma başlatılmış, olayların başlamasında ve büyümesinde etkisi olan HDP'li yöneticilerin çağrılarının etkisi olduğu gerekçesiyle hazırlanan ek iddianameyle kabul edilmiş ve yargılama Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesinde hâlen devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mızın ve İç Tüzük'ümüzün ilgili maddelerine, özellikle Anayasa'nın yargı bağımsızlığını ifade eden 138'inci maddesi üçüncü fıkrasına baktığımız zaman görüleceği üzere, derdest olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili olarak soru sorulamayacağı, yetkinin kullanılmayacağı ve görüşme yapılamayacağı ya da herhangi bir beyanda bulunulamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Meclis araştırması açılması istenen konuyla ilgili yargılama hâlen devam etmektedir.

YSP grup önerisinin gerekçe kısmındaki hususlar gerçeği yansıtmamakta olup yargılamanın siyasi bir yargılama olduğunu kabul etmemiz de mümkün değildir. Bu konuda maddi gerçeği ortaya çıkaracak olan Meclis araştırmasının açılması değil, devam etmekte olan yargılamanın sonuçlanmasıdır. Bunun görev alanı da Anayasa ve İç Tüzük'ümüzde belirtildiği gibi bağımsız yargının işidir ve bu konuda yargılama da devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Atanmış hâkimlerle mi?

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Yurdunuseven.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Bizler Kürt'ü, Türk'ü, Çerkez'i, Arap'ıyla bu coğrafyada kardeşçe yaşadık ve kardeşçe yaşamaya da devam edeceğiz. Sizlere öğretilen bu kini, bu coğrafyadaki bu çocuklarımıza aşılatmayacağız.

Unutulmamalıdır ki PKK'sı, DHKP-C'si, YPG'si, PYD'si ya da FETÖ'sü; ne ad altında olursa olsun, terörlere mücadele son terörist imha edilinceye kadar devam edecektir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ekrem Kaçaroğlu'nu kim öldürdü? Ekrem Kaçaroğlu'nun katilleri nerede? Sadece Yasin Börü'yü söylüyorsunuz, 33 HDP'li öldürüldü.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Yargılama devam ederken bu konuda burada bir Meclis araştırması açılması Anayasa'nın 138'inci maddesine açıkça aykırıdır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – HDP'yi öldürüyorsunuz, HDP'yi yargılamaya çalışıyorsunuz. Ayıp denen bir şey var ya!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Devamla) – Bu nedenle, verilen grup önerisinin aleyhine oy kullandığımızı belirterek Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sataşmadan...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İsterseniz, önce ben cevap verebilir miyim? İzin verirse tabii.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, benimki kısa...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İkisine birden aynı sürede cevap veremem, bir tanesine bir cevap vereyim de.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben sataşmadım ki niye cevap veriyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yok, yok, daha sataşacaksınız birazdan!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Niyet okumayın lütfen, niyet okumayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Başkan takdir etsin yani açık sataşma var...

BAŞKAN – Şöyle: Öncelikle Sayın Bülbül’e söz vereyim, sonra size sataşmadan söz vereceğim.

Sayın Bülbül, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sataşmazsanız cevap vermeyeceğim.

O zaman dört dakika olur Başkan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Mersin Milletvekili Ali Bozan’ın Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Hatibin konuşmasında, HDP’li hatibin konuşmasında Genel Başkanımıza atfen yargılama sürecini etki altına aldığı, talimatlarla yönlendirdiği noktadaki beyanını kabul etmediğimizi ifade etmek istiyorum. Bu husus, 6-8 Ekim olaylarına ilişkin yapılan yargılamada çok defa dile getirilmektedir; bunun mahsusen ifade edildiği kanaatindeyiz. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim yargı süreçlerine herhangi bir müdahalemiz söz konusu olmaz. Kuşkusuz değerlendiririz, yorumlarımız ancak ortada olan hadisenin vahametini sanki bizim birtakım yönlendirmelerle meseleyi önemli kılmaya çalıştığımız gibi bir algı yaratılması yanlış olur. Olay kendi başına vahimdir; Türkiye Cumhuriyeti’ne karşı gerçekleşmiş, milletimize karşı gerçekleşmiş olan bir başkaldırı girişimidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, bitmek üzere.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Bu, dosyada mevcut olan deliller çerçevesinde mutlaka değerlendirilecektir. Yargının bu hususta vereceği kararın adaletli bir karar olacağına biz inanıyoruz. Kimsenin Türkiye’de toplumu sokağa çıkmaya, isyan ve başkaldırıya, alan tutmaya davet edemeyeceğini ve bu şekilde bir çatışma ortamını doğurmaya hakkının olamayacağını, hukukun bunu himaye etmeyeceğini bilmesi gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Beştaş, sataşmadan kürsüde iki dakika söz veriyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – İki dakika... Gerçekten 2 kişiye birden cevap vermem lazım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bizim ikisinde bir sataşma yoktu efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Var yani nasıl yok?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sataşma yok bizde.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – “Başkaldırıdır.” diyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Onu dedik.

BAŞKAN – Buyurun, siz başlayın.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.-Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven'in Yeşil Sol Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında ve Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklaması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu konuyu çok konuştuk, konuşmaya devam edeceğiz çünkü AKP ve MHP bu Kobani protestoları üzerinden bir siyaset yürütüyor, bütün seçim kampanyasını da bunun üzerinden kurdu. Kobani protestoları, IŞİD vahşetine, barbarlığına karşı sivil halkın protestolarıdır.

Dün A Haber'de saatlerce Fransa'daki direnişi öven AKP'lilere sesleniyorum: Bizim kardeşlerimiz, yeğenlerimiz, teyzelerimiz, amcalarımız Kobani'de yanı başımızda katledilirken biz Halkların Demokratik Partisi olarak bu IŞİD vahşetine sessiz mi kalalım? Niye başkaldırı olsun, niye bir ihanet olsun? Sayın Yurdunuseven'e söylüyorum: Asıl ihanet ne, biliyor musunuz? 25 milyon Kürt'ün yaşadığı bir ülkede, vatandaş olduğu bir ülkede IŞİD'e destek verip Kobani'yi orada düşürmeye çalışmaktır, "Kobani düştü, düşecek." diye sevinç çığlıkları atmaktır; ihanet falan değildir. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

Siz daha rakamları bile bilmiyorsunuz ya! Cumhurbaşkanı bir gün "52" diyor, bir gün "51" diyor, bir gün "37" diyor, bir gün "36" diyor. İddia ediyorum, Yasin Börü dışında tek bir isim bilmiyorsunuz. Orada 52 yurttaş katledildi, 37'si HDP'nin üye ve yöneticileriydi. Kobani protestolarında ölümlere sebebiyet veren iktidarın provokasyonlarıdır, yanlarında tuttıkları partilileri sokaklara paramiliter güçler olarak sürmeleridir, o katilleri yargılamalarıdır. 14-28 Mayıs gecesi "Demirtaş'a idam sloganları attıran Erdoğan, "Kobani düştü, düşecek." diyen sözlerin de sahibidir aynı zamanda. Siz Kobani protestoları sebebiyle altı yıl üç ay sonra talimatla dava açtacaksınız, arkadaşlarımız serbest kalsın diye önce tahrikten dava açtacaksınız, sonra 36 kere müebbet isteyeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, biliyorsunuz sataşmadan süre uzatılmıyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sadece konuşmayı tamamlayacağım.

BAŞKAN – Ancak 2 arkadaşımız olduğu için bir dakika istisna olarak söz vereceğim, bir dakikadan sonra uzatmayacağım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz, daha mahkûmiyet kararı olmadan Demirtaş'ı mahkûm edenler bu ülkeye ihanet ediyor. Bu bir başkaldırı değildi, bu IŞİD çetesine karşı mazlum Kürt halkının yanında durmaktı. Evet, bu meşru bir protestoydu. 15 Temmuz'da Cumhurbaşkanı çağrı yaptı, yüzlerce insan öldü. O zaman o başkaldırıda ölenlerin sorumlusu da siz mi oluyorsunuz, neden bunun hesabını vermiyorsunuz?

Ayrıca Sayın Bahçeli'ye ilişkin, şurada sözleri var, 6-8 Ekim olaylarıyla ilgili -Ankara 22'nci, şeyi söylüyor- diyor ki: "Çok kısa sürede bu karar alınmalı, HDP kapısına -yani davayı da söylüyor- mühür vurulmalıdır. Bu parti görünümü bilmem ne, ne, ne, ne, kapatılmalıdır." Bu açık bir talimat değil midir ya? Bahçeli her gün grup toplantısında yargıya talimat veriyor, Cumhurbaşkanı mahkeme kararı ifade ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...ve mahkemeler bu baskı altında kalıyor ve sonra da hükümler icra ediliyor. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Efendim, kürsüden söz istiyorum.

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – Başkanım, ismimi zikrederek satışmada bulundu, söz almak istiyorum kürsüden.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne söyledi?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) – İsmimi söyleyerek satışmada bulundu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ayrı ayrı, evet.

(Yeşil Sol Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar bir saniye.

Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, hatip Sayın Grup Başkan Vekili, Sayın Genel Başkanımıza, partimize yönelik olarak, bu 6-8 Ekim olaylarıyla alakalı tekraren yargıyı bizzat yönlendirdiğini ve aynı zamanda, bunun partimiz tarafından bir fayda olarak seçim süreçlerinde siyasi açıdan kullanıldığını ifade ederek partimize satışmıştır. 69’uncu madde gereğince ben kürsüden iki dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

Lütfen tekrar bir satışmaya mahal vermeyelim.

2.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında MHP Genel Başkanına ve Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – İnşallah.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekili HDP adına konuşurken... Şimdi, bunu biz “başkaldırı” olarak ifade ettik. Bunu başkaldırı olarak ifade etmemiz bizim subjektif bir görüşümüz değil, ortada gerçekler var; yakılıp yıkılan, yağmalanan, yok edilen, Türkiye’de mala zarar verilen, kasten öldürülen... “Yasin Börü dışında kimseye bir şey olmadı!” Yasin Börü önemsiz mi? Yasin Börü’nün nasıl linç edilip, nasıl katledildiği ortadayken...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – 52 kişi önemsiz mi?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – 52... Siz sayılardan bahsediyorsunuz. Orada 1 kişinin öldürülmesi, haksız yere öldürülmesi bile, planlı bir şekilde, kasten öldürülmesi bile o memleket açısından her zaman bir kamu düzeninin çok ciddi ölçüde sarsılması demektir. Ayrıca, yakılıp yıkılan okulları, yağmalanan iş yerlerini, yok edilen, efendime söyleyeyim...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kim yaptı?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – ...alıkoyma, hırsızlık, yağma suçlarını, iş yeri, konut dokunulmazlığı ihlallerini, Türk Bayrağı’nı yakma eylemlerini, Atatürk’ü Koruma Kanunu’na muhalefet, heykellere, birtakım broşürlere, birtakım bayraklara saldırıları ve o dönemin rakamlarıyla oluşan milyonlarca liralık zararı nereye koyacaksınız? “Kobani’de bizim akrabalarımız yok ediliyordu, yok edilme riski altındaydı.” derken bu yağma eylemlerini nasıl açıklayabilirsiniz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kim yaptı onları?

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Hatip, biz tamamının araştırılmasını istiyoruz. Bizi dinlemediniz sanırım, biz tamamının araştırılmasını istiyoruz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) - Akrabalara sahip çıkmak Türkiye'nin her yerinde okulları, iş yerlerini, evleri yakıp yıkmak mı? Türkiye'nin içerisinde yaşayan, kurban dağıtmak için arkadaşlarıyla çıkan Yasin Börü ve 3 arkadaşının katledilmesini mi haklı kılacak? Biz bunlardan bahsediyoruz.

5 Ekimde Murat Karayılan diyor ki: "Gençleri, kadınları, yediden yetmişe herkesi Kobani'ye sahip çıkmaya, onurumuzu, namusumuzu..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bir dakika daha rica ediyorum Sayın Başkan.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, Murat Karayılan söylemese Kürtler sokağa çıkmayacak mı, Kobani'ye sahip çıkmayacak mı, kendi halkını savunmayacak mı yani? Murat Karayılan söyledi diye mi Kürtler sokağa çıktı? Allah Allah ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkanım, bir dakika daha verebilir misiniz?

BAŞKAN – Az önce 2 arkadaşımızın sataşması sebebiyle vermiştim, uzatmayacağım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Beştaş bana sataşırken, ona bir dakika ilave süre verirken bana vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Beştaş, 2 hatip için kullandı söz hakkını, o yüzden uzattım.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Siz misiniz Kürtlerin temsilcisi? Nereden Kürtlerin temsilcisisiniz? Siz Kürtleri dağa götürüp de onlara tecavüz eden PKK terör örgütü... Ne anlatıyorsunuz be!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, Kürtlerde hiç akıl yok mu, Kürtler Kobani için sokağa çıkmaz mı yani, öyle bir şey mi var?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Hatiple konuşmıyoruz, lütfen... Sayın Grup Başkan Vekili kürsüde.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – MİT turlarını kaçırıyorsun, IŞİD'e silah yardımı yapıyorsun, gelmiş buraya konuşuyorsun!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili... Sayın Milletvekili...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Başkan, oraya söyleyin.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İş makinelerini yakacaksınız, okulları kurşunlayacaksınız; Kürtleri savunacaksınız öyle mi? Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen... Kürsüde Grup Başkan Vekili var.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Kürt düşmanısınız, politikalarımızın hepsi Kürt düşmanı!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Kürtlere en büyük ihaneti eden sizsiniz! Hadi oradan!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kürt düşmanı!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Ne anlatıyorsunuz! Yasin Börü insan değil mi, şehit oldu!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, yürü git! IŞİD'e silah gönderip kalkıp burada konuşma!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Herhâlde sana sataşma görevi verildi ya, yeni görevin bu herhâlde.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne olduğunuzu biliyoruz biz sizin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Şimdi, Murat Karayılan'ın bu ifadesiyle "Namusumuzu korumaya, metropollerini işgal etmeye çağırıyoruz." ifadesinden sonra, yine HDP Parti Meclisi ve MYK'sinin toplanarak verdiği mesajı da dikkatlerinize sunuyorum, lütfen dinleyin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Parti meclisi toplanmadı bile.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – "Yaşanan katliam girişimine karşı -aynı ifadeler-yediden yetmişe bütün halklarımızı sokağa alan tutmaya..." Karayılan'ın ifadesiyle tek fark işgal etmekte onunkisi, bir terör örgütü olduğu için öyle, parti meclisi olduğu için de "alan tutmaya" şeklinde bir tevile "Harekete geçmeye çağırıyoruz." ifadesiyle Türkiye yakılıp yıkılmıştır.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Savcı "MYK yaptı, toplandı." diyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bu ifadeler ortadayken bunun bir başkaldırı olmadığını iddia etmek, bunun bir terör örgütü talimatıyla olmadığını iddia etmek akla zarar bir tutumdur, biz bunu ortaya koyduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Genel Başkanımızın "Bu soruşturulmalıdır." demesi Türkiye'de bir siyasi parti lideri olarak son derece normaldir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Efan Ala'nın açıklaması var "Kontrol edemediğimiz güçler var." diyor. Efan Ala ne diyor? "Kontrol edemediğimiz güçler var." diyor.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Biz "Her olay soruşturulsun." dediğimizde yargıya talimat vermiş olsak Türkiye'de siyasetin talimatından başka bir şeyden bahsedemeyiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Gidin Bakanınıza sorun olayları; kim yaptı, kim yaktı, kim yıktı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Grup Başkan Vekilim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Gidip bir sorun, Efan Ala'ya sorun, Efan Ala'ya.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Dolayısıyla bu ifadeleri kesinlikle reddediyoruz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bülbül, teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, sataştı...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel Sayın Meral Danış Beştaş grubumuza ithafen ve ayrıca Sayın Yurdunuseven'e ithafen birtakım suçlamalarda bulundu ve...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ne dedi?

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gerçekleri söyledi, rahatsız oluyorlar.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...grubumuza, Hükümetimize ifadeyle de "Bu provokasyonları sizler yapıyorsunuz." dedi. Dolayısıyla 69'a göre bu satışmadan dolayı kürsüden grubumuz adına ben söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun kürsüye.

Sayın hatiple ilgili konuyu tutanakları istedikten sonra inceleyeceğim, gerekirse söz vereceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir şey yok Sayın Başkan ya, kendi kendine gelin güvey oluyor.

BAŞKAN – Buyurun.

3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Sayın Yurdunuseven grubumuz adına gerekli açıklamaları yaptı, ondan sonra cevaben ifade edilen şeyler bir çarpıtmadır, hakikatin çarpıtılmasıdır. Evet, IŞİD terör örgütüdür!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Ortağımızı ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Aynı şekilde PKK-YPG/PYD, hepsi terör örgütüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gelin buraya, IŞİD'i kınadığımız gibi PKK terör örgütünü de açıkça kınayın. Bu kadar! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya, başka bir şey anlat, başka bir şey! Başka bir hikâye anlat!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti devleti AK PARTİ hükümetleri döneminde terör örgütleri arasında harf sırasına göre bir ayırım yapmamıştır; hangi harfle başlarsa başlasın, biterse bitsin; hangi klikten olursa olsun bütün terör örgütlerini millî siyaset belgesine, Millî Güvenlik Kurulunun gündemine getirerek FETÖ'nün de IŞİD'in de PKK'nın da PYD'nin de DHKP-C'nin de hepsinin terör örgütü olduğunu Türkiye'ye de dünyaya da ilan etmiş ve terörün başını ezme kararlılığını her daim göstermiştir ve gösterecektir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Bu, bizim sorumluluğumuzdur...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Miting konuşması yapıyorsun ya! Miting değil burası.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – ...Anayasa'nın, kanunların, milletin bize verdiği yükümlülüktür.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Paçavraya çevirdiniz, Anayasa mı bıraktınız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Yükümlülüğümüzü yerine getirdiğimiz için nasıl suçlanabiliriz ki? Tam tersine, terör örgütüyle mücadele etmemek, terör örgütünün yanında olmak suçtur kanunlarımıza göre.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Efkana Ala'ya sorun, Efkana Ala'ya Sayın Akbaşıoğlu; kim yatmış çıkmış, bir Bakandan bilgi al! Bilgi eksikliğiniz var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Şunu ifade etmek isterim: Siyasal ayın hakkın tarafıma da kullanılmasını istihham ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Eşitlik, adalet prensibi gereği de bir dakika talep ediyorum.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bir de şu boyutu var meselenin, şunu söyleyeyim: Emperyalistlerin farklı planları var. Bu terör örgütlerinin hepsi uluslararası birtakım odakların bir maşasıdır ve PKK büyük Ermenistan ve büyük İsrail'in bir manivelasıdır. Asla ve kata PKK Kürtlerin temsilcisi değildir ve olamaz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler) Emperyalistlerin siyasal strateji gereği Kobani'de (Ayn El Arap) birtakım, tavşana kaç, taziya tut diyerek 2 tane terör örgütünü

birbirinin yerine ikame etme oyunlarını, İŞİD'in de PKK'nın da YPG'nin de başını ezmek suretiyle Türkiye tarihin çöp sepetine atmıştır. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – Olayın özü, özeti budur arkadaşlar ve böyle olmaya devam edecektir.

Hürmetlerimle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – İsrail’le anlaşma yapıyorlar ama İsrail’i...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK’dan dolayı...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yeniden bir sataşmaya...

RESUL KURT (Adıyaman) – Sataşma yok Başkanım, sataşma yok. “PKK terör örgütü.” diyor!

BAŞKAN – Buyurun, siz yönetin o zaman istiyorsanız!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, şöyle...

RESUL KURT (Adıyaman) – Söz vermek için sataşmak gerekmiyor mu?

BAŞKAN – Buyurun siz yönetin.

Az önce ifade etti sayın hatip, dinledik orada.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, bakın...

BAŞKAN – Sayın...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir dakika Sayın Başkan...

Ben de Grup Başkan Vekili olarak diyorum ki bana hangi noktada sataşma olduğunu sordunuz, ben de söyledim usul gereğince...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, Grup Başkan Vekilimiz kürsüde.

Grup Başkan Vekilimiz kürsüde, oturur musunuz Sayın Akbaşıoğlu?

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...ve ondan sonra bana söz verdiniz ancak Meral Hanım’a hiçbir şey sormadan, nasıl bir sataşma yapıldığıyla ilgili bir şey söylemeden davet ettiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz de söylemediniz demin ne söylediğini.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, bir saniye...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu, usule aykırıdır, İç Tüzük’e aykırıdır.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu... Sayın Akbaşıoğlu, siz az önce söz talep ederken Sayın Beştaş sataşma konusunu ifade etti; ben önce size söz verdim, arkasından vereceğimi ifade ettim. Neden sataşma olduğunu ifade ettiği için tekrar sormadık.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Benim konuşmamda değil.

BAŞKAN – O nedenle...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Benim konuşmamda değildi Sayın Başkan, benim konuşmamda değildi.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hayır, Sayın Başkan, kendisi de ifade etmedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – O, efendim, Sayın Bülbül'ün konuşmasındaydı, Sayın Bülbül'ün konuşmasındaydı.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, lütfen, lütfen yerinize oturun.

Sayın Beştaş, lütfen buyurun.

4.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Yeşiller ve Sol Gelecek Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben kürsüdeyim, siz oradan bağırıyorsunuz; böyle bir usul var mı ya? Böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Sayın Beştaş... Sayın Beştaş, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayıp ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, şöyle: Usul esasa mukaddemdir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayıp ama!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen Genel Kurula hitap edin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Burada İç Tüzük'ü uygulama noktasında hepimizin bir sorumluluğu var.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, lütfen... Lütfen Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Usul esasa mukaddemdir.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu usulsüzlüktür. Asıl yapılan bu usulsüzlüktür.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Siz de uyun, siz de uyun Tüzük'e, siz de uyun. Biraz erkek olmayın, karşınızda kadınlar var.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, lütfen Genel Kurula hitap edin, lütfen buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bak, İç Tüzük burada, İç Tüzük.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İç Tüzük'ü sizden daha iyi biliyoruz buna emin olun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – En iyisini biz biliriz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Akbaşıoğlu bir miting konuşması yaptı, burası bir miting meydanı değil, milletvekilleri de sizi alkışlamak için buraya gelmediler, önce bunu öğrenin; birincisi bu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Alkışlayabilirsiniz evet. Sizi alkışlayabilirler, sizi alkışlayabilirler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – İkincisi, burada Kobani protestolarında katledilen insanların isimleri var, tüm liste var ve bunların davalarını... Yasin Börü dışında açılan dava yok biliyor musunuz? Katilleri bile araştırmıyorsunuz çünkü sizin için siyasi bir malzeme. Onlarca defadır biz buraya getiriyoruz, o sizin öve öve bitiremediğiniz -aslında mutlu oluyorsunuz- yağma, yıkım vesairelerin araştırılmasını istiyoruz ya, biz bir araştırma istiyoruz. Kobani protestoları nasıl oldu, nerede başladı, kim kimi öldürdü, katiller kim, iktidar bunun neresinde, HDP bunun neresinde? Bunu araştıralım diyoruz ya. Siz buna karşı çıkıyorsunuz. Biz hiçbir şeyden sakınmıyoruz. Gelin, bir araştırma komisyonu kuralım. Gelin, hep birlikte gidelim Diyarbakır'a, Mardin'e, Siirt'e, Muş'a, bu olayların olduğu her ile, istediğiniz kişiyle görüşelim, bu protestoların sebebi nasıl oldu, sonuçları nasıl ortaya çıktı diye araştırma istiyoruz. Siz, gelip burada, tıpkı sokakta, mitinglerde söylediğiniz gibi, bütün

arkadaşlarımızı, bizi suçlu ilan ediyorsunuz. Burada Hakan Buksur, Emrah Demir, Necmettin Çelik, Yusuf Çelik ve devam ediyor... Sayın Bülbül diyor ki: “Yasin Börü değersiz mi?” Ben, Yasin Börü değersiz demiyorum. Defalarca bu kürsüde, ailesinin acısını paylaştığımı söyledim ama siz tek bir isim daha söylemediniz ya çünkü Yasin Börü sizin siyasi malzemeniz hâline geldi. Ayıptır ya! Günahtır! Onun ailesine de ayıptır! Gönderiyorsunuz orada duruşmaya...

ADEM ÇALKIN (Kars) – Kobani üzerinden Kürt gençlerini ateşe atıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gelin, bütün isimleri konuşalım; kimi asker öldürdü, kimi polis öldürdü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADEM ÇALKIN (Kars) – Kobani üzerinden Kürt gençlerini ateşe atıyorsunuz, siz atıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, tamamlayalım sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...kim kimi öldürdü diye ortaya çıkaralım. Bizim çağrımız demokratik bir protesto çağrısıdır. Dünyanın dört bir yanında Kobani'yle dayanışma eylemleri yapıldı ya. Siz ise IŞİD'le ortak olarak, Suruç'un sınırı IŞİD'liler tarafından cirit alanına döndü, biliyor musunuz? Bütün IŞİD'liler Urfa hastanelerinde tedavi gördü. Bağdadi burnumuzun dibinde öldürüldü, ruhunuz duymadı. Siz, IŞİD'le ortaklığımızı açıklayın ya. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK'yla olan ilişkini açıkla!

RESUL KURT (Adıyaman) – Siz bunu söyleyemezsiniz, yazıklar olsun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – IŞİD'le ortaklığımızı açıklayın. Gelip burada hamaset yapmayın, hamaset yapmayın! Siz, Kürt düşmanlığı üzerinden iktidarınızı devam ettiriyorsunuz.

ADEM ÇALKIN (Kars) – Kürt düşmanı olan sizsiniz, Kürtlere en büyük zararı siz verdiniz

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Diğer yandan da “Kürtler kardeşimiz” diye kendinizce bir güzelleme yapıyorsunuz. Bir bakan, bir bakan, bir bakan daha Kürtleri sayıya indirgediniz ya, sayıya indirgediniz. Gerçekten vicdanınız varsa bunlara yanıt verin. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, açık bir şekilde “Siz Kürt düşmanısınız.” diyerek grubumuzu suçladı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Evet, öylesiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu nedenle İç Tüzük'ün 69'uncu maddesi gereğince söz istiyorum sataşmadan dolayı.

ÇİÇEK OTLU (İstanbul) – Gerçeği söyledi, gerçeği, Kürt düşmanısınız.

ALİ BOZAN (Mersin) – Sayın Başkan, IŞİD'le ortaklıklarını açıklasınlar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – IŞİD'le ortaklığımızı açıklamanızı bekliyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde Grup Başkan Vekiliniz var...

MEHMET ŞAHİN (Kahramanmaraş) – PKK ile IŞİD'in ortaklığı Rakka'da yapıldı, Rakka'da.

RESUL KURT (Adıyaman) – Aynı yerden talimat alıyor ikisi de, ikisi de aynı yerden talimat alıyor.

BAŞKAN – Sayın milletvekili, kürsüde Grup Başkan Vekiliniz var, gereken yanıtı verecektir, lütfen...

Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

5.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Biz sokakta ne konuşursak, halkın arasında ne konuşursak, iki yüzümüz yok, burada da milletin Meclisinde de aynı şeyleri konuşuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Halk diliyle konuşuyoruz, vatandaşımızın diliyle konuşuyoruz. Bizde hamaset falan yok, hakikat var; bunu ifade edeyim. AK PARTİ bütün Türkiye'nin partisidir. 81 vilayetiyle, 85 milyon insanıyla, Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla; Alevi'siyle Sünni'siyle, Musevi'si, Hristiyan'ı kim olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan 85 milyon insanın partisidir AK PARTİ. Merkez partidir, tam olayların merkezindedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Herkesi kucaklayan, kuşatan bir partidir, onu ifade edeyim. Biz Kürtlerin de dostuyuz, Arapların da dostuyuz. “Yurtta sulh, cihanda sulh” diyen bir ilkenin mensubuyuz. Küresel anlamda da barışı, esenliği önceleyen bir partiyiz. Rusya ve Ukrayna arasındaki tutum ve davranışımız bunun yansımasıdır. “Dünya 5'ten büyüktür.” “Daha adil bir dünya mümkündür.” mottomuz bunun küresel yansımasıdır. Dolayısıyla bu manada hiçbir şekilde bir söz söyleme hakkınız yok. Bak, ister “DAEŞ” deyin, ister “İŞİD” deyin, ister “PVG” deyin, ister “PVD” deyin, “YPG” deyin ne söylerseniz söyleyin, bütün terör örgütlerini PKK dâhil gelin, şurada kınayın ya, ondan sonra konuşmaya başlayın. Bunu kınayın, PKK terör örgütünü kınayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sonuç itibarıyla, Kürtlere düşmanlık ancak sizlerin kendi yaklaşımları olabilir. Kürt düşmanı olan PKK'dır, PKK sevenlerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, “Kürt düşmanı olmak sizin yaklaşımınızda olmaktadır.” dedi, çok net söyledi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sizin yaklaşımınız olabilir dedim, sizin yaklaşımınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben not aldım yani sonuçta bunu şeyi yok.

Yerimden söz alayım Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, yerinizden buyurun.

Lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyin.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, ben size veri vereceğim. Suruç katliamı davası var; biliyorsunuz İŞİD çeteleri tarafından 33 pırl pırl genç katledildi, hem de polislerin etrafı tuttuğu, aslında korunup kollandığı bir katliamdı. Oradaki tanıklardan biri ne diyor biliyor musunuz -yani elimde tutanak var- İŞİD'li Kasım Güler “Suriye'ye askerlerin gözetiminde geçtim.” diyor. Katliamı kim yaptı?” diye sorusuna “Devlet yaptı.” diyor. Bunu biz demiyoruz ha, İŞİD'li tanık söylüyor bunu ve buna ilişkin sayısız delil var elimizde. Biz hiç kimseye düşman değiliz. Biz ne Türk'e, ne Kürt'e, ne Laz'a, ne Çerkez'e, ne Arap'a düşmanız. Tam tersine, biz, Türkiye'de 83 milyon yurttaşın eşit ve özgür şekilde yaşamını savunuyoruz. Onlar ise Kürtleri adı olmadan, kimliği olmadan, kültürü olmadan, hiçbir talebi dikkate alınmadan, işte sayılar olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Kandil’de kim ziyaret etti onları ya, Allah aşkına!

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Bitireyim sözlerimi.

Bir bakan, bir bakan diye ilan etmek mi oldu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben sataşmadım ki. Hangisiyle sataştım?

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- *Yeşil Sol Parti Grubunun, Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve arkadaşları tarafından, Kobani davasındaki hukuka güveni zedeleyici sürecin yarattığı zararların araştırılması amacıyla 5/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kayda geçirmek için söylüyorum Sayın Başkanım; söz istemiyorum, kayda geçirmek için.

Bu iddiaların tümünü mesnetsiz olmaları münasebetiyle reddediyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Mahkeme tutanaklarını okuyorum ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tutanakta var, tutanakta. Bayır Bucak Türkmeni diye İŞİD’e silah gönderdiniz, inkâr mı ediyorsunuz?

AYŞEGÜL DOĞAN DAĞLI (Şırnak) – Dünkü mahkemede söyledi, dünkü mahkemede. İŞİD tanığı “Suruç’un katili devlettir.” dedi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ve bu konuda Kürtlerin dostu AK PARTİ’dir. Yaptığımız hakikaten reformlar; bu konudaki sessiz devrimleri en iyi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ne reformu ya? Mahkeme tutanağını anlatıyorum sana ya! Sayın Akbaşoğlu, bugün formunuzdasınız gerçekten, mahkeme tutanağı...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bir dinle önce, dinle!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hakikaten vatandaşlarımız net bir şekilde bilmekte, o nedenle Tayyip Erdoğan’ın, Sayın Cumhurbaşkanımızın arkasında ve AK PARTİ’nin yanında durmaktadır ve durmaya devam etmektedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ya, propaganda yapmayı bırakın, mahkeme tutanağına cevap verin. Mahkeme tutanağına cevap verin ya.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.55

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.13****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağış miktarının ve bunların kullanıldığı yerlerin araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Temmuz 2023 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/7/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından Grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağış miktarının ve bunların kullanıldığı yerlerin araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (57 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/7/2023 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun Sayın Akdoğan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine söz aldım. Sizlerin şahsında Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi şahsiyetini saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin bildiği üzere, şubat ayında ülkemiz büyük bir deprem felaketi yaşadı. Bu deprem felaketi yalnızca depremin hissedildiği illerde değil, 81 ilde 86 milyon yurttaşımızda derin yaralar açtı. Bu zor günlerde millet Hükümetin açığını kapattı, bu zor günlerde millet Hükümeti enkaz altından çıkarmaya çalıştı. Devleti Hükümet değil, milletin ta kendisi yönetti bu zor günlerde ve iktidarın aklına yine elini milletin cebine atmak geldi ve bir kampanya başlattı: Türkiye Tek Yürek Zor dönemlerde böyle kampanyalar olabilir, milletin dayanışması için önemlidir. Ancak 1999

depreminden sonra getirilen özel iletişim vergisinin sizin döneminizde kalıcılaştırılması, toplanılan 84 milyar TL'nin deprem dışında her şeye harcanması, 15 Temmuzdan sonra toplanan 310 milyon TL paranın iç edilmesi, Beşiktaş terör saldırısından sonra toplanan 52 milyon TL paranın yok edilmesi bizi bu meseleyle ilgili endişelere gark etti. Türkiye Tek Yürek 213 televizyon, 512 radyoda yedi saat yayınlandı ve bunun neticesinde 115 milyar TL para vad edildiği söylendi. Bu 115 milyar TL paranın 75 milyar lirasının toplandığını, 40 milyar lirasının ise AFAD hesabına yatırılmadığını öğrendik. Burada iki soru var: Bir, bu 40 milyar TL neden toplanamadı? İki, bu 75 milyar TL nereye harcandı? Bu iki sorunun cevabını herkes merak ediyor.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu bu Türkiye Tek Yürek kampanyasının başışçıları arasındadır. Bir an Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun bu başışı yapmadığını düşünün, vallahi 8 sütuna manşetler attırırınız, vallahi de billahi de billboardlara ilan verirdiniz. Anlıyoruz ki bu 40 milyar TL parayı vermeyenler sizin yandaşlarınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli milletvekilleri, kaynak Anadolu Ajansı, TRT Haber. Görüyor musunuz? Diyor ki: "115 milyar TL başış topladık." İyi. Vaat, toplayamadınız da. Merkez Bankası, Ziraat Bankası, Vakıfbank, Halkbank, Turkcell, Cengiz Holding, Baykar, TÜRK TELEKOM, TMSF, Türk Hava Yolları, Borsa İstanbul, Türkiye Sigorta ve Ziraat Katılım; ne kadar para vermiş? Toplamda 88 milyar TL vadetmiş. Siz ne kadar toplamışsınız? 75 milyar TL. Şu devlet kurumlarının vereceğini vadettiği paralar içinde bile 13 milyarı toplayamamışsınız, 13 milyarı. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bir utanç vesikasıdır. Devlet kurumlarının vereceği paraları bile alamamışsınız. Gücünüz kime yetmiş biliyor musunuz? Yine, SMS'le yardım etmek isteyen cefakâr yurttaşlarımıza. Niye? Onlardan parayı tıkr tıkr almışsınız; bunlardan alamamışsınız. Çamoluk Otomotiv kadar olamamış sizin semirttiğiniz firmalar, inşaatçılar, Çamoluk Otomotiv kadar olamamışlar.

Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayınlamıştınız o dönemde. Yayınladığınız Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde elektrik ve doğal gaz faturalarının borçlarının silineceğini söylüyordunuz, alınmayacağını söylüyordunuz. Daha depremin üzerinden beş ay geçti. Konteynerlere çadırlara, elektrik ve doğal gaz faturasıyla ilgili neredeyse utanmasanız icra göndereceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, sizlere çağrımız şudur: Bu elektrik ve doğal gaz fatura bedellerini hiç değilse yılbaşına kadar almayın, insanları rahat bırakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Başkanım...

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Başkanım, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Parayı nereden bulacağız? Gidin, o semirttiğiniz iş adamlarından 40 milyar lirayı alın, gelin bu fakirin fukaranın, garibin gurebanın, depremzedenin faturalarını ödeyin. Gelin, bir araştırma komisyonu kuralım, bu 115 milyarın doğruluğunu teyit edelim. Gelin, bir araştırma komisyonu kuralım, 75 milyar lirayı nereye harcadığınızı bulalım. Gelin, bir araştırma komisyonu kuralım, 40 milyar TL'yi neden toplayamadığınızı bulalım, topladığınız paraları hangi illere harcadığınızı bulalım, hangi projeleri yaptığınızı bulalım. Bunca para toplamış olmanıza rağmen insanlar niye hâlâ çadırlarda, insanlar niye hâlâ konteyner bulamıyor buna bakın. Sayın Akbaşıoğlu "Nobel mobil" diye bir şeyler söyledi, biz anlamadık bu Nobel işini; oralara kadar gitti. Gelin, insanları bu faturalardan, faturalar için gelecek icralardan kurtaralım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son; Başkanım, bir dakika.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – Son, Başkanım.

BAŞKAN – Son sözlerinizi alalım lütfen.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) – 86 milyona şeffaf, objektif bir komisyon raporu sunalım. Allah göstermesin, bir daha böyle bir felaket olursa insanlara gidip yardım isteyecek yüzümüz olsun.

Geldiğimiz bu noktada tekrar ifade ediyorum: Anadolu Ajansı ve TRT Haber kaynaklı bu rakamlara bakın; önce devlet kurumlarından bu parayı alın. Burada 2 tane şirket var milyar veren; Cengiz ve Baykar. Gidin bunlardan bu parayı alın vermedilerse, sonra da o 40 milyarın sahibini bulun, insanları bu mağduriyetten kurtarın.

Anayasa ve İç Tüzük uyarınca bu konuda Mecliste araştırma komisyonu açılmasını arz ve teklif ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz sırası Sayın Mehmet Mustafa Gürban'da.

Buyurun Sayın Gürban. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET MUSTAFA GÜRBAN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüzyılın felaketinin ardından deprem bölgesinde yaşayan vatandaşlarımız için başlatılan Türkiye Tek Yürek kampanyası yüce milletimiz tarafından çok büyük ilgi gördü. Yediden yetmiş kampanyaya vatandaşlarımız katılım sağladı. Hayvanını bağışlayan köylüsünden, emekli maaşını bağışlayan vatandaşın memuruna, işçisine, hatta kumbarasını bozduran çocuklara kadar herkes bu iyilik yarışına katıldı.

Millet olma hâlinin bir gereği olarak millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimetlerde ve külfetlerde bir ve beraber olduk ancak bu süreci manipüle eden, istismar eden kişi ve kurumlar da olmuştur. Yaklaşık 115 milyar liradan fazla para yardımı sözü verilmesine karşın basına yansıyan bilgilere göre AFAD'ın hesabına yalnızca 74 milyar 200 milyon Türk lirası yatırılmıştır. Yatırılan paranın çok büyük miktarının kamu kurum ve kuruluşlarından geldiği görülmektedir. Yani para bir cepten diğer cebe konulmuş, amaç istendiği ölçüde maalesef hasıl olmamıştır. Ülkece geçirdiğimiz böyle bir felaketin ardından bir nevi moral gecesi olarak düzenlenen yardım kampanyası bazı kişilerin reklamı ve şovuna dönüşmüştür. Hiç kimsenin bölgedeki deprem mağduru vatandaşlarımız üzerinden prim yapmasına, çıkar sağlamasına göz yumamayız. Bu konunun her daim takipçisi olacağımızı buradan ilan ediyoruz. Bu birlik ve beraberlik etkinliğini kişisel reklam ve âdet şova dönüştürenler AFAD tarafından ivedilikle ifşa edilmelidir.

Ayrıca, AFAD ve Kızılay yetkilileri toplanan yardım paralarının nereye harcandığını kamuoyuyla paylaşmak zorundadır. Daha öncesindeki felaketlerde yaşadığımız ve bu depremde de çok acı bir şekilde önümüze çıkan liyakatsizlik, tedbirsizlik ve ihmalkârlığın sebep olduğu tüm yıkımların zararları devlet tarafından karşılanmalıdır.

Depremde en çok zarar gören bölgelerden olan Gaziantep ilimizin İslâhiye ilçesine bağlı Kırıkçalı köyünde verimli tarım arazileri üzerine deprem toplu konut yapıları inşa edilmektedir. Çok daha uygun bölgeler varken yaklaşık elli yıldır var olan fıstık ve zeytin ağaçlarının olduğu yere konut yapımını doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum. Depremde mağdur olmuş köylülerimizin tek geçim kaynağı olan bu verimli topraklar köylümüzün elinden alınmamalıdır. Bu yanlış uygulamadan bir an önce dönülmesini talep ediyorum.

Saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Perihan Koca'ya ait.

Buyurun Sayın Koca. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA PERİHAN KOCA (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, depremde yitirdiğimiz insanlarımızı, canlarımızı bir kez daha saygıyla anıyorum. Depremi en ağır yıkım bölgelerinden biri olan Hatay'daki Arap Alevi halkının Gadîr-i Hum Bayramı bugün. Bu vesileyle Gadîr-i Hum Bayramı'nı da tüm Arap Aleviler için kutluyorum.

6 Şubat depremlerinde ülkemizi devasa bir mezarlığa dönüştüren siyasi iktidar, göçük altında sahipsiz bıraktığı halk için “Türkiye Tek Yürek” şovuyla milyonların gözünün önünde 115,1 milyar TL para topladı. 15 Şubat gecesi milyonların gözlerinin içine baka baka yaşanan felaketin sorumluluğunu üstlenmek yerine halkımızın acılarını kullanarak Cengiz'yle Kolin'yle, Limak'ıyla, Alagöz'üyle tv programlarında biliyorsunuz hepimize bir hayırseverlik şovu izletmiş oldular. Hâlihazırda yirmi bir yıldır bu memlekette her yurttaş her ay istisnasız olarak deprem vergisi ödedi ve AKP iktidarı döneminde, yirmi bir yıldır, 6 Şubat depremlerine kadar 38 milyar 227 milyon lira deprem vergisi toplandı. Bu yetmiyormuş gibi, bu paraların nereye akıtıldığını bilmediğimiz gibi, üzerine bir gecede 115 milyar lira toplanmış oldu. Biz, o gün de sormuştuk, bugün de soruyoruz. Bu paraların depremedelere harcanmadığını hepimiz biliyoruz. Peki, bu paraların akıbeti ne oldu? Toplanan bu paralar kime, nereye, nasıl harcandı? Biraz evvel, diğer oturumda, AKP'li vekil çıktı, dedi ki: “Pozitif gündem, pozitif gündem.” Pozitif gündem dediğiniz şey bizim için başkadır, bizim gündemimiz halkımızın gündemidir, işte budur. O yüzden bu paranın akıbetinin ne olduğunu açıklamak zorundasınız. Bu para kimlere, nasıl harcandı; halka şeffaf bir şekilde anlatmak zorundasınız. Madem o kadar para topladınız, deprem bölgelerinde insanlar hâlâ neden çadırlarda kalmaya devam ediyorlar? Madem o kadar para topladınız, çadırlarda kalan halkımızın çadırlarına sayaç takıp elektrik, su faturalarını zam üstüne zamlar neden yağıdırıyorsunuz? Neden hâlâ tarlalarına, ekinlerine geçici istimlakla el koyduğunuz insanlara herhangi bir ödeme yapılmadı? Madem bu kadar para topladınız, yıkım ihaleleri alan şirketlerin insanlarımızın eşyalarına el koymasına neden göz yumdunuz? Madem bu kadar para topladınız, bununla övünüyorsunuz, Hatay Dikmece, Anayazı, Gülderen'deki halkın mülklerine neden acele kamulaştırma yoluyla çöktünüz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Vekil.

PERİHAN KOCA (Devamla) – Hepimizin gözü önünde “Hatay Defne'de hastane yapıldı.” propagandaları yaptınız; gördük, Hatay'da bugün bir hastane bile yok, söylediğiniz şey büyük bir sağlık ocağından ibaret.

Biraz evvel yine bir AKP'li vekil çıktı “Yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır.” dedi; biz biliyoruz, evet, yaptıklarınız yapacaklarınızın teminatı ama biz bunu sorgulamaya, halkımızın yanında, halkla beraber olmaya devam edeceğiz. Siz insanların gözlerinin içine baka baka yalan söylemeye devam ediyorsunuz, biz de sizin gözlerinizin içine baka baka bu işlediğiniz suçların, halka söylediğiniz yalanların mutlaka hesabını soracağımızı buradan bir kez daha ifade ediyoruz. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri hakkında Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz sırası Sayın Atay Uslu'da.

Buyurun Sayın Uslu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ATAY USLU (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi ve sizleri saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

6 Şubat depremleri çok büyük bir afet; ölen kardeşlerimize Allah'tan rahmet diliyoruz, yaralılarımıza acil şifalar diliyoruz.

Bizim değil dünya tarihinin en büyük depremlerinden birini yaşadık. Yunanistan'ın yüz ölçümünden büyük, Yunanistan'ın nüfusundan daha fazla alanı etkileyen, kişiyi etkileyen bir depremden

bahsediyoruz; 11 il, 62 ilçe, 10 binden fazla köy bu depremden etkilenmiştir. Deprem olur olmaz devletimiz harekete geçmiş, tüm kurumlarımız seferber edilmiş; bu seferberlik ruhu bölgede hâlâ devam etmektedir. Akut dönem çalışmaları yerini artık iyileştirme çalışmalarına, normalleştirme çalışmalarına bırakmıştır. Arama kurtarma, yaralıların tedavisi, sağlık hizmetleri, tahliye, enkaz kaldırma, geçici barınma, beslenme, altyapı, sosyal merkez, sosyal merkez eğitim çalışmaları, psikososyal destekler, çiftçilerimize destekler, şehirlerin yeniden planlanması, çadır kent, konteyner kent ve kalıcı konutların yapımına başlanması, ticari destekler, deprem destekleri gibi yapılan yüzlerce kalem ve çalışma var; bu çalışmaların her biri koordinasyon ve emek gerektiriyor.

Evet, 1 milyon çadır bölgeye kuruldu, şimdi çadırların yerini konteynerler aldı. Evet, konteynere geçmek istemeyen deprezede kardeşlerimize şimdi kira yardımlarını veriyoruz. 165 bin konteyneri bölgede kurduk, 500 bin deprezede bunlarda yaşıyor ve konteyner kurulum çalışmaları devam ediyor.

Bir konteyner kent orta büyüklükteki bir ilçeye tekabül ediyor, her birinde elektrik, su, kanalizasyon çalışması yapılıyor, her bir konteyner kentte çocuk parkı, mescit, eğitim merkezi, sağlık merkezi, psikososyal destek merkezleri var; bunların hepsini görmek lazım.

Deprem bölgesinde ilk üç ay, üç buçuk ay içerisinde her gün 4 milyon kişiye sıcak yemek verildi.

Değerli arkadaşlarım, tahliye seferberliği, arama kurtarma, beslenme yardımı, barınma yardımı, iş yerlerinin yapımı... 9 binden fazla iş yeri yapıldı, teslim edildi ve yapımı devam ediyor. Hayvancılığa destek, zarar ziyan tespitleri... Mesela, destek ödemeleri yapılıyor; 1,8 milyon vatandaşımıza 10 bin lira destek ödemesi oldu; kira yardımları yapılıyor, 330 bin vatandaşımıza kira yardımı yapıldı, yapılmaya devam ediyor. Taşınma yardımları, ölüm yardımları; bunların hepsi yapılıyor.

Bakın, bu çalışmaların hepsi bir koordinasyon gerektiriyor; emek, çaba, kapasite, yönetim gerektiriyor. Bu çalışmaların hepsini koordine edecek bir Cumhurbaşkanına ihtiyaç var; bu çalışmalar için bölgeyi ziyaret eden, hiçbir zaman deprezedeledi gündeminden çıkarmayan bir lidere, bir Recep Tayyip Erdoğan'a ihtiyaç var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Kaç konteyner dağıttınız?

ATAY USLU (Devamla) – Bu çalışmalar için bölgeden ayrılmayan bakanlarımıza ihtiyaç var, mülki idare amirlerine, görevlilere, AFAD koordinasyonuna ihtiyaç var. Ben hepsine teşekkür ediyorum, şükranlarımı sunuyorum.

Enkazlar kaldırılıyor arkadaşlar, bakın, yıkık ve acil yıkılacak binalar, bunların hepsi kaldırıldı. 2 milyon kamyon seferiyle 20 milyon metreküp moloz taşındı.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, deprem bölgesinden bir vekil yok mu konuşacak, sen konuşuyorsun? Antalya vekilisin sen ya! Sen gördün mü Antep'i, Hatay'ı, Malatya'yı, Adıyaman'ı? Bol keseden salıyorsun ya!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Şu paraları toplayalım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ayıp ya! Deprem bölgesinden bir milletvekili yok muydu da Antalya Milletvekilini konuşturuyorsunuz ya!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Dinlensene, dinle dinle!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ayıp ya! Ayıp, ayıp!

ATAY USLU (Devamla) – Hasar tespit çalışmaları: 2 milyon binanın hasar tespit çalışması tamamlandı, şimdi kalıcı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız Sayın Vekil.

ATAY USLU (Devamla) – 20'nci günde temel atmak, 150'nci günde 180 bin konut inşasına devam etmek; bu bir emektir, bu bir koordinasyondur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ayıp, depremzedeye saygısızlık bu ya! Yok mu Adıyaman Milletvekili, Malatya Milletvekili, Hatay Milletvekili yok mu? Yok mu Maraş Milletvekili?

ATAY USLU (Devamla) – Arkadaşlar, bir yılda 319 bin konutu yapacağız, dinlerseniz, bunları öğreneceksiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Salla bakalım! Antalya'da sahillerde gez, deprem bölgesini konuş.

ATAY USLU (Devamla) – Bunlar Cumhurbaşkanımızın vizyonuyla oluyor, liderliğiyle oluyor. Nasıl geçmiş felaketlerde bölgeleri ayağa kaldırdıysak, inşallah, bölgeyi de, o 11 ili de ayağa kaldıracamız, ihya edeceğiz, inşa edeceğiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Antalya'da sahillerde gez gel Malatya'yı anlat, Adıyaman'ı anlat! Yazık, yazık!

ATAY USLU (Devamla) – Gelelim, önergedeki... Bakın, şimdi dinleyin, bazı şeyler öğreneceksiniz, öğrenmeye devam edeceksiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yazık, yazık!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Devlet bankasından paraları alsanız...

ATAY USLU (Devamla) – Önergedeki konu, evet, Türkiye Tek Yürek kampanyası yapılmış -belki dinlerseniz öğrenirsiniz arkadaşlar- bu kampanyanın sonunda da kabaca 115 milyarlık bir taahhütte bulunmuş ve şu ana kadar 86 milyar liralık para nakit olarak yatırılmış. Evet, bazı kamu kurumlarının yatırmadığıyla ilgili iddia var, bu kamu kurumları taahhütlerini yerine getiriyorlar ve getirmeye devam ediyorlar; onda sorun yok.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ne zaman? Kurbağanın gözü patlayınca.

ATAY USLU (Devamla) – Ancak söylediğiniz gibi yatırmayanlar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Kim yatırmamış?

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ne zaman? Depremzede perişan, ne zaman yatıracak?

ATAY USLU (Devamla) – Biraz önce arkadaşımızın zikrettiği kuruluşları taahhütlerini yerine getiriyorlar. Bunu net olarak söyleyeyim.

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Kim yatırmayan, kim?

ATAY USLU (Devamla) – Bakın, yerine getirmeyenlerin siyasi partisi yok; onlar yerine getirmek zorundadırlar, yanlış yapıyorlar, takip etmemiz lazım.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Hatay'da kaç konteyner dağıttınız, kaç ev yıkıldı? Onun şu anda cevabını istiyorum.

ATAY USLU (Devamla) – Devam ediyorum, 85-86 milyar, 27 milyar da ayrıca farklı şekillerde bağış yapılmış; toplam 112 milyar liralık bağış yapılmış şu ana kadar.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Seyyar tuvalet için harcadınız mı, seyyar tuvalet?

ATAY USLU (Devamla) – Bunların 38 milyarı -biraz önce saydığım- kira ödemesi, çadır, konteyner, WC, gıda, hijyen, taşınmada kullanılmış. Şu anda hesaplarda 74 milyar lira para var; bunlar da yine aynı şekilde alımlarda, yardımlarda kullanılacak.

Değerli arkadaşlarım, tekrar söylüyorum: Bakın, yapmayan kendisine yapmamıştır. “AK PARTİ’liler yapmadı.” demek yanlıştır, sınıflandırmayın. Bildiğiniz bir şey varsa çıkın, söyleyin. Biz araştırmadık, kimlerin yapıp yapmadığı önemli değil; yapmayan yanlış yapmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hatip, teşekkür ederiz.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Seyyar tuvalet bile daha yok! Bu para bankadaysa niye oraya bir seyyar tuvalet gönderemiyorsunuz? Niye konteyner dağıtmıyorsunuz?

ATAY USLU (Devamla) – Böyle bir sınıflandırma ve kategorizasyon tamamen yanlıştır, Türkiye güçlüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hatip.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN – Ne için söz istemiştiniz Sayın Başarır?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Efendim, beyanlarıyla ilgili çok kısa bir şey eklemek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sayın Başkanım, her şeye söz vermek zorunda değilsiniz ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Açarsanız, gerekçesini söyleyeyim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, arzu ediyorsanız buyurun, siz gelin, siz yönetin burayı, olur mu?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Niye? O kadar bağırdılar.

BAŞKAN – Lütfen, onun takdiri bana ait.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – O kadar bağırdılar!

BAŞKAN – Takdir bana aittir, lütfen.

Sayın Başarır, ne için söz istemiştiniz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şimdi, Sayın Başkanım...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Oylamayı yap, konuşsun!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Oylayalım Başkanım, oylayalım!

BAŞKAN – Sayın Başarır, söz talebiniz neydi?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bakın, Sayın Başkanım, hatibimiz grup önerisinde tek tek rakamları açıkladı ve...

ATAY USLU (Antalya) – Biz de açıkladık.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Onu yalanladı, başka rakamlar verdi; kaynağını, nerede öğrendiğini sordu.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hiçbir satışma yoktu, hiçbir kelime satışma yoktu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, hiçbir satışma yok. Sayın Başkan...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bunu milletvekilimiz yerinden bir dakika açıklasın, kendisi sordu çünkü.

BAŞKAN – Sayın Başarır, durum aydınlanmıştır.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda Kâtip Üyeler ve Başkan arasında bir anlaşmazlık vardır, oylamayı elektronik yolla yapacağım arkadaşlar.

Elektronik oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Öneri reddedilmiştir arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- AK PARTİ Grubunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin önerisi

5/7/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/7/2023 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 11, 12, 13, 14, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 ve 32 sıra sayılı Kanun Teklifleri ile 6 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi'nin bu kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 ve 24'üncü sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

5, 6, 11, 12, 13, 18, 19, 20, 25, 26 ve 27 Temmuz 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemekle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerinde saat 24.00'e kadar çalışmalarını sürdürmesi;

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz, Sayın Erhan Usta'ya ait.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Tabii, bugün sıcak bir gündem var malum, bir kanun teklifi AK PARTİ Grubu tarafından Meclise sunuldu. Şimdi, burada bunları gelecek hafta içerisinde detaylı bir şekilde konuşacağız ancak hakikaten çok sıkıntılı ve tehlikeli maddeler var. Şimdi, bir defa, kısa konuşmamda ifade etmiştim yani acı reçetenin unsurları yavaş yavaş çıkmaya başladı. İşte, bir kısım akaryakıt zamları falan geliyor ardi ardına. Şimdi, maktu vergileri 5 katına kadar artırma konusunda Cumhurbaşkanına burada yetki veriliyor. Yani noter masraflarından pasaport harcına aklınıza gelen ne kadar rakam olarak belirlenen -oran olarak değil de rakam olarak belirlenen- vergi varsa hepsinin 5 katına kadar artırılması izni veriyor. Yani Hükûmetin yaptığı yanlışların, “Türkiye ekonomi modeli” diye yaptıkları saçmalığın bedelini vatandaşa tek tek ödetmeye başladılar. Şimdi, bunu bütçe rakamlarında da maalesef görüyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, 2022 yılında bütçe açığı Hükûmetin bize verdiği en son rakamlara göre 139 milyar TL oldu, 139 milyar TL. Yani 2023'te ne olması lazım? Bu, normal bir ülkede, işte,

normal bir ülkede olmaz da zaten, hani bizde yüzde 40-50 enflasyonla filan desenez 200 milyar civarında bir şey beklemek lazım. 2023 bütçesinde kanunlaşan, Meclisten geçen bütçe açığı, 2022'de 139 milyar lira olan açık, 661 milyar liraya çıkartıldı. Bu, çok yüksek bir açıktı. Çünkü devletin hesapları şeffaf değil, maalesef AK PARTİ bütün hesabı kitabı her şeyi kaybetti bize. 2022'de gösterilmedi, bunların bir kısmı 2023'e aktarılmıştı. Arkadaşlar, bir bütçenin açığı 139 milyar TL'den 661 milyar TL'ye çıkar mı? Bu daha yılın başında olan. Şu anda açığın ne olacağı konusunda hiçbirimizin bir fikri yok ama bir konuda fikrimiz var. Bu kanun teklifinde bir madde var. O maddede... Biliyorsunuz, Finansman Kanunu'na göre bütçe açığının yüzde 10'u en fazla net borçlanma yapılabilir. Şimdi, bunu 3 katına çıkartan bir madde geliyor yani şu anlama geliyor: 661 milyar lira zaten bütçe açığımız vardı, bu yüzde 10 artırımla en fazla net borçlanma 729 milyar lira olabilir, bunu 2 trilyon 186 milyar liraya çıkartan bir madde var burada değerli arkadaşlar. Yani buradan 2023 içerisinde oluşabilecek açığa ilişkin bir tahminde bulunmak herhâlde çok zor olmayacaktır. Yani geçen yıl 139 milyar TL olan açık önce 661 milyar liraya çıkartılıyor fakat borçlanma limiti, net borçlanma -ki açığımız demek ki çok daha fazla olacak- 2 trilyon 186 milyar liraya çıkartılıyor. Bunlar kabul edilebilir bir şey değil. Yani bu şekilde bir ekonominin ayakta kalması mümkün değil. Dolayısıyla yapılması gereken ne? Kendisine çekidüzen vermesi lazım. Hükûmetin kendine çekidüzen vermek yerine yaptığı şey ne?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Mesela yine gelen kanun teklifinin geçici 2'nci maddesinde kanuna göre Hazinesin ödemesi gereken bir kısım yükleri Merkez Bankasının üzerine atıyor. Ya, dünyada görülüş bir şey değil. Neden bahsediyorsunuz? Kur korumalı mevduattan.

Değerli arkadaşlar, sadece haziran ayındaki kur artışı nedeniyle kur korumalı mevduat üzerinden gelen yük teknisyenlerin yaptığı çalışmaya göre -burada yine bir şeffaflık yok ancak böyle işte birtakım hesaplar yapılabilir- 192 milyar TL yani bakın, 200 milyar TL kur artışının, bir aydaki kur artışının getirdiği yük. Bu yüklerin şimdi bir kısmını TCMB yani Merkez Bankası üstleniyordu, bir kısmını Hazine üstleniyordu; Hazinesin yüklerini de getiriyor Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının üzerine yıkıyor. Yani bir yandan borçlanma limitini 2,2 trilyon liraya kadar çıkartıyorsunuz, bir yandan da bu borçlanmayı azaltmak ve açığı azaltmak için hiç şeffaf olmayacak bir şekilde, bütün uluslararası normlara, standartlara aykırı bir şekilde Hazinesin ödemesi gereken bir rakamı da gidiyorsunuz Merkez Bankasının üzerine yıkıyorsunuz. Böyle bir şey kabul edilebilir bir şey değil. Böyle bir ekonomiye güven olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım, son cümlelerinizi alalım.

ERHAN USTA (Devamla) - Böyle bir ekonomide yerli paranın kıymetini koruyamazsınız. Zaten rezerviniz eksi 70 milyar dolar, ondan sonra, şeffaflık yok, hesap belli değil kitap belli değil, ondan sonra, efendim, faiz politikası belli değil, ekonomi politikanız belli değil. Söyleye söyleye dilimizde tüy bitti yani sadece para politikasıyla ekonomik sorunları çözmek olmaz. Kapsamlı bir ekonomik program biz Mehmet Şimşek'ten hâlâ bekliyoruz. Yani ya bunu yapacak ekipleri yok ya bunu yapacak bilgileri yok ya da bunun yapılmasına Sayın Cumhurbaşkanı müsaade etmiyor ama ne olduğunu hepimiz anlamak durumundayız. Bu şekilde ekonomi yönetilmesi mümkün değil. Ondan sonra gelir, bütün fatura vatandaşa yıkılır emeklilerde olduğu gibi.

Bakın, kanun teklifinde emekliler unutuldu yani emekliler bu ülkede yaşamıyor mu, onların ihtiyacı yok mu? Memura veriyoruz, işçiye veriyoruz, diğer taraflara veriyoruz yetersiz olmakla birlikte, emeklilere niye verilmiyor arkadaşlar? Bunların doğru bir cevabı yok.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına söz sırası Sayın Kamuran Tanhan’a ait.

Buyurun Sayın Tanhan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA KAMURAN TANHAN (Mardin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dünden beri hukuk devleti, bağımsız ve tarafsız yargı üzerine sıkça ifadeler dinledik. Ne yazık ki, hukukun içinden gelen birisi olarak, on beş yıllık avukatlık mesleğinde yaptığımız gözlemlerle ve insan hakları savunucusu olarak böyle bir durumun Türkiye’de yer almadığını açık ve net olarak ifade edebiliriz .

Arkadaşım Ali Bozan buradan kumpas davası, daha doğrusu Kobani kumpas davasıyla ilgili çok şey ifade etti. Aslında Kobani kumpas davası Türkiye’de ya da Ankara’da ya da siyasette konuşulan davalardan bir tanesi. Mardin Nusaybin için bir örnek vereceğim. 2017 yılının Ocak ayında Nusaybin Belediyesi Eş Başkanı Sara Kaya ve beraberindeki eş başkanıyla gözaltına alınıp tutuklandılar. Hâlen Tarsus Kadın Cezaevinde tutuklu olarak bulunmaktadır. Neydi bu Nusaybin Belediyesi Eş Başkanı Sara Kaya’ya ilişkin iddialar? Valilik açıklamaya yapıyor, diyor ki: “Şurada yapılan kazı neticesinde -ele geçen harita üzerine biz kazı yaptık- bir delile ulaştık, sizin isminiz geçiyor; siz örgütle irtibatlısınız.” Gözaltına alınıyor. Tabii, bu arada Sara Kaya, yaklaşık yirmi dört yıldır belediyede mali hizmetler müdürü görevini yürütürken tanık olarak mahkemelere dahi çağırılmamış, bir disiplin soruşturması dahi geçirmemiştir. Devreye savcılık giriyor, diyor ki: “Efendim, aslında o kazıda bulunmadı, biz tesadüfen evde bulduk.” Valiliği yalanlıyor. İddianameye bakıyoruz, tam bir hukuk garabeti. Nedir? Nusaybin Emniyet Amirliğinde görevli “Ünal Uyar” isimli Emniyet Amirinin hukuka aykırı olarak ortaya koyduğu, yarattığı bir mektup. Sözde, örgüt tarafından yazılmış ama öyle bir durum söz konusu değil. Yargılama yapılıyor. Mektubun tarihi 15 Ekim 2015 olarak yazılmışken ele geçiriliş tarihi iki yıl sonra ve bu mektup ne hikmetse dümdüz, hiçbir toz zerresi bile yer almıyor. Mektupta ismi geçen ve ölü olarak söylenen şahıslar o dönemde yaşıyordu, daha sonra vefat etmişler. Dolayısıyla, nedir bu iddianamenin konusu? Aslında bir prototipi bu Kobani davasının, hukuk yargılamalarının, FETÖ yargılamalarının... FETÖ tarzı, FETÖ fikrinin devamı niteliğinde olan yargılamalar devam ediyor. Değer ailesiymiş... İşte “Sen Ahmet’i, Mehmet’i işe aldın.” 250 kişi sayılıyor burada ve 250 kişi içerisinde emekli olanlar var, vefat edenler var, 1974 yılında belediyeye alınanlar var. Tek bir kişi dahi Sara Kaya döneminde veya onun meclisi döneminde işe alınmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Teşekkür ederim.

Dolayısıyla, bir hukuk garabeti devam ediyor. Hâlen Tarsus Cezaevinde tutuklu ve Tarsus Cezaevinde yaptığımız görüşmelere ilişkin de bir sürü hak ihlalini ifade ettiler. Nedir bunlar? Pandemi bahanesiyle serbest ve ortak alan hakları ihlal edilmiş ama pandemi ortadan kalkalı neredeyse üç yıl oldu, bu bahaneleri hâlen devam ediyor. Yoğun keyfi arama, kelepçeyle muayene, spor hakkının engellenmesi, yine, Tarsus T1’de telefon süresindeki farklılıklar -adli suçlularla ilgili otuz dakika, siyasi mahkûmlarla ilgili olan kısım on dakika- görüntülü arama hakkının olmaması, hastaneye geç sevk, başvuru dilekçelerinin akıbetinin bildirilmemesi, muhalif gazetelerin verilmemesi...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

KAMURAN TANHAN (Devamla) – Yine, Giresun Espiye Cezaevinde otuz yıl DGM yargılamalarıyla mahkûm olmuş -DGM, uluslararası mahkemeler tarafından mahkûm edilmiş- DGM yargılamalarıyla otuz yıldır cezaevinde olan Asım Demir, pişmanlık dayatması nedeniyle tahliye edilmiyor. Yine, Kırıklar Cezaevinde hasta tutsaklar ölüme terk ediliyor. Kırşehir Cezaevinde Remzi Bayram, hasta tutuklu Sinan Karer altı aydır tahliye edilmiyor. Şakran Cezaevinde Hatice Calıhan, Silivri Cezaevinde Rasim Sayın, 84 yaşındaki ağır hasta Mehmet Emin Özkan; bunlar hukuk devleti dediğiniz bir ülkede hukuku uygulamayarak tahliye edilmiyorlar. Dolayısıyla, diğer bir durum da Ereğli’de Memduh Parıltı... Metris Cezaevinde Abdulkadir Kuday, yüzde 93 engelli, hayati hiçbir ihtiyacı gerçekleştiriyor. Bunların tamamı sizin az önce ya da iki gündür bahsettiğiniz sözde hukuk devletinde var olan hukuksuzlukların kısaca özeti. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçmeden önce İç Tüzük madde 60’a göre kısa bir söz talebinde bulunan 4 milletvekiline söz vereceğim.

Sayın Adem Yıldırım...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- İstanbul Milletvekili Adem Yıldırım’ın, Türkiye’nin 1990’lı yıllarına ilişkin açıklaması

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Evet, Başkanım, teşekkürler.

1990’lı yıllar Türkiye’nin SHP’li koalisyon yılları ve maalesef kitlesel provokasyon ve siyasi suikastlarla kaosa itildiği yıllar olarak karşımıza çıkmaktadır. PKK’lı teröristler 5 Temmuz 1993 günü Başbağlar Köyü’nü basmış, bir buçuk saat örgüt propagandası yaptıktan sonra tüm erkekleri kurşuna dizmiş, 29 kişiyi katletmiş, daha sonra köyü ateşe verip 214 ev, köy okulu, köy camisini, halkevlerini yakmıştır. Yakılan evlerde saklanan 1’i kadın 4 kişi de yanarak maalesef vefat etmiştir. Türkiye’nin bu 1990’lı yılları koalisyonlu yıllar, acılarıyla doludur ve bu acılar hepimizin acısıdır. Acıları bölüp yarıştırmak doğru olmadığı gibi bunun üzerinden bir nefret ve şiddet dili geliştirmek, hele hele terör örgütleri diliyle bu acıları yeniden depreştirmek ülkemizin bütünlüğüne zarar vermektedir. Terör örgütü PKK’yı aklamaya çalışmak PKK’nın propagandasını yapmaktır. Bu vesileyle, Başbağlar katliamını yapan PKK terör örgütünü ve hâlen bu insanlık suçlusu terör örgütü liderine güzellmeler yapan destekçilerini lanetliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nermin Yıldırım Kara...

29.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara’nın, İskenderun’un kurtuluşunun 85’inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Bugün 5 Temmuz, tarihinde nice şan ve şeref dolu anlara tanıklık etmiş İskenderun için önemli bir günü simgelemektedir. İskenderun’umuzun kurtuluşunun 85’inci yıl dönümü kutlu olsun. Bu yolda mücadele eden, Hatay’ı kutsal davası olarak gören Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını tekrar saygıyla ve minnetle anmak istiyorum.

Hem Hatay halkının hem de burada olanların sesi olmaya çalışan bizler olarak buradaki mücadele azmini ve Kuvayımilliye ruhunu sürdürmeye devam edeceğiz. Hastalığının ağırlaştığı sırada bile “Hatay benim şahsi meselemdir.” iradesi gösteren Atatürk’ün yolundayız ve bunu şiar olarak benimsemekteyiz.

Hatay Atatürk'ün milletine ebediyete intikal etmeden önceki son emanetidir. Bu önemli kurtuluş günü vesilesiyle Hatay'daki yurttaşlarımızın hâlâ sarılmayı bekleyen yaraları olduğunu vurgulamak istiyor ve Atatürk'ün emanetine sahip çıkmaya herkesi davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Serkan Sarı...

30.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, memur ve emeklilerinin maaşlarında yapılacak düzenlemeye ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

AK PARTİ Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan “En düşük memur maaşı 22 bin lira olacak.” dediğinde dolar 19,5 liraydı, bugün 26 lira yani Erdoğan'ın verdiği vaat bile dolar karşısında eridi gitti. O gün bu vaadin karşılığı 1.128 dolardı, şimdi 846 dolar; kırk günde gelinen nokta 7.300 lira erime. Her şeye zam üstüne zam; bu, işçimizin, emeklimizin, memurumuzun ve tüm vatandaşlarımızın sadece kırk günde nasıl fakirleştiğinin göstergesidir.

En düşük memur maaşına yapılan yüzde 86 zammın yüzde 17,55'i oransal olarak maaşlara yansımış, kalan kısmı 8 bin TL olarak seyyanen zamla tamamlanmıştır. Bu durum maaşlarda adalet dengesini bozacak ve Emekli Sandığı matrahını etkilemediği için de emekli aylığında mağduriyet yaratacaktır. Güncel ekonomik durum göz önünde bulundurularak en düşük memur maaşı vaadi en az 29.500 lira olarak güncellenmeli, bu artış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gülcan Kış...

31.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Çeşmeli-Taşucu Otoyol Projesi'ne ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Çeşmeli-Taşucu Otoyol Projesi AKP Hükûmeti tarafından Mersin halkına yıllardır seçim vaadi olarak sunulmaktadır. Birden çok kez ihaleye çıkılan ve ertelenen, ihalesi yapılsa bile sonradan feshedilen projenin bitirilmemesinin çilesini Mersin halkı senelerdir çekmektedir. Mersin halkınca “çile yolu” olarak adlandırılan bu güzergâhta güvenli ve yüksek standartlı bir çalışma yapılmaması birçok kazaya davetiye çıkarmış, yılan hikâyesine dönen otoyol projesi tamamlanmadığı için yüzlerce yurttaşımız canından olmuştur. AKP Hükûmeti bunlardan ders çıkarmaya niyetli değildir. Son olarak da Kurban Bayramı'nda Mersin bu çile ve işkenceyi tekrar yaşamış, verilen sözlerin tutulmadığı yine görülmüştür.

Buradan Mersin halkı adına AKP Hükûmetine bir kez daha sesleniyorum: Çeşmeli-Taşucu Otoyolu'nun bir an evvel bitirilmesi için çağrı yapıyor, otoyol projesi bitirilene kadar da takipçisi olacağımı belirtiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.17****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşülmesine başlayacağız.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 11 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerine söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Sayın Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Beştaş. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, birazdan gelir milletvekillerimiz.

Ben bugün size, 14 Mayıs’ta seçtiğim ilin, Erzurum’un şöyle bir resmini çizmek isterim: Sorunları nedir hakikaten? İddia edildiği gibi her şey güllük gülistanlık, hiçbir sorun yok, orada herkes iktidardan yana yani vatandaşların memnuniyeti had safhada; böyle bir heyula var, böyle bir dolaşım var Türkiye’de. Aslında öyle değil, sizleri biraz Kafdağı’nın arkasına götürmek istiyorum. Hani, iktidarın iddia ettiği gibi dünya bizi kısıyor, yollarımız duble duble, hayat çok güzel, her şey yolunda... Güllük gülistanlık gösteriyorlar ya, hiç de öyle değil, Erzurum’da hayat öyle değil. Kadim bir kent tabii ki Erzurum; tarihi, doğası, verimli toprakları ve yüz yıllardan beri özellikle geçiş güzergâhlarında olduğu için jeopolitik önemde bir kent olma statüsünde; en eski üniversitelerden birine sahip bir kent ama gelin görün ki devasa sorunlarla baş başa bırakılmış koca bir kent var ortada.

(*) 11 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi, double yollardan başlayayım. Ben yaklaşık bir hafta Erzurum'da dolaştım dağ taş, köy, mezra, ilçeleri. Güney ilçelerine gittim öncelikle. "Niye?" diyeceksiniz çünkü bizim maalesef Türkiye bölündüğü gibi -hani ortadan ikiye bölündü ya- kentler de ortadan ikiye bölünmüş durumda; en çok oy aldığımız ilçeler olduğu için teşekkür ziyaretlerine oradan başladım ve hepimizin bildiği üzere bir kaza geçirdim, ağır bir kaza, belimde sorun var, ameliyat edildim yani özel bir şey diye açıklamıyorum. O yollarda -ben geldiğimden beri günde 2-3 iğne yaptırıyorum çünkü- o sarsıntıyla inanılmaz bir şey hâli var, yolculuk yapmak mümkün değil. "Hangi ilçeler?" diyeceksiniz. Tekman, Hınıs, Karayazı ve Karaçoban. Onlarca köye gittim ve "double yol" diyorlar ama binlerce, on binlerce yurttaşın yaşadığı köylerde yol yok. Diyeceksiniz ki: "Niye yok?" Çünkü oralarda yüzde 90'ın üzerinde Kürt yurttaşları yaşıyor. Çünkü Erzurum bilindiği ya da iddia edildiği gibi bir Türk şehri değil -tırnak içinde söylüyorum- hani sadece Türklerin yaşadığı, başka kimliklerin olmadığı, tek renkli bir il değil. Orada yüz binlerce Kürt yaşıyor tıpkı dadaş yurttaşlarımız gibi, Türk yurttaşlarımız gibi; geçmişte de Ermenilerin -biliyorsunuz- tarihî olarak illerinden bir tanesiydi. Bununla ilgili yani ben bizzat gördüğüm için çok vahim olduğunu söyleyebilirim.

Şimdi size şeyi aktaracağım, köy yolları niye yapılmıyor? Köy yolları... İktidar adına orada işte Büyükşehir Belediye Başkanı var, Mehmet Sekmen ve ilçe belediye başkanları var, ayrıca kayyumlar var yani Tekman'da kayyum atanmış, irade gasbedilmiş... Pardon, şey olmuş, KHK'li olduğu için belediye başkanımız 2'nci sıraya verilmiş, bu da bir kayyum tabii ki. Karayazı'da da kayyum atanmış. Tekman merkezde normal bir yolculuk yapamazsınız sokak aralarında. Yollar böyle şey gibi, hani ne derler, âdeta pistteymişsiniz gibi; şoför arkadaşlar yolları böyle oradan buradan bölerek geçiyorlar. Hatta bir video çektim "İşte kayyum kenti." diye, bunu özellikle ifade ettim. Şimdi, bu yollar kötü olunca özellikle eğitim ve sağlık açısından vatandaşlar çok zor durumda, ulaşamıyorlar yani bir hastalık hâlinde bir mezradan ilçe merkezine gitmek, köye gitmek hakikaten imkânsız. Yayla yolları gördüğüm kadarıyla hemen hemen hiç yapılmamış. Bir tane yayla yoluna gittim, Karayazı'nın bir köyünün yayla yolunu bir görmek istedim. Orada zaten hayvanların bakımı... Erzurum bir hayvancılık kenti tabii ki tarım kenti olduğu kadar ve hayvancılık çok önemli bir çitada devam ediyor. Mesela birkaç köy ismi vereyim, bizzat gittiklerim Çakmak, Kosan, İsmail, Akbayır köyleri; Çiyagevr bölgesi, Akdağ bölgesi. Burada 9 köy varmış, ağırlıklı olarak Yeşil Sol Partiye oy vermişler ve burada yol yok diyeyim, hani çok kötü yollar var. Kayyum idaresindeki Karayazı'da Göksu köyünü Elmalidere'ye bağlayan köylerin durumunda ayrıca bir şey var; bizzat bir şey gözlemladım, bunu yine paylaşmıştım: Bir köye gittik, girişte şöyle devasa mıcırlar böyle dağ gibi. "Nedir bu mıcırlar, niye burada bekliyor?" dedim. Dediler ki: "Seçimden önce ihale yapıldı." Yani köy yolları yapılacaktı. Bu hangi bölge? Göksu köyünü Elmalidere'ye bağlayan bir hat var, 9 köy var yol üstünde, 35 kilometreymiş. Seçimde iktidar partisi yeterince oy almadığı için, ister inanın ister inanmayın ihale iptal edilmiş. "Siz, bize oy vermediniz, biz sizin köy yolunuzu yapmayacağız." demişler. Yani bununla ilgili olarak yazık diyorum, çok yazık hakikaten. Yani insanlar oy vermediği zaman hizmet görmeyecek mi? Bu ülkede yüzde 50 vergi vermiyor mu, asgari yüzde 50 vergi vermiyor mu? Vergi veriyoruz hepimiz, yurttaşız. Biz muhalefetiz, siz iktidar; olabilir, baş göz üzerine, buna bir itirazımız yok ama iktidarın görevi, zaten, hiçbir ayırım yapmadan, oya göre ayırım yapmadan, hiçbir şeye göre ayırım yapmadan -kimliğe, inanca, dile, AK PARTİ'li olup olmamasına vesaireye göre- hizmet götürmek zorunda. Bu, eşitliğin, hukuk devleti olmanın temel kriterlerinden bir tanesi.

Yani mesela, Tekman'da -Tekman'dan Erzurum'a giden var mı bilmiyorum- saydım 56 viraj var, 56 viraj; bizzat saydım, keskin böyle. Kaza yapanların ödü kopuyor, benim de koptu böyle ve 76 kilometre. Tekman'da tünel yapımı ne zaman başlamış biliyor musunuz? Yani 1994 yılında başlayan bir yol çalışması varmış -tamamlananların mühendislik hataları var- zikzaklı, rampa, hele kışın o yolda

gitmek mümkün değil, projeden öteye gidememiş. Her seçim öncesi -arşivi de taradım- iktidar partisi, işte, “Tekman-Erzurum arasında tünel yapacağız.” diyor, söz veriyor, diğer birçok sözde olduğu gibi, seçim bitince tabii ki o sözler unutuluyor. Ama diyebilirsiniz ki “İktidarın olanakları mı yok, acaba ekonomi mi yetersiz?” Hayır, değil. İstedikleri yere istedikleri kadar yatırım yapıyorlar, bunu görüyoruz. Mesela, orada bir vatandaşın aldığı bilgi -bunu bizzat gözlemedim, onun ayrıntılarına bakacağım kaynaklardan- Erzurum-Bingöl arası yol yapımı yedi yıldır devam ediyormuş. Tünel yapımı da devam ediyormuş ama bitmeyen bir yol, bitmeyen bir tünel. Fakat Yusufeli'nin başlangıcından Hopa'ya kadar yol boyu tünel var, 49 tünel Sayın Oktay, 49. Bu ülkede Karadenizli olmak varmış, gerçekten yaşıyorlar. İsterseniz tünel, isterseniz... Her şey güllük gülistanlık çünkü iktidar Karadenizli. Yani böyle bir şey olabilir mi? Erzurum ve Karadeniz bitişik ya, bitişik. 49 tünel olacak, neredeyse gökyüzünü görmüyorsunuz, o kadar rahat yollar ama Tekman-Erzurum arasına bir tünel yapılamıyor, her yıl onlarca kaza oluyor ya da başka bir bölgede, Bingöl-Erzurum arasına doğru düzgün bir yol yapılamıyor. İşte, Karadenizli olmak, hakikaten, mutluluk için iyi bir gerekçe çünkü oranın yolları -“yağ gibi” derler ya eskiler- yağ gibi ve şu anda... Ben geçen dönem Siirt'in vekiliydim, Siirt Valisi Trabzonluydu. Çok gülmüştüm, hatta AK PARTİ'li arkadaşlar da vardı, Siirt'te hamsi festivali yaptılar ya, tonlarca hamsi getirdiler. Gittiğimde önce inanmadım ya, dedim Siirt ve hamsi! Hani, büryan festivali deseniz anlarım çünkü Siirt büryanıyla bilinir; fıstık festivali deseniz bunu da anlarım, Siirt fıstığıyla ünlü. Şimdi, tonlarca hamsi getirmişler Siirt'e, Siirtliler de hamsiyi sevmiyor olabilir, et seviyorlar, onlar çürüdü, gitti. Şimdi, Karadenizli olmak böyle bir şey.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Balık tüketimini artırmak lazım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gidiyorsunuz, yazı işleri müdürü Trabzonlu, sekreteri Giresunlu, diğeri bilmem şey. Yani bunu, hakikaten, bir ironi olarak söylemiyorum, gerçek bunlar.

Şimdi, bu yol meselesinde bir de çok acı bir şey var, Büyükşehir Belediye Başkanına üzgünüm ama sataşmak zorundayım. Kendisi burada yok -cevap hakkı var, basın üzerinden cevap verebilir- ama temsilcileri var burada. Ben ilk Erzurum'a vekil adayı olduğumda benimle ilgili bir konuşma yapmış, ben dinledim, gülümsedim gerçekten. Demiş ki: “Mazıdağılı mıdır, Mardinli midir, ne idiği belirsiz -ne idiği belirsiz- birini getirmişler, burada aday yapmışlar.” Arkasından da saymış... Sayın Sekmen, sen Büyükşehir Belediye Başkanısın, doğru ama ben de bir partinin merkezinden oraya aday oldum. Siz hangi hakla, hangi hadle benim doğum yerimden yaşadığım ile kadar sataşsınız, bu kadar ağır sözler söylersiniz? O ilin vekiliysem siz aynı zamanda benim de o ilin vekili olarak Belediye Başkanım olacaksınız. Biz yeri geldiğinde görüşeceğiz, yeri geldiğinde sizden hizmet talep edeceğiz, yeri geldiğinde siz bizden bir şey isteyeceksiniz. Beni daha görmeden, tanımadan böyle bir söylem nasıl bir -ağır bir şey söylemek istemiyorum- izansızlıktır yani bunu anlamıyorum, isterse cevap versin.

Tabii, Sekmen'in şeyleri bunlarla bitmiyor -bizzat isteyen AK PARTİ'li arkadaşlara verebilirim köy isimlerini, görüştüğü isimleri- seçimde dolaşiyor, doğal, Büyükşehir Belediye Başkanı; hani valiler gidince eleştiriyoruz ama onlar zaten çalışıyor. Büyükşehir Belediye Başkanı bence çok çalışkan, köyleri gezmiş -cümlelerini bulmaya çalışıyorum, kendi cümleleri çünkü- bir yerde gitmiş, oy istemiş, onlar da “Oyumuzu kendimize vereceğiz.” demişler yani kendi cümlelerini de söylüyorlar. O da demiş ki: “Yüzde 60-70 oranında buradan oy istiyorum -emir kipiyle- şayet oy vermezseniz size hizmet yok, yola döktüğüm betonu da kaldırıp alıp götürüleceğim.” O köyde de biraz asfalt varmış; şimdi, köylüler bekliyorlar, gelip Büyükşehir Belediye Başkanı o asfaltı söksün. Vallahi ihaleyi iptal eden Belediye Başkanı asfaltı da söker, hiç şüphem yok yani bu konuda güvenirim kendisine. Tabii “3 kuruşa 5 köfte olmaz.” gibi, böyle benim düzey olarak kabul etmeyeceğim cümleler de sarf etmiş. Nedir bu ya yani insanlar oy vermek zorunda mı size? Kendi iradesi doğrultusunda oy veremeyecek mi? Siz niye tehdit

ediyorsunuz insanları? Ayrıca, oradan oy almadığınız için siz toplumun yüzde 50'sini böldünüz; şimdi ilçeleri, illeri de bölmeye devam ediyorsunuz. Tabii, bu, bir tehdit aynı zamanda; bu, bir şantaj; bu, siyaset ahlakında asla yer bulamayacak bir şey çünkü o insanlar da bu ülkenin yurttaşları. Tek farkları var: Kürtler, Kürtçe konuşuyorlar, kültürleri yani doğal olarak orada devam ediyor. Erzurum'un genelinde bu var mı? Diğer ilçelerin bir kısmını gezdim, Erzurum vekilleri buradaysa söyleyebilir, oralarda gözlemlerim, bu kadar büyük sorunlar yok ama başka sorunlar var; işsizlik var, işte gitgide geriye düşme var ekonomik olarak, üniversite eski cazibesini yitirmiş, iş kazalarında tabii ki ölenler var, biz onların tümünü yeri geldiğinde burada söyleyeceğiz ama şunu söyleyeyim: Bu ayrımcılık sadece Erzurum'un ilçelerinde yok; Çat -Çat da bunlardan biri- Tekman, Hınıs, Karayazı ve Karaçoban değil, Türkiye'nin her tarafında var.

Şimdi size bir tablo söyleyeceğim, bu tabloda bu söylediğim ilçeler kaçınıcı sırada? Türkiye'de 973 ilçe var, 973 ilçe. Bunu ben söylemiyorum, bunu kim söylüyor? Resmî rakamlar söylüyor. Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları'nın (SEGE) 2022 yılında yaptığı çalışmaya göre Çat 955'inci sırada, kuzey ilçesi ama yine en gerilerde. Karaçoban, 952; Köprüköy, 954; Karayazı, 966; Tekman, 969. Yani 4 ilçe var arkasında gelişmişlikte; en sonda gelişmişlik düzeyi. Bunu devletin resmî kaynakları buraya yazmış, ben de bunu söylüyorum; hani, bu gelişmişliği ben ölçmüyorum çünkü ve zaten gidip gördüğünüzde bunu siz de gözlemlerinizle göreceksiniz. Yollar böyle, bu yolları yapın. Yazıkır ya! Ne inanca ne siyasette ne ahlakta bunun yeri yoktur. İnsan, evlatları arasında -mecazen söylüyorum- ayırım yapar mı ya? Bu ülkenin yurttaşlarına hizmet etmek için oy alıyorsunuz. Siz, Kürtleri, Tekman'ı, Hınıs'ı ayırarak, Narman'a Oltu'ya ya da Olur'a ya da başka bir ilçeye ayrımcılık yaparak asıl siz bölüyorsunuz; bu ülkeyi bölüyorsunuz, burada bölüyorsunuz. Beyinde bölüyorsunuz, birleştiremezsiniz ve bizim amacımız hakikaten orada herkesin vekili olmak, sadece Kürtlerin değil. İlk gittiğimde de söyledim, kimin ne sorunu varsa baş göz üzerine; gelsin, elimizden gelen bir şey varsa tabii ki yaparız.

Söylemez Barajı'na ilişkin bir şey var yani yıllardır “Yapılacak.” deniliyor. Bu konuda ekolojik yıkım, kırm, Hasankef'ten tutalım, Siirt ve Batman'a, birçok Kürt iline, Dersim'e kadar o barajlar doğayı mahvetmiş ya, sit alanlarını, millî parkları... Yani yeter, bu barajları bu kadar büyük bir iştahla yapmanın sebebi nedir? En güzel doğal alanlara yapmanın sebebi nedir? Daha yol yakinken Söylemez Barajı'na ilişkin adımlarınızı atmayın demek istiyorum ve hakikaten bugünlere kadar bu iktidarın kurduğu 1.500 civarında barajla en az 400 bin insanı doğrudan göç ettiren bir pratik var önümüzde ve bir o kadar da yaşam kaynaklarını ellerinden aldı bu insanların. Yani bu, önümüzde bir realite olarak duruyor. Söylemez Barajı ise olası etkileri hakkında yani o kadar ciddi bir sıkıntı olacak ki bu konuda, bir ile ilişkin bu tasarrufları yapmadan önce lütfen bir kere daha düşünün derim.

Hayvancılık konusunda, dünyanın en önemli sektörü hayvancılık, Erzurum Türkiye'de hayvancılığın merkezi. Zaten gezdiğinizde de görüyorsunuz, çok yaygın ancak büyük oranda bugün, Türkiye hayvan ithalatı yapıyor. Çünkü hayvancılığı teşvik eden -hakikaten bu enflasyon karşısında- hayvanları beslemek için temel malzemelerde onlara gerekli destek yapılmadığı için, kazanç elde edilemediği için hayvancılık çürüyor ve iktidarın en önemli iddialarında hayvancılık kentinde bile hayvansal ürünlerde markalaşmış hâlâ bir ürünü yok Erzurum'un çünkü destek yok çünkü teşvik yok bu konuda.

Diğer yandan, tabii, bir de işsizlik var, her ilde olduğu gibi işsizlik var. Ben bizzat taradım yani yeni oy kullanan gençler ve göç edenler, on binlerce insan, genç bu dediğim 4 ilçeden Avrupa'ya göç etmiş ve birçok ilde vardır bu. Yani iş bulamıyor, okuyamıyor; ayrımcılık var, ötekileştirme var, diğer bölgelerde asimilasyon var. Ne oluyor böyle olunca? “Ben gideyim, Avrupa'da bir nefes alayım, orada iş bulayım.” diye tıpkı işte bu doktorların, sağlıkçıların göçü gibi bütün illerde de Türkiye boşalıyor. Sonra gelip diyorlar ki: “Yurt dışından niye Suriyeliler geliyor? İşte, bizim yerimiz kalmadı.” Vallahi, yer öyle bir boşaltılıyor ki buradakiler yaşayamıyor bile yani bu anlamda.

Şimdi, çok mesele var “kayyum” dedim, evet, kayyum, bu iktidarın ne bu dünyada ne öbür dünyada hesap veremeyeceği bir uygulamadır, asla hesap veremeyeceksiniz. Siz bir halkı vatandaşlıktan çıkarıyorsunuz ya, bir toplumun, yüz binlerce insanın, Kürt’ün oyunu yok sayıyorsunuz, onları vatandaş yerine koymuyorsunuz. Bunun hesabını veremezsiniz, öbür dünyada da bu dünyada da veremezsiniz. Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Selçuk Mızraklı şu anda Edirne’de. Daha ilk gün, 31 Martta Vali kayyum için yazı yazmış ya, ilk gün! Sayın Soylu da “Sayın Cumhurbaşkanımız istedi, biz de hemen kayyum atadık.” diye açıkladı. Bu kadar basit. Diyarbakır 2 milyon nüfuslu bir büyükşehir, kent; efendim, Cumhurbaşkanı istedi, İçişleri Bakanı uyguladı; bu kadar basit mi ya? O insanlar iradeleriyle, duruşlarıyla, talepleriyle sonuçta bu ülkenin yurttaşları ve siz ayrımcılıkla bu ülkeyi hakikaten bitiriyorsunuz, bu ülkeyi bitiriyorsunuz, duyguda bitiriyorsunuz, bunu yapmayın. Duyguda bölünmüşlük başlarsa bunun önünü alamayız çünkü bizim Yeşil Sol Parti olarak ve geldiğim parti HDP olarak bütün mücadelemiz, bütün çabamız bu ülkede herkesin kendini eşit hissetmesi, Kürtçe konuştuğu için ayrımcılığa uğramaması, cemevine gittiği için dışlanmaması ya da Hristiyan olduğu için bayramını kutlayabilmesi, dışlanmaması ya da kadın olduğu için sokakta şiddete uğramaması içindir. Biz bütün bunları savunurken bizim karşımızda, işte, Erzurum gibi bir ilde -İşte, iktidarın kaç milletvekili var?- iktidar ortaklarının 5 milletvekili var, 1 de biz varız, 6 milletvekili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ya, 5 milletvekilinin olduğu bir ilin bir bölgesine -diğer bölgelerde de var, onu ileride anlatacağım- bu ayrımcılığı yapıyorsanız sizin iktidar anlayışınız iflas etmiştir çünkü siz insanlara eşit muamele yapmayarak, ayrımcılık yaparak, ötekileştirerek aslında kendi iddialarımızın da ne kadar boş olduğunu, sadece söylemde olduğunu ifade ediyorsunuz.

Ben buradan bütün Erzurumlulara ve tabii ki Türkiye’deki yurttaşlara selam ve sevgilerimi gönderiyorum ama şunu da söyleyeyim tekrar: Erzurum’da bu ayrımcılığa karşı duracağız, her yönüyle karşı duracağız, buna geçit vermeyeceğiz. Erzurum sadece bir Türk şehri değildir; Erzurum Kürt-Türk dadaşların ortak şehridir.

Teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Kamil Aydın’a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekili arkadaşlar; sözlerimin başında hepinizi en kalbî duygularıyla, sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Tabii, gündemimiz farklı, uluslararası sözleşmeler sıralamasına göre bir konuşma yapma gibi bir sorumluluğumuz vardı ama kadim kentim Erzurum’la ilgili birtakım şeyler söylendiği için ben de kısa bir girizgâh yapayım, ondan sonra ana meseleye dönelim gündemimizden uzaklaşmadan.

Şimdi, Erzurum, tabii, tarihinin hiçbir döneminde kadim bir Ermeni kenti olmamıştır; elli beş yıllık yaşanmışlığım ve okumuşluğum ışığında söylediğim cümleler bunlar. Elbette ki her türlü etnik grupla, her türlü kimlikle, inançla birlikte yaşamıştır; bu, coğrafyaların aynı zamanda kadim bir geleneğidir ve her zaman bu böyle olmuştur ama 1048 Pasinler Savaşı sonrası Erzurum bir Türk-İslam coğrafyası, toprağı olmuş ve o günden bugüne hep birlikte o gün o zaferi kazanan tüm etnik gruplar dadaşlık kimliği adı altında, Erzurumluluk kimliği altında bugüne kadar kardeşçe yaşamışlardır.

Bölme ya da bölücülük nedir biliyor musunuz? Bilgelik ile bilgi arasında bir mukayese yapıyorum, bazen şaşıyorum, diyorum ki: Acaba bilge mi olmak lazım, bilimsel yeteneği yüksek mi tutmak lazım

yani entelektüel kapasiteye mi sahip olmak lazım? Bazen şaşırıyorum, birine sığıyorum, bazen de ötekine sığındığımız hâller oluyor. Şimdi o hâletiruhiye içerisindeyim. Erzurum'un yetiştirdiği çok kadim bilge insanları var, feraseti çok yüksek; algısı, algılaması ve ifade etmesi çok yüksek. Onlardan birisi "Naim Hoca" diye bilinir; evlatları da benim arkadaşlarım, dostlarımdır. Der ki bilge insan: "Söz kantardır, insanı tartar; iyi konuşursan şerefın artar, sükût edersen vakarın artar, yalan söylersen ocağın batar." Şimdi, ben bunu teorik kitaplardan okuyup da böyle bir çıkarım yapmakta zorlanıyorum çünkü ölçemiyorsun, tartamıyorsun. Dolayısıyla, ben bugün vakarımın artması adına, kendi adıma gerçekten doğru bir şeyler ifade etmeye çalışacağım çünkü burası tecelligâh. Nasıl bir tecelligâh? En yüksek temsil, milletin en yüksek temsil edildiği bir tecelligâhtır. Onun için, ben Erzurum'la ilgili özellikle doğu-batı, kuzey- güney ayrımı yapmadan, Erzurumluluğun önüne bütünleştirici "dadaşlık" kavramı dışında özellikle etnik odaklı bir yakıştırmada bulunmuyorum çünkü çevremde, ailemde, sülelemde, ilimde, ilçelerimde bu çeşitliliğin, bu harmoninin zaten müthiş bir yansıması var. Dolayısıyla, Erzurum adına on beş yıldır siyaset yapıyorum, 2 defa büyükşehir adayı oldum; ilçeleri, köyleri, inanın, ezberimde kilometrelerine varana kadar bilirim. Erzurum-Sivas arası 430 küsur kilometre, Erzurum'un iki ilçesi arasındaki mesafe de o kadar. Güneyimiz gerçekten her şeyiyle ne kadar değerli, kıymetli ve doğal güzellikleriyle var ise kuzeyi de aynı derecede, batısı da doğusu da. İmkânsızlıklar açısından batısı, kuzeyi ne yaşıyorsa güneyi de onu yaşıyor; kalkınmışlık adına hangi yatırımlar söz konusu oldu ise inanın, güneyi de aynı, kuzeyi de aynı. Bir haftalık bir yaşanmışlığın değil, elli beş yıllık bir yaşanmışlığın ışığında söylüyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Siz görmek istememişsiniz, görmek istemiyorsunuz.

KAMİL AYDIN (Devamla) - Dolayısıyla biz, o ilçeleri birer birer, avucumuzun içi gibi bilerek, gezerek, görerek, deneyimleyerek, içselleştirerek, canlaştırarak ifade ediyoruz. Ben bu kürsüden hep "Erzurum" dedim. Dolayısıyla, inanın, Karayazı'da, Karaçoban'da, Hınıs'ta, Tekman'da o kadar çok yakınım, akrabam var ki yolları kaymak gibi asfalt; gittik, gördük.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yalan atıyorsunuz! Yalan atıyorsunuz! Ben gittim oraya.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Sayın Başkan, biraz önce müdahale ediyordunuz, bu kadar seviyesiz bir şeye müdahale edin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – "Kaymak gibi" diyorsun ama.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen Genel Kurula seslenin.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Genel Kurula müdahale edin konuşmacının insicamının bozulmaması için.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hayret bir şey ya! Gittiğim yolları anlatıyor ya!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, siz de lütfen...

KAMİL AYDIN (Devamla) – Şimdi, doğru oturup doğru konuşacağız, eğri oturmaktan doğru konuşma çıkmaz. Dolayısıyla bugün Tekman Barajı da yollar da oradan alınan oyun sayısı da belli yani şu anda 43-44 bin oy adına konuşup sanki 450 bin oyun temsiliymiş gibi ifadelerde bulunuluyor. Hâlbuki 450 binin 400 bini zaten yolunu seçmiş, söyleyeceklerini söylemiş siyaset adına. Dolayısıyla Erzurum'u bu tür böyle ufak hesaplara malzeme etmeye çalışmamak lazım çünkü hakikaten adı büyük bir şehir, şanı büyük bir şehir; bazen böyle adamı da çarpar.

Şimdi, saygıdeğer milletvekilleri, ben ana gündeme dönmek istiyorum, bugün 5 Temmuz ve bizim hafızalarımızdaki iki kara günün adı 5 Temmuz yani iki soykırımın yıl dönümü. Biri ata yurdumuz Doğu Türkistan'ın Urumçi kentinde, diğeri ise Anadolu'nun doğa harikası bir beldesi olan Başbağlar'da acımasızca, hunharca gerçekleştirilen katliamlardır. Kronolojik olarak ifade etmek gerekirse; bugün,

1993 yılının 5 Temmuzunda can Erzincan'ımızın, doğa incisi Kemalîye ilçemizin Başbağlar köyünde PKK'nın hunhar saldırısı sonucu bir namaz vakti katledilen 33 vatandaşımızın ve ardında yetim bıraktıklarının acısını yaşayarak karalar bağladığımız bir gündür. İşte bu yüzden şair öyle diyor ya: "Karalar bağlı başı, analar ağlar/Yürekleri dağlı, matemlidir Başbağlar."

Şimdi, sayın milletvekilleri, tabii, bugün 5 Temmuz olması hasebiyle dile getirmemiz gereken diğer bir katliam da... Çünkü gerçekten tarihi unutmamak lazım; geçmişi unutursak geleceğe yön veremeyiz, maziyi yok sayarsak atıya ulaşamayız. Onun için, bu coğrafyada, bu kadim coğrafyada -bu kadar güçlüğe- sırtlanların kavşak edindiği bu coğrafyada varlığımızı sürdürmenin en önemli ayağı tarih bilincinden uzaklaşmamaktadır. Uzaklaşmama adına ifade ediyorum: Ata yurdumuz Doğu Türkistan'ın Urumçi kentinde -sadece 5 Temmuz değil; 5, 6, 7 Temmuzda da devam etti- 2009 tarihinde meydana gelen katliam, gerçekte on yıllarca sürdürülen bir asimilasyon ve soykırımın sadece bir zirve noktası. Yani tarihsel kronolojiyi takip etmek gerekirse 1949'da Çin Komünist Partisinin işgaliyle başlayan süreç, Doğu Türkistan'ı işgaliyle başlayan süreç inanın kademe kademe, birtakım somut eylemlerle bugüne kadar süregelmiştir. En son 2000'li yılların başında, özellikle 2005 ve 2006'da evlerinden, yurtlarından alınan yavrularımız, bakın, 300'ü aşkın kampa götürülmüş, bazıları da istihdam adına, çalışma adına, fabrikaları, sanayiye geliştirme adına fabrikalarda zorla işe koyulmuş ama bunlar tacizden, tecavüzdən, her türlü saldırıdan bir türlü kurtulamamışlar. Bunlar sistematik bir şekilde bugüne kadar süregelmiştir. Ve 2009 yılına geldiğimizde, bir 5 Temmuz günü artık yavrularının feryatlarına bigâne kalamayan Doğu Türkistanlı soydaşlarımız "Ey Müslüman ahali, yeter artık!" deyip Çin bayrakları altında hak iddia etmişlerdir, demokratik bir gösteride, bir hak arayışı içerisinde bulunmuşlardır ve planlı, sistematik bir şekilde bu Çin bayrakları altında evlatlarına kavuşmayı özleyen kalabalığa dışarıdan 30 bin civarında askerî personelle saldırı gerçekleştirilmiştir. Peki, bu nasıl gerçekleştirildi, sistematik olduğunu nereden anlıyoruz? Sistematik olduğunu şuradan anlıyoruz: Günler öncesinden yığmak yapılıyor, o gün bütün elektrikler kesiliyor, bütün sosyal medya platformları kapatılıyor, giriş çıkışlar iptal ediliyor, yabancı basın mensupları tamamen sınır dışı ediliyor ve katliam gerçekleştiriliyor. Bu, günlerce devam ediyor. Tabii, daha sonra, bugüne kadar, işte, camilerin kapatılmasından tutun, ailelerinden alınan çocukların Çinlileştirme adına iç bölgelere taşınmasına kadar müthiş bir asimilasyon süreci başlatılıyor. E, peki, ne yapalım biz şimdi? Bu zulme, bu haksızlığa -Müslümanız, elhamdülillah- sessiz mi kalalım, yok mu diyelim, hareket etmeyelim mi, ifade etmeyelim mi ya da birileri gibi biz de "Efendim, bu, Çin'in terörle mücadele meselesidir, dolayısıyla bizi ilgilendirmez." mi diyelim? Asla, asla. Resulullah bu konuda söylenecekleri söylemiş. Vücutun herhangi bir uzvundaki rahatsızlık diğerlerinde de hissedilmeli, paylaşılmalı. Müslümanlık kendisinin sadece söylemde değil, eylemde de gösterilmesini ister. İşte, biz de bugün bu yüce Meclisten MHP Grubu adına ifade ediyoruz ki her iki katliamı unutmamak, unutturmayacağız, unutmayacağız. Çünkü her iki katliamda kaybettığımız şehitleri rahmetle anarken biliriz ve inanırız ki gök bayrağa kan düşer, al bayrak olur; Altaylara kar düşer, Erciyes, Palandöken, Toros olur.

Saygıdeğer milletvekilleri, şimdi, tabii, ikili anlaşmalarla ilgili görüşmeler yapıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti egemen bir devlet. Allah'a şükür, egemenlik sadece sözde, teoride, ifade de olmaz; egemenliğin ete kemiğe bürünmesi de gerekir, egemenliğin eyleme de dönüşmesi gerekir, uygulamaya da dönüşmesi gerekir. Yani, bakın, biraz önceki örneklerden kıssadan hisse olması adına bir şey söyleyeceğim: Başbağlar'a güvenlik kuvvetlerimiz ulaşmaya kadar köydeki yangın bile neredeyse sönmüştü. Terörle mücadele o yıllarda, inanın, akamete uğratılmış, güçsüz bir şekilde yapılıyordu. Yani olan oldu, giden gitti, ondan sonra köye varıldı, o figanlar, feryatlar işitilmeye başlandı. Ama bugün artık içeride ve dışarıda -uluslararası ilişkiler kitaplarında da yazar, büyük diplomatların kendi ifadeleridir aynı zamanda, biz de bunu artık ezberledik, neredeyse hepimiz biliyoruz- uluslararası ilişkilerde kadim dostluklar, müttefiklik hukuku geçerli değildir; ali menfaatlerdir söz konusu olan. Yani

bir ülkenin millî menfaatleri, insanının, devletin çıkarlarıdır onun tavrını belirleyen. Bu, gerçekten Amerika'daki ta George Washington'tan bugüne kadarki bütün siyasi mülâhazalarda hep gündeme getirilmiş, Lord Palmerston da bir zamanlar bunu söylemiş ama bunu ete kemiğe büründürmek gerekir. İşte bugün, açık ve net söylüyoruz, Allah'a şükür, Hükümetimizin bekayı öncelemesinin nedeni buydu çünkü uluslararası ilişkilerde öncelenen iki değer vardır: Biri bekadır, huzurdur, güvenlidir, emniyetlidir; öteki varlıktır, varlığın da teminatı güvenlidir. Nice ülkeler vardır ki varlıklıydılar, nice uluslar vardı ki, nice medeniyetler vardı ki bir elleri yağda bir elleri balda ama yerle yeksan oldular. Niye? Çünkü ona teminat olacak güçlü bir savunma mekanizması, güçlü bir güvenlik anlayışı söz konusu değildi. Türkiye Cumhuriyeti devleti, Cumhuriyet'in dik duruşu sayesinde, Allah'a şükür, içeride ve dışarıda millî ve yerli, ayakları yere basan, sözde değil özde, yurttan da cihanda da barışı önceleyen bir tavır içerisinde olmasının meyvelerini bugün birer toplamaktadır. Somut örnek mi? Başbağlar'ın yaşattığı o acı dramı... Allah'a şükür, bugünkü mücadele azmi ve kararlılığıyla, kırsal kesimde 2019'da bir diplomatımızın katline ferman yazan bir alçağın Süleymaniye'de yok edilmesi. Artık içeride değil; düşman, hasım neredeyse orada etkisiz hâle getirilmesi önceliğimizdir, önceliğimiz olmuştur. Onun için bugün, bu kürsüde, bu kubbe altında huzurla güvenli bir şekilde, Allah'a şükür, görevimizi ifa etmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla, bunun diplomasideki yansımaları da açık ve net bir şekilde görülmektedir. Yani millî bir duruş, tutarlı bir duruş; içeride başka, dışarıda başka değil; içeride millî, dışarıda gayrimillî değil, teslimiyetçi değil; içeride de millî, dışarıda da millî; içeride de talimat almayan, dışarıda da talimat almayan... İçeride de milletin her türlü hakkını, hukukunu savunma, dışarıda da bunların aynısını deruhte etme sorumluluğumuz ete kemiğe bürünmüştür artık. Onun için, bölgemizde artık kriz nedeni değil, kriz çözen bir ülke konumundayız çünkü gerçekten coğrafyamız zor ve çetin; Balkanlardan Orta Doğu'ya ve Güney Kafkasya'ya varıncaya kadar sorunsal bir alanda yaşıyoruz ama Allah'a şükür, bu kadar sorunsallık içerisinde dik duruyoruz, ilkeli duruyoruz ve hak ve hukuk çerçevesinde, uluslararası anlaşmalara uygun bir şekilde üzerimize düşeni yapmaya çalışıyoruz. Bunları somut örneklerle çok rahat açıklayabiliriz. Özellikle, işgal altında otuz yıl çözüme ulaşılmayan Güney Kafkasya'daki Karabağ meselesi Türkiye'nin bu tutarlı duruşu sayesinde çözüme ulaşmıştır. Irak'ta da öyledir, Gürcistan'la olan ilişkilerimizde de öyledir. Balkanlarda -Allah korusun- kaynayan kazan hâlinde olan Balkanlarda da eğer bir sorun çözmeye mercisi ya da bir makamı düşünülmüyorsa bu ancak Türkiye'dir. Bugün Ukrayna-Rusya savaşı için dahi -sessiz söylemelerine rağmen- ben inanıyorum ki birkaç gün geçtikten sonra bize gizli gizli verdikleri suffeleri, itirafları açıkça kendi kürsülerinde de ifade edecekler. Bu meseleyi çözerse Türkiye çözer, bu meselede ara buluculuk yaparsa Sayın Cumhurbaşkanı ara buluculuk yapar ve bu savaş bir an önce biter; aynen savaş tutsaklarının iadesinde olduğu gibi. Bunları gördük, aynen tahıl koridorunun, çok şükür, birkaç dönemdir devam etmesinde gördüğümüz gibi. Dolayısıyla bunları çoğaltabiliriz.

Bir gecede talimat verip "Şu ülkeyi de NATO'ya alın." demenin zorluğunu yaşayanlar yaşasın, azapta olsunlar ama biz artık ülkemizin ali menfaatleri doğrultusunda bunu her türlü tartışma, her türlü milletimizin görüşüne sunma gibi bir yükümlülüğe tabiiyet ve bunu yapıyoruz. Yani öyle yağma yok, biz artık bildiğiniz bir Türkiye değiliz, artık eskiden talimat verdiğiniz bir ülke değiliz; biz kendi önceliklerimizi öncelikle ifade ederiz. "Uyarsanız, bir adım gelerseniz iki adım geliriz, gelmezseniz siz bilirsiniz." diyecek konuma gelmiş bulunmaktayız. Dolayısıyla, tabii, burada -önemli bir vasıta- ülkeler arası ya da ülkelerden oluşan gruplar arası sözleşmeler ile anlaşmaların önemi ortaya çıkmaktadır. İşte, bugün o vesileyle bu anlaşmaları, Dışişleri Komisyonumuzun hazırladığı bu anlaşmaları burada inşallah onaylayıp Türkiye'nin uluslararası yürüyüşünde ivme kazanması adına elimizden geleni yapmaya çalışacağız. Niye? Çünkü bizim, aziz milletimizin temsilcileri olarak burada, içeride ve dışarıda milletimizin beklentilerine, ali menfaatlerine uygun davranma gibi bir yükümlülüğümüz söz konusudur.

Bu vesileyle, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına bu sözleşmelere çok olumlu katkıda bulunacağımızı ifade ediyorum, aziz heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Hatip konuşmasında benim Erzurum’la ilgili yapmış olduğum değerlendirmelere ve konuşmaya cevap verdi.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Yok, hiçbir şahsı hedef almadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Yani biraz aşağılayarak ya da şey yaparak...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Sataşma yok Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Meclisi ben yönetiyorum, Sayın Beştaş’ı dinliyorum, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ben zaten gelmek de istemiyorum sağlığım sebebiyle, mümkünse yerimden 60’a göre söz istiyorum; sataşma var bu arada ama sataşmadan istemiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın 11 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bir kere, şunu söyleyeyim: “Erzurum’un ortak kimliği dadaşlıktır.” gibi bir şey dedi, öyle bir şey yok. Siz on yıllardır Kürt kimliğini yok etmeye, asimile etmeye çalışıyorsunuz; başaramadınız, alışamadınız, alışın artık. Kürtlere “Kürt” deriz, kendimize de hangi kimlikte isek onu deriz; bir.

İkincisi “400 bin insanın oyunu aldık, siz bilmem ne yaptınız...” Belli ki Erzurum’dan vekil çıkarmamızdan rahatsız olmuş.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Aynen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Olmuş “Aynen.” diyorlar zaten. Siz devam edin rahatsız olmaya. Erzurum’un sorunlarını, yaptığımız ayırmıcılığı her fırsatta dile getireceğiz; bu daha başlangıç, izlemeye devam etsinler.

Diğeri, bu faşizm ortamında, bu baskı ortamında bize verilen her bir oy çok değerlidir, tıpkı diğer oylar gibi. Bunu hiç kimse küçümsemeye falan da kalkmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Tamamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ve matematik hesabına girmeyeceğiz, demokrasi sadece matematik değil. Erzurum’da –doğru- “Türklük” adı altında “dadaşlık” adı altında tam bir baskıcı ortam oluşturulmuş. Kendisi Erzurumlu olabilir, bir haftayı falan ölçmesin. Biz bu ülkenin köyünde, mezrasında, kırsalında, şehrinde, her yerindeyiz; Kocaeli’de de İzmir’de de Erzurum’da da Diyarbakır’da da Hakkâri’de de olmaya devam edeceğiz ve en iyi hatip, bize gönül veren milyonları gayet iyi bilir. Onlar bu hikâyeleri anlatmaya devam etsinler, Erzurum’dan vekil çıkarmamızdan da rahatsız olsunlar -çokça tehdit, çokça mesaj aldım- ama Erzurum’u en iyi şekilde temsil edeceğim, ona da dert olsun diyorum.

Teşekkür ediyorum. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bu nasıl bir konuşma Başkan ya, yerinden propaganda yaptırılıyorsunuz!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Efendim, Başbağlar’la ilgili bir şey söylediniz mi? Başbağlar’la ilgili bir düşünceniz yok mu efendim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Kınıyorum.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Başbağlar’la ilgili bir şey söylerseniz onu da...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Söyledim ben, dün söyledim.

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Duymadık efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Söyledim ben, niye söylemeyeyim?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbül.

Yerinizden bir dakika size de.

33.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Efendim, şimdi, dadaşlık üzerinden bütünleyici, birleştirici Erzurumluluğun müseccel bir durumudur, bir ifadesidir dadaşlık. Bu, ırki bir mülahazaya dayanmaz, onu ifade etmek isterim. O noktada, buradan böyle bir anlayış ortaya çıkarmak çok zorlama bir tavidir. Bir de Erzurum'un tarihî, kültürel ve bizim medeniyetimiz açısından pozisyonunu da iyi anlayamamak gibi değerlendirilebilir. Dolayısıyla, Erzurum'a "güneyi-kuzeyi" diye bakan bir anlayışla değil, Erzurum'un tamamına birleştirici, bütünleştirici ve kucaklayıcı bir anlayış üzerinden hareket etmek herhâlde en doğru yaklaşım olacaktır.

Biz, nasıl Erzurum'da, bu şekilde bir yaklaşıma sahipsek ülkemizin 81 iline de 85 milyonuna da eşit, hür ve her bir ferdi şahsiyetli bir toplum olarak bakıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Bu milletin adına bu şekilde biz Türk milleti diyoruz. Türk milleti ifadesinin, Türk milleti anlayışının, millet anlayışımızın temelinde ırki bir mülahaza yoktur; bir mensubiyet duygusudur, bir kültürü, bir duyguyu paylaşma meselesidir. Bu duyguyu paylaşanlar, "Ne mutlu Türk'üm diyene!" ifadesinde olduğu gibi bu duyguyu paylaşan herkes bizim milletimizin şerefli bir üyesidir. Ne mutlu bu anlayışa sahip olabilenlere ediyorum.

Teşekkür ederim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Son kez, buyurun Sayın Beştaş.

34.- Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Irki bir mülahazayı ben değil, kendileri yapıyorlar, kendileri etnik kimlikleri reddediyorlar, herkesi ısrarla ve inatla Türk olarak nitelendiriyorlar; biz de insanlar kendilerini nasıl nitelendiriyorsa öyledirler diyoruz. Bu ülkede kim kendini nasıl istiyorsa öyle ifade etsin. Bu Mecliste "Ne mutlu Türk'üm diyene!" lafına dair çokça tartıştık, ben o zaman da demiştim "Ne mutlu insanım diyene!" Önemli olan kimlikten önce insan olmaktır ve Kürtleri Türkleştiremedikleri için onlar büyük bir dert içindeler. Irki mülahaza yapmış olanlar bizim bu birleştirici, bütünleştirici tavrımızı anlayamazlar.

"Güney-kuzey" kavramını da ben yaratmadım; Erzurum'da herkes, dadaşı da Kürt'ü de Türk'ü de ilçeleri bölerken "kuzey ve güney" der. Ben oraya gittiğimde bunu öğrendim, yaşadım ve burada da anlattım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) – Ayrımcılık yapmıyorum yani.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Bir haftada öğrendin(!)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, ben bize yönelik olduğunu...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

Son bir dakika.

35.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Erzurum Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Bunlar Meclisimizde çokça konuşulan meseleler aslında. Biz “Türk” ifadesinin, bunun, bu şekilde bir irki mülahaza olmadığını, Türklük, Türk milliyetçiliği meselesinin öyle olmadığını biz bugün burada söylemiyoruz. Bu hem cumhuriyetimizin, devletimizin kurucu felsefesi açısından da öyle değildir hem partimizin programı olan milliyetçilik anlayışımızın açısından da böyle değildir. Eğer Türk milleti gerçek manada bir faşizm veya bir ırkçılık hevesi içerisinde olsaydı tarih Türk milleti adına çok daha farklı şeyler yazardı. Allah'a şükürler olsun tarihimizde böyle bir leke yoktur. Bugün Türk milletinin hüküm sürdüğü coğrafyaların tamamında kültürlerin, dillerin aynı şekilde yaşadığını gördüğümüzde, bizim anlayışımızın aslında ne kadar şefkat dolu ve ne kadar karşılıklı olarak anlayışa dayalı bir durum olduğunu görürüz. Biz bu cumhuriyeti Kürt'üyle, Türk'üyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, cümlemi bitireyim.

BAŞKAN – Bitirin Sayın Bülbül.

Buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim.

Biz, bu memlekette Millî Mücadele'yi birlikte verdik; kanız, canız -“etle tınak” ifadesinden rahatsız olunuyor ama- biz her şeyiz, birlikteliğiz. Biz, bu noktada en ufak bir ayrımı reddeden bir anlayışa sahip olmakla, hiçbir zaman bunun faşizmle bir tutulmasını kabul edemeyiz. Birleştiren, bütünleştiren, birlik ve beraberliğe vurgu yapanın bu şekilde itham edilmesini de açıkçası büyük bir talihsizlik olarak değerlendiriyoruz.

Teşekkür ederim.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Namık Tan'a aittir.

Buyurun Sayın Tan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NAMIK TAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi için Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunuyorum.

Bugün oylayacağımız bu ve diğer uluslararası anlaşmaların parti gruplarının uzlaşmasıyla Komisyondan geçtiği hepimizin malumudur. Bu açıdan anlaşmanın içeriğine dair bir tartışmamız olmayacak. Ancak şahsıma verilen bu söz hakkını, Genel Kurulda bulunan siz saygıdeğer milletvekillerimiz ve televizyonlardan bizleri izleyen halkımızın önünde, partimizin genel dış politika anlayışına ve iktidarın bu çerçevedeki hatalı uygulamalarına dikkat çekmek amacıyla kullanacağım.

Öncelikle, partimizin dış politikaya dair söylemlerinin dayandığı temel ilkeleri vurgulamak ihtiyacımı hissediyorum. Zira, bazı çevrelerde son zamanlarda zihinlerde istifham yaratacak görüşler ve yaklaşımlar bulunduğunu görüyorum. Değerli milletvekilleri, her şeyden önce şunu bilmenizi istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisinin dış politika anlayışı, cumhuriyetimizin kurucusu Ebedî Liderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde verilen Kurtuluş Savaşı sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin laik, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, sosyal adaleti ve refahı önceleyen, çağdaş bir hukuk devleti olarak kurulması hedefi üzerine bina edilmiştir. Atatürk'ün devrimlerini gerçekleştirerek Batılılaşma hareketine öncülük etmesinin temel sebebi de budur. Bu yüzden genç Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesi esas itibarıyla Batılılaşma ya da çağdaşlaşma hedefine, millî değerlerinin korunup gözetilmesine özen gösterilmesi suretiyle belirlenecek özgün politikalara ulaşma anlayışına dayanıyordu. Nitekim Atatürk'ün Batılılaşma siyaseti, Batı medeniyetinin temelini oluşturan hak ve özgürlükleri, evrensel değerleri, bağımsızlığı eşitliği, hukuku ve adaleti, akılcılığı ve bilimi, çoğulculuğu, millî birliği ve beraberliği, halkın refah ve mutluluğunu, kısacası çağdaşlaşmayı, çağdaşlığı önceleyen bir özgünlüğe sahiptir. Atatürk bu çağdaş ilkelerden esinlenerek zamanın ruhunu yakalamayı ve bizzat geliştirdiği özgün değerler sistemiyle Türkiye'yi birçok alanda Batı medeniyetinin de önüne geçirebilmeyi başardı. Örneğin, Türk kadını bu sayede Batılı kadınlardan çok daha önce seçme ve seçilme hakkını elde edebildi. Türkiye bu sebepten, yakın çevresindeki ülkelerin birçoğundan daha önce laikliği ve demokrasiyi benimseyebildi. Türkiye bu sayede dünyanın 20 büyük ekonomisi arasına girebildi. Bugün uluslararası planda elde ettiğimiz her şeyi bizzat Atatürk'ün vazettiği bilim ve aklı önceleyen özgün Batılılaşma ilkelerine borçlu olduğumuzu asla unutmamalıyız.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluş felsefesinin Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesiyle tamamen örtüşmesinin esas sebebi budur. Partimiz cumhuriyetçilik, milliyetçilik, halkçılık, laiklik, devletçilik ve inkılapçılık ilkelerini de temsil eden "altı ok" kavramını bu yüzden benimsemiştir. Tabiatıyla bu ilkeler partimizin dış politika anlayışı bakımından da belirleyicidir. Yani bizim dış politikamız cumhuriyetçidir, milliyetçidir, halkçıdır, laiktir, müteşebbisliği de kapsayacak şekilde devletçidir ve inkılapçıdır.

Bu noktada bir hususa önemle dikkat çekmek istiyorum. Atatürk'ün esaslarını belirlediği ve doğal olarak Cumhuriyet Halk Partisinin de bütünüyle benimsediği Batılılaşma çerçevesinde Batılı olmak, Batılı ülkelerin suyuna gitmek ve onlar ne istiyorsa yapmak değildir; onlara boyun eğmek, Türkiye'nin çıkarları aleyhine sergiledikleri politikalara göz yummak, tepki göstermemek hiç değildir. Atatürk'ün bizzat muharebede karşı karşıya geldiği Batı ülkeleriyle güven temelinde iş birliği kurmasının ve çağdaşlaşmayı Batı temelli gerçekleştirmesinin nedeni, bilim ve teknolojinin, akılcılığın ve ilerlemeci düşüncenin, toplumsal refahın o dönemde en üst düzeyde olduğu yerin Avrupa olmasıydı. Bugün de kusurları ve eksiklikleri olmakla birlikte mevcutların içinde en iyi yürüten demokrasilerin, adalet anlayışının ve hukukun üstünlüğünün en çok gözetildiği ülkelerin Avrupa'da yer almakta oldukları malumlarıdır. Yarın dünyanın başka bir kıtasında bu konuda daha ön plana çıkacak ülkeler olursa tabiiyle yönelimimizi uygun şekilde gözden geçireceğimiz tabiidir. Aslında gönül ister ki bu ilerlemelerde biz Türkiye olarak herkesten daha önde ve öncü olalım ve dünya yönünü bize çevirsin.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisinin savunduğu Batılılık, çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmanın vazgeçilmez şartlarından olan laikliğe, demokrasiye, temel hak ve özgürlüklere, evrensel değerlere saygı gösteren ve bunları benimseyip özümseyen insan olmak demektir. (CHP sıralarından alkışlar) Zira, bu anlayışa sahip bir insan, hakkını ve hukukunu korumak bakımından çok daha donanımlı ve etkilidir. Şimdilerde yaklaşık üç yüz yıl önce başlatılan Batılılaşma sürecinden bilinçli şekilde uzaklaşmakta olduğuna delalet eden iktidar kaynaklı birçok dayatmaya şahit oluyorduk. Bugün devletin kurumsal yapısı büyük ölçüde bozulmuş vaziyettedir. Hukuk ve adalet sistemi, laiklik ve demokratik kurumlar zafiyet içerisinde. Temel hak ve özgürlükler alanında ciddi bir gerileme söz konusudur. Tabiatıyla bu durum uluslararası planda Batı aidiyetimizin sorgulanmasına ve giderek çağdaş dünyadan soyutlanmamıza yol açıyor. Üyesi olduğumuz uluslararası kuruluşlarda hak ve menfaatlerimizi etkin şekilde korumakta zorlanıyoruz. Güvenilirliğimiz, saygınlığımız, öngörülebilirliğimiz yara alıyor. En önemlisi, şu sırada ekonomimizin karşı karşıya bulunduğu çok ciddi sorunlara çare bulunmasına yardımcı olacak doğrudan dış yatırımların Türkiye’den uzaklaşmasına yol açıyor. Dolayısıyla özellikle iç siyasete dönük kısa vadeli hesaplarla epey bir süredir körüklenen Batı karşıtlığının başta ekonomimiz olmak üzere Türkiye’ye hemen her alanda ciddi maliyet oluşturmakta olduğunu görüyoruz. Ayrıca, bu durum güvenilirlik ve tutarlılık bakımından da zaten ciddi zafiyet içinde bulunan dış politikamıza ilave bir yük teşkil ediyor. Öte yandan, popülizm temelli Batı karşıtlığı, özellikle müttefiklerimizle ilişkilerde gereksiz sürtüşmeler ve gerginliklere sebep oluyor. Bu çerçevede, ani ve beklenmedik davranışlar sergilediğimiz için bütün muhataplarımız nezdinde inandırıcılık sorunu yaşıyoruz. Örneğin, bir iki yıl önce Türkiye’nin düşmanı olduğunu öne sürerek ölçsüz tepkiler verdiğimiz ülkelerle birdenbire kucaklaşılabiliyoruz. İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Mısır’la ilişkilerimizin yakın geçmişine göz attığımızda bu çerçevedeki ibret verici tabloyu görmek mümkün ya da bir gün sıcak davrandığımız lidere ertesi gün küsebiliyoruz. Bakınız, Yunanistan’la ilişkilerimizde bunu sık sık yaşamaktayız. Bu tür duygusal çıkışlar güvenilirliğimiz ve öngörülebilirliğimiz üzerinde yıkıcı etkiler yapıyor.

Diğer taraftan, karşı olunan Batılılaşma olgusuna sözde alternatif oluşturmak üzere ortaya atılan yerlilik ve millilik kavramının da gerçekçi ve inandırıcı bir tarifinin yapılmadığını görmekteyiz. Ülkenin ekonomisi ve sanayisi hemen hemen tamamen Batı malı makine ve teçhizatla üretim yaparken, insanlarımızın birçoğu Batı teknolojisiyle üretilmiş cihazlar kullanırken, Batı ürünü olan her şeye rağbet bu denli yüksek iken sokaktaki işletmelerin çoğu Batı isimleriyle faaliyet gösterirken yerlilik ve millilik içi boş popülist bir söylem olmaktan öteye gidemiyor. Bu kavramın altını dolduramayan iktidar ve devlet destekçileri en kolay yolu seçerek Batı yanlısı kitleyi “vatan haini” ithamında bulunmak suretiyle sindirmek gibi sığ bir yola başvuruyor. Böylece ülke içinde zaten var olan kutuplaşma giderek derinleşiyor, nefret söylemi ve yabancı düşmanlığı zemin kazanıyor.

Değerli milletvekilleri, iktidarın -manşetleri- yaşamakta olduğumuz derin ekonomik sorunlardan uzaklaştırmak ve milliyetçi muhafazakâr tabanı konsolide etmek amacıyla Batı karşıtlığını bir araç olarak kullanmakta olduğu aşikârdır. Ancak terör ve düzensiz göç gibi hassas konuların belirleyici rol oynadığı şu günlerde, bunun toplumsal barış ve iç huzur bakımından büyük riskler taşıdığına değerlendirilmesi icap eder. Bunun ayrıca demokrasi ve özgürlükler alanında büyük maliyet karşılığında elde ettiğimiz kazanımlara da ciddi tehdit oluşturduğunun görülmesi gerekir.

Öte yandan iktidar, kurucusu olduğumuz Batı kurumlarının Anayasa’mızla teminat altına alınmış temel ilkelerini pervasızca ihlal etmekten de geri kalmıyor. Bunun en somut örneği Osman Kavala davasıdır. Bu dava Türkiye’de yargının yürütmenin emrine, diğer bir deyişle tek adamın keyfine tabi kılındığının en güzel örneğidir. Kavala’nın işlediği öne sürülen suçta yalnız olmadığını ileri sürerek iddianameye inandırıcılık kazandırmak amacıyla uydurma suçlarla sanık yapılan Mücella Yapıcı,

Çiğdem Mater, Hakan Altınay, Can Atalay, Mine Özerden, Yiğit Ali Ekmekçi, Tayfun Kahraman'ın ve diğer nicelerinin maruz bırakıldıkları yargı süreci sadece iktidar için değil, buna alet olan yargı mensupları için de sadece bu iktidar döneminde değil, tüm hukuk tarihimizin kara bir sayfası olarak yer alacaktır.

Değerli milletvekilleri, çağdaş değerlerden söz ederken, anayasal bir organ olan Yüksek Seçim Kurulunun onayıyla son seçimlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği için aday olan ve iktidarın dilinden düşürmediği millî iradenin tecellisiyle milletvekili seçilen Can Atalay'ın maruz kaldığı hukuksuzluğa değinmeden geçemeyiz. Yüce Meclis ve onun Başkanı tarafından Hatay halkının iradesinin hiçe sayılmasını görmezden gelemeyiz. Bu vesileyle, hakkında herhangi bir hüküm bulunmayan Can Atalay'ın vakit geçirilmeksizin serbest bırakılarak Türkiye Büyük Millet Meclisi sıralarındaki yerini bir an önce almasının sağlanması için iktidar ve emri altındaki yargıya şahsım ve partim adına çağrıda bulunuyorum.

Bugün değinmeden geçemeyeceğimiz bir diğer hukuksuz esaret ise gazeteci Merdan Yanardağ'ın bir haftadır Silivri'de tutuluyor olmasıdır. Yaptığı açıklama bağlamından kopartılarak hedef gösterilen Merdan Yanardağ'ın tutuklanması, demokrasilerin temeli olan basın özgürlüğüne ve halkın haber alma hakkına vurulmuş bir darbedir. İktidarın basın ahlakına ve meslek ilkelerine her zaman sahip çıkan onurlu gazetecileri susturma çabası, ülkemizin dünyadaki itibarını yerle bir etmektedir. Bir devletin meşruiyetinin temeli hukuk ve o devletin hukukunun çerçevesini çizen anayasasıdır. Kendi anayasasını çiğneyen bir anlayış, kendi devletinin ve iktidarının meşruiyetini de yok eder.

Bu konuda iktidara bir ciddi çağrıda daha bulunarak kendilerini Anayasa'mızın başta 13'üncü maddesi olmak üzere birçok maddesini çiğnemek suretiyle iptal edilen İstanbul Sözleşmesi kararından dönmeye çağırıyorum. Anayasa'mızın 13'üncü maddesi şöyle diyor değerli milletvekilleri: "Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz." 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzaya açılan Kadınlara Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi, kısa adıyla "İstanbul Sözleşmesi" 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu sözleşmenin adını İstanbul'dan alması bile bizim için bir gurur vesilesi idi. 2012 yılında Meclisimiz bu sözleşmeyi partilerin uzlaşmasıyla onaylayarak yürürlüğe soktu. Avrupa'da kendi alanında bir ilk olan bu sözleşme, kadınları sadece ev içindeki değil, aslında her alandaki şiddete karşı korumayı, kadına yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmayı, kadınları güçlendirerek onların erkeklerle fiilî eşitliğini sağlamayı, şiddet mağdurlarını korumayı amaçlıyor. Bildiğiniz üzere, dünyada ayrımcılığa ve zulme uğrayan en kalabalık nüfus topluluğunu insanlığın yarısı anlamına gelen kadınlar oluşturuyor. Biz bu sözleşmenin oluşturulması ve hayata geçirilmesi sürecinde Türkiye olarak öncü rol oynamıştık ve bu, ülkemiz için, hepimiz için bir gurur vesilesi olmuştu. İstanbul Sözleşmesi, erken Cumhuriyet Dönemi'nde kadın hakları konusunda birçok Batı ülkesinden daha önce adım atan ülkemizin aradan geçen zaman içerisinde bu konudaki tutarlılığının değişmediğini dünyaya iftiharla anlatabildiğimiz bir vesikaydı. Şimdi ise kendi emeğimizle hazırlanan bu sözleşmeden kendi Anayasa'mızı ihlal ederek Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle çıktığımızı iddia ediyorsunuz. Sizleri ne temel hukukla ne demokrasinin insan haklarının ruhuyla bağdaşabilen bu ayıptan bir an önce dönmeye çağırıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, İstanbul Sözleşmesi vesilesiyle değindiğim bu tarihsel tutarlılık konusu üzerinde biraz daha durmak istiyorum. Dış politikada etkin ve saygın bir konuma gelmenin en önemli gereklerinden biri, o ülkenin kendi tarihsel değerleriyle tutarlı bir politikayı istikrarlı olarak

takep etmesidir. Bu yüzden Türkiye'nin Batılılaşma sürecinin özgün bir anlayışla geliştirilerek devam ettirilmesi zaruridir. İktidar, bu sürecin önünün kesilmesine sebep olabilecek popülizm temelli girişimlerden vazgeçmelidir. Aksi takdirde önümüzdeki dönemde Türkiye'nin dış politikada yeni bir yalnızlık dönemine girmesi kaçınılmaz hâle gelir. Bu yüzden çağdaşlaşma alanında dünyada öncü rol oynama Türkiye'nin en öncelikli hedefi olmalıdır. İçinde bulunduğumuz siyasi ve ekonomik sıkışmışlıktan çıkmak için başkaca bir seçeneğimiz yoktur. Aksi takdirde Türkiye, ecdadının üç yüz yıllık çabasını yok saymış ve bir anlamda kendi kendini inkâr etmiş olacaktır.

Bu konuşma vesilesiyle, mensubu olmaktan onur duyduğum ve kırk yıla yakın hizmet ettiğim Dışişleri Bakanlığımızın ideolojik amaçlar uğruna hoyratça kullanılmakta olduğunu görmekten derin üzüntü duyduğumu da kayda geçirmek istiyorum. Hariciyemizde “meslek memurluğu” kavramı giderek yok oluyor. Usta-çırak ilişkisi yoluyla yürütülen geleneksel eğitim neredeyse sona ermiş durumda. Bakanlığa daha yeni alınan memurların tecrübe kazanma imkânları giderek daralıyor. Mevcut nitelikli meslek memurlarından da etkin bir şekilde yararlanılmıyor. Profesyonel kadroların yerine sistemli şekilde eski siyasetçiler atanıyor. Makul ölçülerin dışına taşmış bulunan bu atamaların yanlışlığına ve ileride dış politikamıza ağır maliyet yaratacağına dair uyarılara kulak asılmıyor. Dışişleri Bakanlığı dış politikamızın oluşturulması sürecinden tamamen, uygulamasından da büyük ölçüde dışlanmış durumda. Bütün kararlar kişisel zeminde alınıyor ve liyakatsiz kadrolar tarafından uygulanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Tan.

NAMIK TAN (Devamla) - Dış politikamızın oluşturulmasında artık kurumların herhangi bir rolü kalmadı. Dışişleri Bakanlığının profesyonel kadrolarının öngörülerine, telkinlerine ve değerlendirmelerine epey uzun bir süredir kulak verilmiyor. Dış politikamız siyasi liderlerimizin kişisel heyecanları çerçevesinde belirleniyor, bütün bu kararlar kişisel zeminde alınıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan yaşamın her alanında olduğu gibi dış politikanın belirlenmesinde de tek söz sahibi; kimseyi dinlemiyor, kimseye itimat etmiyor. Oysa kişisel akılla belirlenen ve yürütülen dış politika öngörülebilir değildir, risk ve güvensizlik barındırır. Gerçek müttefiklerinizin ve gerçek dostlarınızın yanınızdan giderek uzaklaşmasına sebep olur, yalnızlıktan kurtulamazsınız. Bu, sadece şahsi yalnızlık anlamına gelmez, ülkenin bütününe de etkiler. Tarih boyunca hayranlık uyandırıcı sayısız başarılarla imza atmış olan diplomatlarımızın yetiştirildiği Dışişleri Bakanlığımızı bir an önce iç siyasetin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

NAMIK TAN (Devamla) – ...dar kulvarından çıkararak küresel gündemi düşünmeye ve bu istikamette fikir üretmeye odaklamak konusunda yeni Dışişleri Bakanımıza çağrıda bulunmak istiyorum. Yeni Dışişleri Bakanımızın Hariciye teşkilatımızı bir siyasi partinin komiserliği görüntüsünden kurtaracağına inanmak istiyorum. Bu eşğin önündeki kapıdan geçerken bu kadar badirenin ardından çıkarmamız gereken dersler olduğu kuşkusuz. Bunların ilki, dış politikanın ciddiyet, ehliyet, birikim, sağduyu ve uzlaşma gerektirdiğidir. İkinci ders, sığ ve popülist hamasetin, hakaret ölçüsüne varan ergen reflekslerinin Türkiye gibi saygın ve tecrübeli bir devletin ağırlığıyla mütenasip olmadığıdır. Sonuncu ve en önemli ders, ideolojik körlüğün revizyonist bataklığına saplanmış bir dış politikanın eninde sonunda küçük düşürücü tercihlerle yüzleşeceğidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Son, son... Cümlesini bitirsin Sayın Başkanım, yirmi dakika konuşuyor.

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Hatip.

NAMIK TAN (Devamla) – Bu hatalı politikaları bir noktada sonuçlarına katlanacağımızı bilerek uyguladığımızı dahi zannetmiyorum. Zira, ideolojik körlük uzun erimli düşünmemize engel oldu. Sonucu hüsrana giden maceralı yolculuğumuzun ardından geçmiş hatalarımızdan ders çıkararak sağduyunun olgunluğuyla önümüze bakmamız ve gerçeklikle bağlarımızı koparmadan dümeni bozuk dış politikamızı onarmamız gerekiyor.

Sözlerime son verirken Cumhuriyet Halk Partisi olarak kurucu Önder’imiz Büyük Atatürk’ün vazettiği ilkeler çerçevesinde uluslararası vizyonumuzun ve misyonumuzun dünyada barışın, bölgemizde istikrarın, ülkemizde tam demokrasinin ve ekonomik büyümenin inşasına, korunmasına ve güçlendirilmesine odaklanacağını vurgulamak isterim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Fuat Oktay’a aittir.

Sayın Oktay, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FUAT OKTAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle her birinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ Grubu adına, bugün ve yarın gündemimizde bulunan, sürücü belgelerinin karşılıklı tanınması, uluslararası anlaşmalara katılım ve güncellenmesi, çifte vergilendirmelerin önlenmesi, hava ulaştırması alanında iş birliği ve kara yolu taşımacılığına kadar 17 ülkeyle yapılan toplam 23 uluslararası anlaşmaya ilişkin görüşme çerçevesinde söz almış bulunmaktayım.

Bu anlaşmalar hakkında müsaadelerinizle kısaca bilgi vermek isterim. Ehliyetlerin karşılıklı tanınmasına ilişkin olanlar, vatandaşlarımızın ilgili ülkede ilave sınav ve kurs gibi formalitelere tabi olmaksızın ehliyetlerini değiştirmelerine imkân sağlamaktadır. KKTC özelinde ise anlaşmayla tadil edilerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarına Türkiye Cumhuriyeti sürücü belgeleri verilebilmesi sağlanmaktadır.

Vergilendirme konusundaki anlaşmalar, aynı gelir üzerinden 2 ayrı vergilendirmenin önlenmesini veya gelirlerin tamamen vergi dışı kalmasını önlemeyi hedeflemektedir.

Hava yolu taşımacılığı konusundaki anlaşmalar, millî hava yolu taşımacılarımıza ilgili ülkelerde mali açıdan avantajlar sunmakta ve bazı ülkeler için millî hava yollarımızın söz konusu ülke ve üçüncü ülkeler arasında da yolcu taşımaya imkân sağlamaktadır.

Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşması yine, denize çıkışı olmayan, liman bölgelerinin geliştirilmesi, fiziki şartlar sebebiyle mümkün olmayan ülkelerle, denizden uzak lojistik merkezlerinin geliştirilmesine yönelik uluslararası bir anlaşmadır.

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulması Anlaşması’nın tadili, bu anlaşmayla kurulan Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Türk Devletleri Teşkilatına dönüşmesinin hukuki altyapısını oluşturmaktadır.

Spitsbergen Anlaşması’na katılım, arktik bölgesindeki Svalbard Adaları’ndaki doğal kaynaklardan ülkemizce de yararlanılabilmesini sağlayacaktır.

27’nci Dönemde Dışişleri Komisyonunda şerhsiz olarak onaylanan bu anlaşmaların geçtiğimiz günlerde Dışişleri Komisyonumuzdan Genel Kurula sevki için gösterilen iş birliği dolayısıyla da tüm gruplara, önceki Komisyonumuza ve yine şu andaki mevcut Komisyonumuza da teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası ilişkiler ve gelişmeler bakımından tarihten itibaren kırılmaların ve sınamaların yaşandığı bir dönemin içerisindeyiz. Eski ve alışık olduğumuz dengeler tamamen değişiyor. Mevcut sistem ve uluslararası mekanizmalar yaşanan krizlere ve beklentilere

artık çözüm üretememekte. Krizler, gerginlikler, istikrarsızlık ve sıcak çatışmalar giderek artıyor, şiddetleniyor. Uzun yıllardır süren Batı merkezli ve Batı'nın çıkar ve değerlerine dayanan düzen artık sorgulanır hâle gelmiş, yeni arayışlar ortaya çıkmıştır.

Aslında, vakti gelmişken de hemen değinmek isterim, bazı hatiplerin özellikle Atatürk'ün medeniyet tasavvurunu "Batılılaşma" olarak ifade etmesi veya buna indirgemesi son derece yanlıştır. Atatürk aslında hedef olarak, vizyon olarak Türkiye'nin muasır medeniyetler seviyesine çıkarılmasını ortaya koymuştur. Biz de Cumhuriyet İttifakı olarak hedefimizi muasır medeniyetlerin üzerine çıkarmak olarak belirlemiştir ve bütün gücümüzü de bu yönde harcamaktayız. Şayet Attilâ İlhan'ın da "Hangi Batı?" eserine bakarsanız, zannediyorum, sizi de ilgilendiren bazı tartışmaları da biraz daha yakından görmüş olur, hak vermiş olabilirsiniz.

Biz dış politikamızı Türkiye'nin, milletimizin menfaatleri temelinde belirleriz. Anadolu'yu merkez alarak 360 derece dış politika uygulamamız vardır. Bu politikaları belirlerken de yine ortak akıl kullanırız, kurumlarımızın tamamı gece gündüz çalışır ve ortak akılla dış politika belirlenir; zaten Türkiye'nin son yıllarda dış politikadaki ataklarına bakarsanız da bunun sonucunu son derece net şekilde görürsünüz, kabul etmeseniz bile.

Tabii, yeni bölgesel ve küresel dengelerin oluştuğunu, yine, yeni güç odaklarının ortaya çıktığını, geçmişte yegâne belirleyici olan güçlerin giderek uluslararası arenada bu yeteneklerini -itiraf etmeseler de- kaybetmekte olduklarını da görüyoruz. ABD ve Avrupa Birliği başta olmak üzere geleneksel güç odaklarının, yaşanan küresel gelişmeler ve krizlerle başa çıkmakta ekonomik, siyasi ve en önemlisi ilkesel olarak yetersiz kaldığını gözlemliyoruz. Terörle mücadele bahanesiyle başka terör örgütleriyle iş birliği yapılması, ifade özgürlüğü bahanesiyle en kutsal değerlerin ayaklar altına alınmasına seyirci kalınması hatta ortam sağlanması, grup dayanışması gerekçesiyle ilkelerin ve uluslararası hukukun hiçe sayılması -Yunanistan'ı ve Güney Kıbrıs Rum kesimini ifade ediyorum özellikle- yine, ahlaki ve insani değerlerin hamisi olmakla övünen Batılı ülkelerin maalesef bunlardan hiç rahatsızlık duymadan sergilediği yaklaşımlar... Aynı ikiyüzlü yaklaşımla bizi DEAŞ'la ortak hareket etmekle suçlayanların yapacağı tek şey de onları destekleyen ülkelerle birlikte aynaya bakmalarıdır. Aynaya bakarlarsa, bugün gerçek anlamda DEAŞ'la bizzat kimin mücadele ettiğini ve de onunla kimin ortaklık yaptığını çok net göreceklerdir ve şu gerçeğin de hakkını vereceklerdir: Yine geçmişte ve bugün DEAŞ'la gerçek anlamda mücadele eden tek ülke Türkiye'dir.

Bu vesileyle, İsveç'te geçtiğimiz günlerde tekrarlanan kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in yakılmasına izin verilmesi olayını en sert şekilde kınıyor, lanetliyorum; bunun ifade özgürlüğüyle uzaktan yakından alakasının olmadığını bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Kutsal değerlere tahrik ve hakaretin hiçbir bahanesi olamaz. Bizim de bu anlayışta ısrar edildiği sürece bu tür ülkelerle ortak değerler üzerinden iş birliği yapmamız da asla mümkün olmayacaktır. Yabancı karşıtlığı, İslam düşmanlığı konularında izlediğimiz kararlı ve ilkeli politika ülkemizi bu konularda lider konuma getirmiş durumdadır. Bu çerçevede, sömürgeci geçmişle bilinen ülkelerde kültürel ırkçılığın kurumsal ırkçılığa dönüşmesini endişeyle takip ediyoruz. Fransa'da başlayan, kısa sürede diğer bazı ülkelere de yayılan olayların kökünde işte bu zihniyet vardır. Şiddet ne yazık ki şiddeti doğurmuştur. Bugün Fransa'da yaşanan olaylar Fransa'nın geçmişte yaptığı büyük yanlışların bir sonucudur. Fransa'daki şiddetin bir an önce sona ermesini ve sağduyunun hâkim olmasını diliyoruz.

Her fırsatta -bunun özellikle altını çizmek istiyorum- bizlere demokrasi ve ifade özgürlüğü konusunda ders vermeye çalışan uluslararası camianın, sosyal medyada algı oluşturmaya çalışanların, meydanlarda 7/24 canlı yayın yapanların konu Fransa veya Batılı ülkeler olduğunda seslerinin çıkmadığını görüyoruz; bunu da son derece manidar görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Batı'nın mevcut konumu, başta Çin olmak üzere güçlenen birçok aktör ve bölgesel oluşumlar tarafından da sorgulanmaktadır. Özellikle Doğu ve Batı arasında giderek derinleşen ayrışma, mevcut küresel düzeni ciddi bir şekilde değişime zorlamaktadır. Küresel ve bölgesel krizlerde Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası örgütler de etkisiz ve işlevsiz kalmakta. Esasen, yaşanan bu duruma Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından uzun zamandır dikkat çekilmekte ve değişim ihtiyacı "Dünya 5'ten büyüktür." ifadesiyle her platformda en güçlü şekilde dile getirilmektedir. Gelişen, evrilen ortama ve sinamalara karşı yine Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde hızla gerekli kararlar alınmakta, politikalar belirlenmekte ve gerekli adımlar atılmaktadır. Dolayısıyla, Türkiye'nin eksenini başka yerlerde aramaya gerek yok, başkalarının çıkarları çerçevesinde Türkiye'nin çıkarlarını aramaya da gerek yok; eğer bizi görmek ve bulmak istiyorsanız, Anadolu'ya bakarsanız bizi görürsünüz. Türkiye'nin ve milletimizin, ülkemizin menfaatleri neyi gerektiriyorsa o yöne bakarsanız bizi görürsünüz, başka yerde bizi aramanıza gerek yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye bugün Asya'dan Afrika'ya, Avrupa'dan Amerika'ya kadar dünyanın birçok coğrafyasında yeri geldiğinde ara buluculuk, yeri geldiğinde yapıcı bir rol üstlenmektedir. Parlamenter diplomaside, biz Parlamentodaki milletvekilleri olarak da yine bu rolü, daha da üzerimize düşen tüm görevleri yaparak daha da güçlendirmek üzerinde de kararlıyız.

Yine, hem bölgemizde hem dünyada çözümsüzlüğün değil, çözümün parçası olmaktadır Türkiye. İşte, bu vizyonla, Türkiye'nin dünyadaki etkinliğini artırma girişimlerinin son derece başarılı olduğunu da gözlemliyoruz; sevseler de sevmeseler de Türkiye'yi, Türkiye'nin çıkarları onların çıkarlarıyla örtüşse de örtüşmese de bir noktada Türkiye'nin ve Recep Tayyip Erdoğan'ın görüşlerine başvurma ve Türkiye'yle iş birliği yapma gereksinimini duymaktadırlar, duymaya da devam edeceklerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Türkiye, bugün yüzlerce yıllık kadim diplomasi geleneğine, tüm dünyada 260 temsilcilikle en büyük 5'inci temsil ağına sahip bir ülkedir. Bu sayede dış politikada merkezî coğrafi konumu, tarihi zenginliği, köklü kurumları, güçlü insan kaynağı ve dinamik ekonomisiyle dünyada artık daha da etkin bir rol oynamaktadır. Türkiye'nin dünyada geçmişe göre sözü çok daha geçen bir ülke konumuna geldiğini de rahatlıkla görebiliriz. Nitekim bugün, tüm dünyada gündemin bir parçası olan değil, gündemi belirleyen bir Türkiye vardır, kabul etseniz de etmeseniz de. Son dönemde dış politikada yaptığı hamlelerle diplomasinin merkezi olan bir Türkiye vardır.

Bugün Türkiye, Libya'da, Doğu Akdeniz'de, Ege'de, millî davamız Kıbrıs konusunda ön alıcı, ilkeli bir yaklaşımla ve millî gücümüzün tüm unsurlarını kullanarak, ülkemizi dışlayan, haklarımıza saygı göstermeyen girişimleri akamete uğratmıştır. Dün "Libya'da ne işiniz var?" diyenler, umarım bugün Libya'da ne işimiz olduğunu görmüş ve anlamışlardır. Somali ve Libya gibi ülkelerle imzaladığı güvenlik anlaşmalarıyla, Türkiye artık uzak kriz bölgelerinde de etkili olmaya başlamıştır. Orta Doğu ve Doğu Akdeniz'de ülkemize yönelik kuşatma planlarını tamamen bozmuş, bu çabaları beyhude kılmıştır.

Dış politikada yerli ve millî bir duruş sergileyen Türkiye, aynı zamanda dünyanın hemen her köşesinde varlığını göstermiş, uluslararası bir aktör hâline gelmiştir.

"Yerlilik ve millîlik" deyince de yine bazı hatipler yerlilik ve millîliğin altının boş kavramlar olduğuyla ve de iktidarın bunun altını dolduramadığıyla alakalı son derece, böyle hayretle izlediğim bir ifade kullandılar. Yani Türkiye'de savunma sanayisinde elde ettiğimiz yerlilik ve millîlik politikamızda yüzde 20'lerden 80-85'lere geldiğimiz olayını hâlâ göremiyor musunuz? Bunun terörle mücadeleye nasıl katkı verdiğini hâlâ göremiyor musunuz? Yunanistan'dakiler görüyor, Fransa'dakiler görüyor, Amerika'dakiler görüyor, siz burada göremiyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Terörle mücadeleyle elde ettiğimiz sonuçların petrolle Gabar'da nasıl sonuç verdiğini, Şırnak'ta nasıl sonuç verdiğini; Karadeniz'de doğal gazla nasıl sonuç verdiğini ve enerji politikalarımızla nasıl sonuç aldığımızı göremiyor musunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Benzine yine zam geldi, benzine!

FUAT OKTAY (Devamla) – Yerlilik ve millilikle ilgili Togg’la ve uçak gemilerimizle nasıl sonuç verdiğini göremiyor musunuz? Yerlilik ve millilikle Türk Devletleri Teşkilatıyla birlikte hareket ettiğimizde nasıl bir birliklilik oluşturabileceğimizi, bunun bölgenin ve dünyanın barışına ve kalkınmasına nasıl katkı vereceğini göremiyor musunuz? Bunu bütün dünya görüyor, umarız siz de görürsünüz bir gün.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mercimek Kanada’dan geliyor, biz de onu görüyoruz!

FUAT OKTAY (Devamla) – Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, G20 ve NATO gibi önemli uluslararası örgütlerde etkin bir varlık gösteren Türkiye, yaptığı insani yardımlarla ve ekonomisiyle yumuşak gücünü, gerektiğinde sert gücünü kararlı bir şekilde ortaya koymuştur, koymaya da devam edecektir. Yine, Türk Devletleri Teşkilatı çerçevesindeki girişimlerimiz ve iş birliğimiz sayesinde Türk dünyasının küresel ağırlığını ve etkinliğini artırmaktayız. Kafkaslarda bölge dışından dayatılan krizler ve çözümler veya bir başka ifadeyle çözümsüzlükler sarmalını kardeş Azerbaycan’la birlikte kırdık. Gönül coğrafyamız Balkanlarda barış ve istikrarın güçlendirilmesi, anlaşmazlıkların diyalog yöntemiyle çözülmesi için her platformda yoğun bir gayret gösteriyoruz. Balkanlarda yaratılmak istenen krizlere tüm bölge ülkeleriyle olan iyi ilişkilerimizi kullanarak engel oluyoruz. Bunu birincil derecede ifade eden de Balkan ülkelerinin ve Balkan ülkeleri liderlerinin kendileridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Asya, Afrika, Latin Amerika açılım politikalarımız sonuç vermeye başladı. Öyle ki bu bölgeleri tarihsel etki sahası olarak görenler rahatsız ve endişelerini saklayamaz duruma geldiler. Yine, Ukrayna krizinde oynadığımız ve küresel bir gıda krizinin engellenmesini de sağlayan rol giderek daha iyi anlaşılmalı ve takdir edilmektedir. Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın haklarının korunması, kendilerine hizmet ulaştırılması ve gerektiğinde Libya, Afganistan, Ukrayna ve Sudan gibi sıcak çatışma ortamlarından tahliye edilmelerindeki başarımız da yine pek çok ülke tarafından hayranlıkla izlenmektedir, hatta kendi vatandaşları için ülkemizden yardım talep edilmektedir ve Türkiye’de gereğini yapmaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; çıkarlarımızın savunulması için gösterdiğimiz kararlılığı, bir yandan da tüm ülkelerle ilişkilerimizin geliştirilmesi için aynı kararlılıkla bu tutumumuzu da sergiliyoruz. Ülkemizin ve milletimizin güvenliği, çıkarları ve refahı için en zor şartlarda geri adım atmıyor, muhataplarımızın dostane ve olumlu adımlarını da karşılıksız bırakmıyoruz çünkü biz, başta da ifade ettiğimiz gibi, ilkesel bir dış politika izliyoruz, ilkelerimizin temelinde de Anadolu’nun, Türkiye’nin, ülkemizin, milletimizin menfaatleri ve çıkarları vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çıkarlara uygunsa iş birliği yaparız, çıkarlarımıza ters düşüyorsa gerekirse bedeli ne olursa olsun sonuna kadar gideriz. Yurt dışında bulunan vatandaşlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Mısır’la kavga etmenin Anadolu’ya ne faydası vardı ya? On yıldır görüşmeyi kestiniz. 4 parmak gösteriyordunuz her yerde, 4 parmak ne oldu? 5 parmağa döndü geri.

FUAT OKTAY (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Oktay.

FUAT OKTAY (Devamla) – Tamamlıyorum.

Suriye, Mısır, Ermenistan, Yunanistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve İsrail’le ilişkilerimizi bu anlayışla geliştirmekteyiz, NATO’nun genişleme sürecine yaklaşımımızı da yine bu anlayışla yürütüyoruz; hassasiyetlerimizi gözetken ve gerekli adımları atan Finlandiya şu anda NATO müttefikimiz.

Bunun yanı sıra, bugün Orta Doğu'da kalıcı barış ve istikrarı tesis etmek için İsrail ve Filistin arasındaki ihtilafı 2 devletli çözüme destek veriyoruz. Bu bağlamda, İsrail'in işgal altında tuttuğu Batı Şeria'da bulunan Cenin yerleşim yerine yönelik baskınlarında yaşanan can kayıplarını şiddetle kınıyorum. Yaşanan can kayıplarının yeni bir şiddet sarmalını tetiklemesinden endişeliyiz. Biz, her zaman olduğu gibi, Filistinli kardeşlerimizin haklı davalarının savunulmasında yanlarında olmayı sürdüreceğiz.

Yine, Keşmir'de adil ve kalıcı barış ve huzurun sağlanması için çaba sarf ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Oktay.

FUAT OKTAY (Devamla) – Çin'in egemenlik hakları çerçevesinde, Uygur Türkü soydaşlarımızın temel hak ve özgürlüklerinin korunması konusunda da büyük bir hassasiyet gösteriyoruz. Kıbrıs meselesinde de Kıbrıs Türklerinin özden gelen haklarının, diğer bir deyişle devlet olarak egemen eşitliklerinin ve eşit uluslararası statülerinin tanınmasını ve çözümün de yine bu parametreye dayanmasını destekliyoruz, adil ve kalıcı bir çözüme kavuşmak için ne gerekiyorsa yapıyoruz.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; dış politikada daima barış odaklı bir vizyon çerçevesinde hareket edecek, bununla beraber kendi bölgemizden başlayarak tüm dünyada barışı ve huzuru tesis etmek için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. Bunu yaparken de tek önceliğimizin ülkemizin, milletimizin çıkarlarını, güvenliğini ve refahını sağlamak olduğunu ifade ediyor, her birinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talebi Sayın Turhan Çömez'e ait.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ile AB arasında 2013 yılında Geri Kabul Anlaşması imzalandı. Buna göre, Türkiye üzerinden AB ülkelerine yasa dışı yollardan ulaşan üçüncü ülke vatandaşları Türkiye'ye iade edilecekti. Bunu sempatik hâle getirmek için de yanına Vize Serbestisi Diyaloğu Mutabakat Metni eklendi yani Türk vatandaşlarının vize almadan AB'ye seyahat edebilmelerinin yolu açılmıştı; tabii, bu gerçekleşmedi. Vizesiz seyahati bırakın, vize almak bile imkânsız hâle geldi ancak Geri Kabul Anlaşması gayet güzel uygulamaya kondu. Bu tarihten itibaren Türkiye AB'nin güvenliğini sağlayan bir açık hava kampına döndü, milyonlarca mülteci akın akın Türkiye'ye gelmeye başladı ve biz tam sayıyı bugün bilemiyoruz ancak Sağlık Bakanı Sayın Koca'nın verdiği resmî rakamlardan Suriyelilere 97 milyon poliklinik, 2,6 milyon ameliyat hizmeti verildiğini ve 754 bin Suriyeli bebeğin de dünyaya geldiğini öğreniyoruz. Bunları kabaca analiz ettiğimizde, Suriyeli mülteci sayısının 10 milyonun üzerinde olduğunu tahmin etmek zor değil.

Nisan 2021'de ABD Başkanı Biden Afganistan'daki askerlerini geri çekeceğini duyurdu ancak ABD askerleriyle birlikte çalışan Afganlı milislerin ne olacağı konusuna açıklık getirmede; buna dair bilgiyi daha sonra ABD Dışişleri Bakanlığından, yapılan toplantı kayıtlarından öğreniyoruz. Bunlar için en uygun ülke Türkiye'ydi ve bir süre sonra genç Afganlı erkeklerin kafileler hâlinde Afganistan'dan Belucistan'a, oradan İran'a ve doğu sınırimızdan da ülkemize geldiklerine tanık olduk. Eş zamanlı olarak da Türkiye'de metamfetamin kullanıldığının ise patladığına tanık oluyoruz. Metamfetamin ülkemizde ne yazık ki çok kullanılan bir uyuşturucu ve "efedra" denilen bir bitkiden üretiliyor. Efedra bitkisi ise Afganistan'da mebzul miktarda var ve pek çok Afganlı aile evlerinde oluşturdukları atölyelerde bu bitkiden uyuşturucu imal ediyorlar. Dolayısıyla, on binlerce genç ve askerî eğitimli Afganlı erkeğin sınırlarındaki çantaların boş olmadığını tahmin etmek çok zor değil. Ne yazık ki AKP iktidarının akıl almaz aymazlığı nedeniyle Türkiye'nin doğu ve güney sınırı yolgeçen hanına dönmüş ve ülkemiz milyonlarca mülteci tarafından işgal edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin bugün yaşadığı mülteci sorununun şüphesiz insani boyutu vardır ancak meselenin asıl önemli olan tarafı proje boyutudur. Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'ın kuzeyinde uçuşa yasak bir bölge oluşturuldu, şu bildiğiniz 36'ncı paralelin kuzeyinde. Yıllar içinde bu bölgede ABD ve İsrail'in desteğiyle defakto bir devlet yapısı oluştu ve bu otonom yapı neredeyse tamamen bağımsız bir yönetime sahip. Irak'ta uygulanan projenin bir benzeri ise Suriye'nin kuzeyinde bugün hayata geçiriliyor. Güney sınırlarımızdaki mayınların temizlenmesi, iç savaşla birlikte Suriye halkının göçe zorlanması, YPG ve PYD'nin bölgenin doğusuna yerleştirilmesi, ABD tarafından binlerce tır silah yardımı yapıp eğitilmesi ve 80 bin kişilik bir ordu kurulması tesadüf değil. Nihai amaç, aynen Irak'ın kuzeyinde olduğu gibi Suriye'nin kuzeyinde de otonom bir yapı oluşturmak, bu iki yapıyı yıllar içerisinde birleştirip Akdeniz'e ulaştırmak.

Bugün AKP iktidarı Suriye'nin kuzeyinde konutlar inşa ediyor ve Türkiye'deki mültecileri gönüllü olarak buraya yerleştireceğini savunuyor. İddiayla söylüyorum: Böyle bir şeyin hayata geçme şansı yok. Sınır bütünlüğünü savunduğunuz bir ülkenin topraklarında uluslararası hukuka aykırı olarak yaptığımız konutlara kendi topraklarındaki mültecileri yerleştiremezsiniz ve süreç böyle devam ederse söz konusu konutlar ne yazık ki orada oluşturulacak otonom bölgenin yerleşim alanları hâline gelecek. Hatay, Kilis, Gaziantep ve Şanlıurfa'da mülteci yoğunluğu nedeniyle yaşanan demografik değişikliği de bu sürece eklediğimizde, gelecek yıllarda ülkemizi bekleyen tehdit ve tehlikelerin ne kadar ciddi olduğu ortaya çıkar. Özellikle Körfez Savaşı'ndan sonra bulunduğumuz coğrafyada yaşanan gelişmelerin hiçbirisi tesadüf değil ve eğer süreç öngörülemez, diplomatik, ekonomik ve askerî gerekli tüm önlemler alınmaz ise korkarım tıkr tıkr işlemekte olan Büyük Orta Doğu Projesi'nin faturası önümüzdeki yıllarda çok ağır olacak.

Değerli arkadaşlar, milyonlarca mültecinin ülkemize yüklediği külfet, getireceği risk ve tehditler ortada ve bunun yıllar içerisinde derinleşeceği de malum. Esas olan, bundan sonra Türkiye'nin ne yapacağı ve süreci nasıl yöneteceği. Şimdilerde Sayın Erdoğan'dan dış politikada yaptığı o keskin U dönüşlerinden bir tane daha bekliyoruz. "Terör devleti" dediği İsrail'le nasıl barıştığını biliyoruz. İki gündür Batı Şeria ve Gazze bombalanıyor, bebekler dâhil çok sayıda Filistinli hayatını kaybetti ama Sayın Erdoğan'dan "terör devleti İsrail" lafını duymadık. Kaşıkçı cinayetinin ardından "Enayi değiliz, hesap soracağız." dedikten sonra cinayet dosyasını Suud Prensi'ne nasıl teslim ettiğini ve onunla nasıl kucaklaştığını da biliyoruz. "15 Temmuz darbesinin arkasında Birleşik Arap Emirlikleri var." dedikten sonra bu ülkeyle nasıl dost olduğunu da biliyoruz. Önümüzdeki hafta Sayın Erdoğan bu dostluğu pekiştirmek ve biraz da petrodolar bulabilmek için bu ülkeye gidecek. Rabia işaretleri ve "darbeci Sisi" söylemleriyle geçen on yılın ardından Sayın Erdoğan'ın iki eliyle birden Sisi'ye nasıl sarıldığını da gördük. Örnekleri uzatmak mümkün, uzatmayacağım.

İlişkilerinin yeniden normalleşmesini eleştirmiyoruz, neden bozulduğunu ve neden daha sonra keskin U dönüşleri yapıldığını eleştiriyoruz. Diplomaside yaşanan bu zikzaklar, sert dönüşler sizi güvenilmez, öngörülmez ve bazen de saygı duyulmaz hâle getirir. Trump'ın mektubunda gördük, Meclis kayıtlarına girmemesi için orada kullanılan ifadeleri tekrar telaffuz etmek istemiyorum. Belki siz bu tutumunuzla iç politikada kazanırsınız ama ülkeniz pek çok alanda kaybeder. İşte, Rusya'dan aldığımız S-400'ler; 2,5 milyar dolar verdiğiniz, hangara koyduğunuz S-400'leri kullanamıyorsunuz. F-35'ler için dünyanın parasını verdiniz, ne F-35'leri ne de paranızı geri alabiliyorsunuz. F-16'larınızı modernize edemiyorsunuz çünkü Amerika size şart koşuyor, diyor ki: "Bunları kuzey Suriye'de ve Ege üzerinde uçuramayacaksınız." Onun için, F-16'ları da maalesef modernize edemediniz. Tabii, tüm bu ayırmazlıkların ve beceriksizliklerin faturası nihayetinde Türk milletine çıkıyor. Bakın, geçtiğimiz günlerde ta Uruguay'dan devasa bir gemi geldi Bandırma Limanı'na; içinde 28 bin angus var ve bu sayı önümüzdeki günlerde 100 bini bulacak, tam yirmi bir gün süren bu yolculuğun ardından getirilen

bu hayvanlarla milletin bir süreliğine et ihtiyacı giderilecek ve et fiyatlarındaki artışın önüne geçilmeye çalışılacak. Yazık değil mi bu millete? Londra’da kıymanın kilosu 150 lira, Ankara’da ise tam 350 lira. Bu bereketli topraklarda ucuz et yiyebilmek için ta Uruguay’dan canlı hayvan getirmeniz lazımmış demek ki.

Evet, şimdi Sayın Erdoğan’dan keskin bir U dönüşü daha bekliyoruz. Önce “kardeşim” sonra da “katil” dediği Esad’la barışmasını ve kucaklaşmasını bekliyoruz ve sonra da oturup derli toplu, planlı ve kalıcı bir diplomasiyle mülteci sorununa çözüm bulmasını bekliyoruz. Kendi adıma söz veriyorum, böyle bir adım atılırsa, böyle bir süreç başlarsa Sayın Erdoğan’ı bu U dönüşü sebebiyle asla eleştirmeyeceğim ve politikalarını destekleyeceğim.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Eleştirsen ne olacak?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Eleştirsem ne olacağını bilirsiniz.

Peki, ne yapmak lazım? Suriye’yle diplomatik ilişkiler süratle geliştirilmeli ve el sıkışılmalı. Her 2 ülkenin toprak bütünlüğü teminat altına alınmalı ki bununla ilgili Astana sürecinde her 2 taraf da hemfikir olduğunu vurguladı. Her 2 ülkenin sınır güvenliği en üst düzeyde korunmalı, kuzey Suriye YPG ve PYD terör unsurlarından arındırılmalı ve yine, başta IŞİD olmak üzere tüm radikal terör örgütleri tasfiye edilerek bölge güvenli hâle getirilmeli. Suriye’ye uygulanan uluslararası ambargonun kaldırılması için Türkiye diplomatik adımlar atmalı, Esad’ın birkaç kez tekrarladığı mültecilere af ve geri dönüş çağrısı somut hâle getirilmeli, Türkiye’nin ve belki de üçüncü bir ülkenin de garantörlüğüyle bu, teminat altına alınmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Mülteciler için net ve uygulanabilir bir takvim belirlenmeli; ilk altı ay hazırlık, ardından bir buçuk yıl uygulama ve sonrasında da bir zorunluluk dönemi söz konusu olmalı.

Evet, sözlerimi noktalarken dış politikada yeni bir anlayışa, yeni bir duruşa, güvenli bir tavra ihtiyacımızın olduğunu vurguluyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

36.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in 11 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Biraz evvel, kürsüdeki hatibin konuşması esnasında tamamen çarpıtılmış birtakım değerlendirmeler ve bilgiler ortaya konuldu. Kendisinin sarfınazar ettiği hususu biz yüce çatı altında ifade etmiştik, tekrarlamak isterim: Biz Trump’ın mektubunu çöp sepetine attık efendim, çöp sepetine. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – O zaman konuşacaksınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – En güzel çöp sepetine attık, yırtık, attık burada. Bir görsellik olarak da onu nasıl değerlendirdiğimizi, teröristlere yaptığımız harekâtların en büyük cevabı verdiğimizi herkes biliyor, kendilerinin de bilmesinde fayda var.

Şunu ifade edeyim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biz uluslararası hukuk çerçevesinde ne gerekiyorsa bunlara riayetle, Türkiye'nin menfaatleri doğrultusunda, karşılıklı kazan ilkesi içerisinde proaktif bir dış politik anlayışı egemen kıldık ve bu noktada da Türkiye'nin geldiği hakikaten itibarlı ve "Türkiyesiz denklem kurulamaz" hususu bütün dünyanın gündemindedir. Bu manada, millî savunma sanayisi konusunda yaptıklarımız, Millî Muharip Uçak'la ilgili üretimimiz aslında F-35'e de en büyük cevaptır. Kendi hak ve menfaatlerimizi uluslararası hukuk çerçevesinde sonuna kadar takip edeceğimizden ve bunları milletimizin ve devletimizin lehine sonuçlandıracağımızdan bu yüce çatı altında bulunan hiç kimsenin endişesi olmasın, milletimizin de endişesi olmasın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Kendimizden eminiz bu konuda, ne gerekiyorsa o yapılacak ve neticelendirilecektir.

Allah'a çok şükür, KIZILELMA'mızdan TCG ANADOLU gemimize, yeni nesil ALTAY tankından insansız hava araçlarına kadar teknolojik anlamda Türkiye'nin gıptayla izlendiğinin de farkındayız. Terörle mücadele sonuna kadar devam edecek; emperyalistlere de onların maşalarına da gerekli cevap bugüne kadar nasıl verilmişse bundan sonra da verilmeye aynen devam edecektir. Bundan hiç kimsenin endişesi olmasın diyor, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Akbaşıoğlu, öncelikle şunu söyleyeyim: Bir defa, her konuşmadan sonra burada yapılan her yoruma karşı üç beş dakikalık açıklama diye bir usul yok. Siz Grup Başkan Vekilisiniz, eğer bir sataşma varsa sataşmadan söz alırsınız...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Açıklama yaptım.

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle bir şey yok efendim, öyle bir şey yok. Her konuşmadan sonra hepimiz çıkalım o zaman, farklı düşündüğümüz şeyleri söyleyelim. Onu söylemek için gerekli zemin verildi zaten.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Siz de yapıyorsunuz Sayın Başkan, siz de yapıyorsunuz biz de yapıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, ben şimdi usulle ilgili bir şey söylüyorum, bakın, F-35'i anlatmıyorum. Sayın Oktay grubunuz adına düşüncelerini ifade etti, biz de düşüncelerimizi ifade ediyoruz; bu birincisi. Mecliste böyle bir usul yok. İkincisi de tabii, açık bir sataşmada bulundu sayın konuşmacımıza "Gerçekleri çarpıtmıştır." dedi. Kürsüden 69'a göre iki dakika söz istiyoruz efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çömez.

Süreniz iki dakikadır, uzatmayacağımı şimdiden ifade edeyim.

VIII.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Akbaşoğlu; Ben hakikaten hicap duyduğum için Trump'ın mektubunu telaffuz etmek istemedim ama siz mademki Trump'ın mektubunun çöpe atıldığını söylüyorsunuz, ben de o mektupta neler yazıldığını kayda geçirmek için bir kere daha söylüyorum. Dedi ki: "Aptal olma. Senin şahsi meselelerinle nasıl ilgilendiğimi biliyorsun, aptal olma." Bunu Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı'na söyledi; ben utandım, belli ki siz utanmamışsınız. O mektubu götürüp çöp tenekesine atmak değil, o mektubu götürüp Amerika Birleşik Devletleri'nin Büyükelçiliğine ve oradaki misyonuna iade etmektir; bunu yapmadınız. Çöpe atmak hiçbir şey ifade etmez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Her zaman olduğu gibi iç politikaya doğru çalışıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevabınızı alacaksınız, cevabınızı!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bitmedi daha sözüm. Müsaade edin, sabredin.

Öte yandan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bağırma! Bağırma!

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Müsaade edin, bitireyim.

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Anlıyorum, bana tahammülünüz yok. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Parmağını sallama!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bana tahammül edeceksiniz, doğrulara tahammül edeceksiniz, ilkeli siyasete tahammül edeceksiniz çünkü siz alışmamışsınız ilkeli siyasete tahammül etmeye. Edeceksiniz, edeceksiniz... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ben utandım, siz utanmadınız. Tebrik ediyorum(!) (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Parmağını sallama!

BAŞKAN – Sayın Çömez...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – F-35'le ilgili tavrımdan dolayı dediniz ki: "F-35'e karşılık biz kendimiz uçacağımızı yaptık." Siz F-35'e kaç para ödendiğini biliyor musunuz? Niye bu milletin parasını çarçur ettiniz? Niye bu milletin vergilerinden, tüyü bitmemiş yetimin paralarından alınan bu paraları götürdünüz Amerikalılara verdiniz de geri alamadınız? Yazık değil mi bu milletin hakkına hukukuna? Ruslara verdiniz 2,5 milyar dolar, kalktınız onları hangara teslim ettiniz. Yazık değil mi bütün bunlara?

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Amerika askerleri benim Türk askerlerimin -daha dün yıl dönümüydü-kafasına çuval geçirdi ve siz, gittiniz -Sayın eski Bakan burada- o çuval geçiren komutandan ödül aldınız. Biz onurlu bir diplomasi istiyoruz, ilkeli bir diplomasi istiyoruz ve Türkiye'nin menfaatlerine uygun bir demokrasi istiyoruz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hadi oradan!

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, çok açık bir şekilde...

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika; uzatmayacağımı şimdiden ifade edeyim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Evet, teşekkür ederim; iki dakika, evet.

BAŞKAN – Lütfen, yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

7.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Gerçekler hepimizi hakikaten bağlamalıdır ama gerçekleri çarpıtmak ancak kendinden emin olmayanların bir işi olabilir. Şunu ifade edeyim: Biz ne gerekiyorsa muhataplarımıza, onu milletimizin ve devletimizin itibarını önceleyerek mutlaka karşılığını verdik, veriyoruz ve vermeye devam edeceğiz. İtibarlı ülkenin bir vatandaşıyız, Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşıyız Allaha çok şükür. O konuda kafasına çuval geçirdiklerimiz herkesin malumudur. Biz gerçekten fiilî olarak da hem sahada hem masada Türkiye'nin itibar ve onurunu her zaman önceledik ve yücelttik. O konuda bize söz söyleyenlerin “S-400’ler geri gönderilmelidir. Beştepe’yi korumak için S-400 aldılar.” diyenlere bakıp... Milletimizin canını, malını, vatanımızın birlik beraberliğini korumak için aldığımız ve sisteme entegre ederek de her an bu milletin canını, malını muhafaza edecek ve koruyacak şekilde aktif hâle getirebildiğimiz sistemleri hangara çekmekle suçluyorsunuz. Hem onları aldık hem millî savunma sistemimizi kuruyoruz, kurduk ve devamını daha da ilerleteceğiz. Ancak, siz, Biden’in 6’lı masayı desteklemesi ve oradan bir iktidar değişimi peşinde koşunuz; “Hadi oradan!” diyemeyenlersiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Tekrar aynı sözlerle sataşmada bulunmuştur, gerçekleri çarpıtmıştır.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

Uzatmayacağım, lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyelim.

8.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) – Sayın Akbaşoğlu, çok teşekkür ederim; çok önemli konulara temas ettiniz. Bu konuşmanın içerisinde sadece Biden’in 6’lı masayı desteklediğine dair iddianıza ve ithamınıza çok önemli ve tarihî bir anekdotla cevap vereceğim, çok önemli ve tarihî bir anekdotla. AKP kurulurken Amerika’ya yapılan ziyaretlerin hepsini biliyorum. Kimlerle, ne tür temaslar yaptığımı da biliyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Hadi be!

REFİK ÖZEN (Bursa) – Açıkla, açıkla!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Doğru konuşmuyorsun!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – O dönemde karanlıklar prensi Richard Perle’le ne pazarlıklar yapıldığını, nelerin karşılığında nerelere gelindiğini gayet iyi biliyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Beraber, beraber...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Sakın ha, sakın ha, bugün el sıkıştığın, randevu almak için günlerce, gecelerce, haftalarca beklediğin Biden üzerinden siyaset yapma; yanlış yapıyorsun, bak, hatalı davranıyorsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Onurlu olmayı, ilkel olmayı bu kürsüde biz Türk milletine gösteriyoruz, siz de anlayın lütfen. Eğer elinizde Biden kaldıysa benim size söyleyecek çok şeyim var. Gidin, tarihi araştırın, eğer bana inanmıyorsanız Sayın Erdoğan’la görüşün “AKP kurulurken yanındaki herkesi Washington’a bırakıp, ayrıca gidip gizli gizli İsraili ajanlarla, Richard Perle’le neler görüştün?” diye sorun, bakın, size ise neler anlatacak, bakın, neler anlatacak size. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar) Onun için, bilmediğiniz konularda iftira atmayın, yalan söylemeyin. Ben size açıkçası... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Doğruyu söylemiyorsunuz!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Tahammül edin. Tahammül edin söylediklerime. Tahammül edin söylediklerime. (AK PARTİ sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Tahammül edin söylediklerime. Tahammül edin söylediklerime. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Çömez, lütfen Genel Kurula hitap edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Katlanamıyorsunuz çünkü hiçbirinizin doğruyu ve gerçekleri duymaya cesareti yok. Buna alışmamışsınız, buna tahammül edemiyorsunuz.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Esas tahammül edemeyen sensin!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – Ve siz Rusya’da, Rus uçağının düşürülmesinin ardından yaşanan o büyük felaketten sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) – ...gidip Rusya’nın kapısında saatlerce beklemeyi onurlu bir dış politika olarak değerlendiriyorsunuz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Hadi be sen de!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) – Yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, apaçık bir şekilde satışma var ortada, evet.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Ama böyle devam etmez ki Başkanım ya! O ona satışıyor, o ona; sabaha kadar müsamere mi olacak burada?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu; anladığım kadarıyla sabaha kadar buradayız.

9.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez’in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; baştan aşağıya çarpık bir zihniyetin hakikatleri çarpıtarak ortaya koyduğuna ve gerçekler karşısında, gerçekten, maalesef, birtakım kendine korumalı alanlarla iftira siyasetine başvurduğuna biraz evvel şahit olduk. Bütün milletimiz kimin ne olduğunun karşılığını en büyük maşerî vicdanında vermiştir; 14 ve 28 Mayıs seçimlerinde bütün bu söylemlerinizi boşa çıkartarak neticeyi net bir şekilde ortaya koymuştur. Ancak hakikaten kendi uydurduğunuz ve şu anda birlikte hareket hâlinde olduğunuz birtakım mahfilleri bize yamaya çalışmak ve bu mücadeleyi Türkiye’nin millî ve yerli, kendi ekseninde, bütün milletimizin ve

devletimizin çıkarlarını gözeterek ortaya koyduğu özgün dış politikayı hafife almak, küçümsemek ve kötülemek; Türkiye'nin özgürlüğünü ortaya koyduğu yaklaşımları IMF politikalarıyla, Türkiye'nin emperyalistlere karşı mücadelesiyle net bir şekilde, süreç içerisinde kendine özgü oluşturduğu ekonomiyi, dış politik bütün yaklaşımları hazmedememenin bir neticesi, bir tezahürü olarak gerçekleri çarpıtmak ancak ve ancak acziyetin bir ifadesidir, çarpıtmanın bir ifadesidir. Bunun net neticesi milletimizin gönlünde mutlaka yerini bulmuştur ve o nedenle de şu denge bu şekilde olmuştur, oluşmuştur. Bunun tarafınızdan da kabulü ve hazmı gerektiği açıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akbaşoğlu.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- *Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, tabii, tekrar çok net sataşma var “çarpık siyaset”, “iftira” gibi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL ERDEM (İstanbul) – Otur yerine!

ERHAN USTA (Samsun) – Siz mi yönetiyorsunuz burayı! Sesini kes!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sataşma konusunu bir duyabilsem karar vereceğim, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Çok net bir sataşma var ancak cevap vermeye değer bulmuyorum, Genel Kurula saygımdan dolayı sataşmadan söz hakkımızı kullanmayacağız, değer bulmuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11) (Devam)*

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, maddelere geçmeden önce 3 milletvekilimize İç Tüzük madde 60'a göre yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

İlk söz Sayın Yücel Arzen Hacıoğulları'nın.

Buyurun Sayın Hacıoğulları.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- *İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın, Başbağlar katliamı anlaşılardan, anılmadan, Sivas katliamının anlaşılamayacağına, anılmayacağına ilişkin açıklaması*

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) – Başbağlar katliamı anlaşılardan, anılmadan Sivas katliamı anlaşılabilir, anılamaz. Birliğimiz için yapmalıyız bu aynılaştırmayı; bu aynılaştırmayla, yanan vücutlar, kurşunlanmış bedenler birliğimiz için yeni anlamlar üretecek. Onlar bugün bizim için feda etmiş olmalılar canlarını; biz bir olalım, birlik olalım diye hayatlarını kaybetmiş olmalılar onlar.

Muhalefet sözcüleri onlara “kayıp” diyor, sizin kaybettiklerinizi, kayıp saydıklarınızı biz birliğimizin şehitleri sayıyoruz, fark ettiniz mi? Hayata inanan, Türkiye Yüzyılı için geleceği belirleyen bizler kayıpları şehit kılıyoruz “Ölüyoruz, demek ki yaşanılacak.” diyoruz.

Ekonomide ciddiysizce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın İlhami Özcan Aygun...

39.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, bugün Meclise sunulan 17 maddelik kanun teklifine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

AK PARTİ'ye ve siyasi ortaklarına soruyorum: Bugün Meclise sunulan 17 maddelik kanun teklifinde bir maddeyi neden emeklilere ayırmadınız? Düzenlemeyle en düşük memur maaşı 22.017 liraya, ortalama memur maaşı 25.015 liraya yükseliyor. Peki, emekliler ne olacak? En düşük emekli maaşı 7.500 lira olarak aradaki fark 3 kat oldu; emekliyi yine açlığa, sefalete bıraktınız.

AK PARTİ Grup Başkanı Sayın Abdullah Güler diyor ki: “Bu teklifte emekli yok.” Seçim öncesinde de bugün de emekli meselesini ilerleyen bir zamanda değerlendireceklerini ifade ediyor. Hangi ilerleyen zamanda? Bu zamana açıklık getirin çünkü siz ilerleyen zamanı beklerken emeklileriniz mevcut zamanda geriliyor, açlık sınırının altında ücretlerle kadere terk ediliyor.

Yine, seçim meydanlarında Cumhurbaşkanı, esnafın BAĞ-KUR prim gün şartını 7200 güne düşürecek, bu teklifte yok. Yine aynı şekilde, çiftçilerin BAĞ-KUR prim gün şartı 9200, bunu da gelin 7200 güne düşürün. Cuma günü Plan ve Bütçe Komisyonunda bu 3 tane teklifi de torbaya ekleyin ve vatandaşa sözünüzü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Melih Meriç? Sanıyorum yok.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11) (Devam)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSAL SÜRÜCÜ BELGELERİNİN/SÜRÜŞ EHLİYETLERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE DEĞİŞİMİ ANLAŞMASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Haziran 2022 tarihinde Lefkoşa'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen İYİ Parti Grubu adına Sayın Bilal Bilici.

Buyurun Sayın Bilici. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BİLAL BİLİCİ (Adana) – Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; gündemimizde yer alan uluslararası anlaşmalar üzerinde İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Aziz milletimizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gazi Meclisimizin 28'inci Dönemi itibarıyla milletin kürsüsünden yaptığım ilk konuşmam vesilesiyle tüm üyelerimize, çalışma arkadaşlarımıza başarılar diliyor, yeni dönemin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sözlerimin başında 5 Temmuz 1993'te Başbağlar'da hain terör örgütü PKK tarafından şehit edilen 33 sivil vatandaşımızı rahmetle anıyorum, terörü ve destekçilerini lanetliyorum.

Değerli milletvekilleri, dünya hızlı bir değişim sürecinden geçmektedir. Ukrayna'daki savaş, Asya'nın yükselişi, iklim değişikliği gibi faktörler ülkelerin dış politika önceliklerini yeniden değerlendirmelerine neden olmaktadır. Türkiye coğrafi, tarihi ve jeopolitik konumuyla tüm bu değişikliklerin merkezinde yer almaktadır. Orta Asya'dan Balkanlara, Afrika'dan Kafkaslara kilit bir noktada bulunan ülkemiz, bölgesinde ve ötesinde yaşanan gelişmelerden doğrudan etkilenmektedir. AK PARTİ'nin geçmişten bu yana kurumsallıktan uzak ve bireyler yani şahıslar üzerinden yürüttüğü oldubitti maceracı dış politikanın bedelini ülkemiz ağır bir şekilde ödemektedir. Dış politikada duygusallıktan uzak, kurumsallık temelinde sürdürülebilir ilişkiler kurulması, dış şokların ülkenin ekonomisi ve istikrarı üzerinde yaratacağı etkileri asgariye indirmek için elzemdir. Dış politikada millî menfaatler doğrultusunda "kazan kazan" olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin gücü, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Batı ve Doğu arasında köprü görevini yürütmesinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, İkinci Dünya Savaşı'nın sonundan bu yana Avrupa-Atlantik kurumlarının bir parçası olan Türkiye, çağdaş medeniyet seviyesine ulaşma yönündeki kararlılığından vazgeçmemelidir. Batı'nın gözünde Türkiye, maalesef tutarsız ve öngörülemez bir ülke hâline gelmiştir. Birincil ticaret ortağımız olan Batı'yla ilişkilerimiz karşılıklı yarar temelinde onarılmalıdır ama katıyetle Afrika, Latin Amerika, Balkanlar ve Asya başta olmak üzere, diğer coğrafyalarda etkinliğimizi artırmaya da devam etmemiz gerekmektedir.

Millî menfaatlerini ön planda tutan bir Türkiye'nin Batılı ortaklarından beklentisi hassasiyetlerinin gözetilmesidir. Bugün İsveç'in NATO üyeliği gündemde. Ancak onlarca yıldır bazı Batılı müttefiklerimiz PKK'ya yardım ve yataklık etmektedir. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir. PKK'nın Avrupa'daki mevcudiyetinin sona erdirilmesi için daha kararlı adımlar atılmalıdır.

Batı'da artan İslam karşıtlığıyla da etkin mücadele edilmelidir. İsveç'teki Kur'an yakma eylemi ifade özgürlüğü değil, apaçık nefret suçudur. İlk olarak geçtiğimiz aylarda Stockholm Büyükelçiliğimiz önünde ve ikinci eylem olarak da Kurban Bayramı'nın ilk gününde bu tür bir eylem daha gerçekleştirilmiştir. Ancak yapılmak istenen Tevrat eylemine ise İsrail'in devreye girmesiyle izin verilmemiştir. Yapılan bu iki olayı kınıyor ve lanetliyorum. Batı, artık bu çifte standardından vazgeçmelidir. Batı'nın İslamofobik tavırlarına son vermesi önem arz etmektedir. Bugün Fransa, Belçika ve İsviçre'de yaşananlar Batı'nın dünyanın geri kalanına üstten bakan, ırkçı ve ayrımcı tutumunun bir sonucudur. Ukrayna savaşı Türkiye'nin bölgedeki kilit konumunu bir kez daha ortaya koymuştur. Temennimiz, savaşın daha fazla kan dökülmeden sona erdirilmesidir. Ukrayna'nın egemenliği ve toprak bütünlüğünün korunması temelinde soruna çözüm bulunması amacıyla diplomatik girişimlere ağırlık verilmeli, ayrıca, üçüncü ülkelerin barış çabaları da desteklenmelidir. Batı'nın bir parçası olan Türkiye, tabiatıyla, köklerini de unutmamalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orta Asya büyük güçlerin rekabet alanı hâline gelmiştir. Türkiye'nin bölgeyle olan tarihî, kültürel ve akrabalık bağlarının da etkisiyle, mevcut mekanizmalara, güncel sınamalara çözümler üretebilecek yenilerini de ekleyerek bu ülkelerle ilişkiler daha da derinleştirilmeli, söz konusu ülkelerin kalkınmasına ve gelişmesine yardımcı olunmalıdır.

Kafkaslarda barış bugün her zamankinden daha da mümkündür. Azerbaycan ve Ermenistan arasında barışın tesisi, bölgenin hızlı bir şekilde kalkınmasına vesile olacaktır. Türkiye, geçmişte olduğu gibi, bundan sonra da can Azerbaycan'ın ve kardeş Azerbaycan halkının yanında yer almaya devam edecektir.

Asya'nın ve Çin'in yükselişiyle birlikte, dünya çok kutupluluğa doğru evrilmektedir. Çin'le ilişkilerimizi geliştirmemiz şüphesiz önemlidir ama bu hiçbir zaman Uygur Türkü kardeşlerimizin haklarının savunulmasının hilafına olmamalıdır. Türkiye her platformda Uygur Türklerinin haklarını kararlı bir şekilde savunmaya devam etmelidir ve bugün Doğu Türkistan'da da mesela oruç tutmak, namaz kılmak, başörtüsü takmak, "inşallah" demek bile yasak. Uygur Türkçesi yazmak, öğrenmek yasak; konuşmak yasak; evladına Uygur Türkçesi isim vermesi bile yasak. Kısacası ana dilde eğitim, 2013 yılından beri yasak. Ünlü yazar Cengiz Aytmatov "Gün Olur Asra Bedel" eserinde "Zaman çabuk geçiyor ve olaylar da çabuk unutuluyor." diyor. Ancak biz ne bu yapılan zulümleri ne de Doğu Türkistan'ı unutacağız.

Bugün 5 Temmuz, Doğu Türkistan'daki Urumçi katliamının yıl dönümü. 2009 yılında Urumçi'de zalim Çin yönetimi tarafından gerçekleştirilen katliamda hayatını kaybeden soydaşlarımızı rahmetle anıyorum. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener'in de hep söylediği gibi tüm dünya arkasını dönse biz bu konuda hakkı ve gerçekleri haykırmaya devam edeceğiz. Uygur meselesine samimiyeti olanlar ilk önce takındıkları şu tavra bakmalıdırlar. Türkiye'ye giriş yasağı olan birtakım Uygur liderler mevcuttur; Dolkun İsa, Mehmet Tohti, Dilşat Reşit, Rabia Kadir. Bunlara el atılması gerekmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; göç meselesi, üzerinde durulması gereken bir diğer önemli husustur. Transit ülke konumunda olan Türkiye, aynı zamanda dünyada en fazla mülteci, sığınmacıya ev sahipliği yapan ülkedir. Göç sorunu sadece ve sadece ortak bir çabayla ve sorunun kaynağına yönelik atılacak adımlarla çözüme kavuşturulabilir. Ancak gelinen noktada Avrupa Birliğiyle 2016 yılında varılan anlaşmaya rağmen Türkiye bu yükü, sorumluluğu tek başına göğüslemektedir. Bu durum, sürdürülebilir değildir; beklentimiz Türkiye'nin kaynak ülkelerle imzaladığı geri kabul anlaşmalarının sorunsuz bir şekilde uygulanmasının sağlanması ve 2016 mutabakatı konusunda AB'yle yeniden masaya oturulmasıdır.

Göç konusuna değinince... AK PARTİ'nin Suriye'ye yönelik yanlış politikalarının ağır bedeli her geçen gün daha da fazla hissedilmektedir. Mültecilerin gönüllülük temelinde ve uluslararası hukuk çerçevesinde ülkelerine dönmelerinin zamanı da gelmiştir. Türkiye bir yandan 2254 sayılı BM Güvenlik Konseyi Kararı temelinde kapsamlı bir siyasi çözüm için çabalarını sürdürürken diğer yandan Şam'la normalleşme süreci çerçevesinde mültecilerin geri dönmesi için gerekli adımları gecikmeksizin atmalı, elek hâline gelen sınırlarını da etkin bir şekilde korumalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Bilici.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) – Suriye'den söz açılmışken AK PARTİ'nin, AK PARTİ iktidarının Orta Doğu'ya yönelik iniş çıkışlı politikalarından da bahsetmemek olmaz. Ülke ekonomisindeki çöküş ve Batı'dan yabancı yatırımının durma noktasına gelmesinin de etkisiyle AK PARTİ iktidarı daha yakın bir zamana kadar ağır ithamlarda bulunduğu Orta Doğu ülkeleriyle bir bir barışmaktadır. Türkiye'nin bölgedeki ülkelerle iyi komşuluk ilişkilerinde bulunması tabiatıyla gereklidir ve çıkarınadır. Ancak dış politikada zikzaklar çizilmesi ülkenin itibarını çok ciddi anlamda zedelemektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Bilici.

BİLAL BİLİCİ (Devamla) – Tabii.

Son olarak Samuel Huntington'ın Medeniyetler Çatışması tezine karşı dengeleyebileceği bir dış politika ekseninde farklı toplum ve ülkelerin inançları dâhil olmak üzere sosyal, dinî, kültürel, etnik kimliklerin farklılık olarak algılanması yerine zenginlik olarak görülmesi sağlıklı bir dış politika için önem arz etmektedir.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci madde üzerine Yeşiller ve Sol Gelecek Partisi Grubu adına Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun Sayın Uysal Aslan. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

YEŞİL SOL PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, sevgili milletvekilleri; dün burada, bu kürsüde Türkiye'nin hukuk devleti olmadığı tespitine karşılık iktidar sıralarından Türkiye'nin hukuk devleti olduğu, aksinin iddia edilemeyeceği savunuldu. Peki, hukuk devleti olmanın kerameti nedir, hukuk devleti nasıl olunur?

Temel hak ve hürriyetlerin güvence altına alındığı, kanunların yargı denetimine tabi olduğu, hukuki, eşitlik ilkesinin ayrımsız bir şekilde uygulandığı, hukuki belirlilik ilkesinin varlığını serbestçe sürdürebildiği, mahkemelerin bağımsız, hâkimlik teminatının olduğu temel ilkeleri barındıran ama bunun yanında herkesin bu kriterlere saygı gösterip uyduğu devlet şeklidir. “Peki bu ilkelere ülkemizde saygı duyuluyor mu?” diye sormak isterim sizlere. Bu ilkelere uyuluyor mu, uygulanıyor mu? Burada ülkenin demokrasi turnusolu olan cezaevlerinden tek bir örnekle açıklık getirmeye çalışacağım: Türkiye egemenlik sınırları içerisinde bulunan, hukuken Adalet Bakanlığına bağlı olan bir cezaevinde bir kişi düşünün ki 5275 sayılı Kanun'a göre on beş günde bir gerçekleşmesi gereken aile ziyareti hakkına dokuz yılda sadece 5 kere izin verilmiş olsun. Avukat ziyaretlerinin, tatil günleri dışında, çalışma saatleri içinde, yani hafta içi her gün mesai saatleri içinde dilenilen saat aralığında yapılabileceği kanunen düzenlenmiştir. Bu kişiye kanunda olmamasına rağmen, haftada bir gün bir saat avukatla ziyaret yasağı sınırlaması uygulansın. Bu fiilî sınırlamaya rağmen bile avukat ziyaret hakkı on iki yıl boyunca sadece 5 kere kullanılabilmiş olsun. On beş günde bir on dakikayı geçmeyecek telefon hakkı düzenlemesine karşın yirmi dört yıl boyunca sadece 2 kez telefon hakkı kullanılmış olsun.

Bu 3 temel hakka dair örnekte bile asgari ölçüde kanun maddelerine uyulmadığı görülmektedir. Bu kanuna uymama hâli bir gün, bir ay, bir yıl değil, yirmi dört yıl boyunca aralıksız bir biçimde devam etmiş, hâlen de devam ettirilmek istenmektedir. Bu durum bizlere şunu göstermektedir: Türkiye nasıl bir demokratik anlayış ve hukuk dışı yöntemlerle yönetilmektedir? Bunun tam tersi iddia ediliyorsa yani Türkiye bir hukuk devletiyse uzun yıllar boyunca nasıl bu kanuna uymama hâli sürdürülmektedir, neden kişiye özel keyfi bir mekân yaratılmıştır, neden bunu yaratma ihtiyacı ortaya çıkmıştır? Türkiye hukuk devleti ise herkesin din, dil, ırk, cinsiyet, siyasi görüş gibi nedenlerle ayırım yapılmadan kanun önünde eşit olmaları beklenir. Hukuk devletinde kişiye özel mekân, kişiye özel yasa olmaz, olmamalı. Velev ki oldu -ki bu örneğimizde var- bir hukuk devletinde başta yargı buna izin vermemelidir. Bu örnekte olduğu gibi hukuk, yargı bu hukuksuzluğun aracı hâline gelmişse bağımsız, tarafsız bir yargıdan bahsedilemez. Bu hukuksuzluğun sonlanması, buranın, bu Meclisin temel gündemi olmalıdır. İşte tam da tarafsız ve bağımsız bir yargı olmadığından, Meclis Kürt sorununun çözümü iradesini ortaya koyamadığı için İmralı Adası'nda Sayın Öcalan şahsında oluşturulan hukuka aykırı, ayrımcı tecrit sistemi yirmi dört yıl boyunca sürebilmiştir. Adalet Bakanlığına bağlı bu cezaevinde Sayın Öcalan'la birlikte Ömer Hayri Konar, Veysi Aktaş ve Hamili Yıldırım'dan yirmi sekiz aydır hiçbir haber alınamamaktadır, dış dünyayla tüm bağları kesilmiştir. Aile ve avukat ziyaret başvurularına Bursa Cumhuriyet Başsavcılığınca yazılı ve sözlü hiçbir cevap verilmemektedir. Cevapsız bırakılan başvurulara karşı infaz hâkimliğine şikâyet

yollu başvurulduğunda ancak aile ziyaretleri hakkında üç aylık ziyaret yasağı alındığından haberdar olunmaktadır. Avukat ziyaret yasağı için ise altı aylık avukat ziyaret yasaklama kararları tam da bu kararlar kesinleştirildikten sonra avukatlarına haber verilmektedir. Türlü türlü ayak oyunlarıyla avukatların itiraz etmesi engellenmektedir. Bu kararların bir örneği UYAP Sistemi'ne kayıt talebi, dosya fotokopisinin tamamı ve bir bölümü yasaya aykırı bir biçimde avukatlarına verilmemektedir. Verilmemesine dönük ise açıkça hukuka aykırı biçimde infaz hâkimliklerince kararlar alınmaktadır. Yıllardır yargı pratiği hâlini alan bu hukuksuzluklara imza atmış hâkim ve savcılar hakkında Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yapılan şikâyetler sonuçsuz kalmakta, cumhuriyet başsavcılıklarına yapılan suç duyuruları ise işleme alınmamaktadır. Bu gerçeklik karşısında bırakalım uluslararası temel hukuk normlarını, insan haklarına saygı kavramına uygun bir yönetim biçimini, bugün ülkemizdeki Adalet Bakanlığının “web” sitesinde, Ceza ve Tevkifevlerinin “web” sitelerinde yer alan ulusal mevzuat ve uluslararası mevzuat metinlerine bir göz atalım.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası başta olmak üzere ulusal mevzuat Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tavsiye kararlarına yer verilmiştir. Ancak en çok bu metinlerdeki taahhütlere uymayan, hukuksuzluklara imza atan yine bu makamlar olmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu dâhil olmak üzere hiçbir ulusal denetim mekanizması İmralı'da işletilmemektedir. İmralı'ya gidebilen tek kurum Avrupa Konseyi İşkenceyi Önleme Komitesidir. CPT'nin yakın tarihli raporlarına bir göz atalım. 2013 yılındaki raporunda avukat ziyaretlerinin engellenmesi iç mevzuata aykırı politik kararlara dayalı olduğu tespit edilmiştir. Çözüm sürecinin sonlanmasıyla ağırlaşan tecrit koşullarında 2019 yılı ziyaretine ilişkin raporunda ise mevcut infaz koşullarının kabul edilemez olduğunu ve “incommunicado” alıkonulma hâli olarak tariflemiştir; yani, mutlak bir iletişimsizlik; yani, haber alamama hâli; yani, açıkça hukuka aykırılık hâlidir. Bu rapor sonrası iyileştirme adımları atılmamış, hukuka uyma söz konusu olmamış, aksine tecrit hâli daha da derinleştirilmiştir. Bu hukukun yok sayılması yanında bir de bu Mecliste yıllardır çıkarılan “Öcalan yasaları” diye anılan yasalar vardır. Türkiye hukukunda Öcalan'ın şahsında özel kanuni düzenlemelerin bir örneği ağırlaştırmış müebbet infaz rejimi ve ölünceye kadar süreceğine dair düzenlemedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesince 18 Mart 2014 tarihli kararıyla bu düzenlemenin işkence yasağına aykırı olduğu tespit edilmiştir. Yani on dokuz yıldır Sayın Öcalan işkence yasağına aykırı bir biçimde tutulmaktadır. AİHM kararları ihlal nedeni doğrudan bir kanuni düzenlemedir, yani muhatap burası, yasa yapıcı olan Meclisin ta kendisidir. AİHM kararı Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi önünde sekiz yıldır bekletilmektedir. Karar gerçeği yansıtmayan eylem planlarıyla Türkiye tarafından uzatılmakta, yıllardır kararın gereği yerine getirilmemektedir. Bugün Sayın Öcalan'ın şahsına dönük bu politik yaklaşım nedeniyle ülkemizde binlerce vatandaşımız aynı hukuksuzluk karşısında ilgili mahkemelerin karar vermesini beklemektedir.

Yine, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesi İmralı Adası için yapılan bir bireysel başvuru üzerine 6 Eylül 2022 tarihinde geçici tedbir kararı vermiş, bu kararı Hükûmete iletmiştir. Geçici tedbir kararında mutlak tecrit hâlindeki tutukluluğa son verilmesi ve yine seçtikleri bir avukatla derhâl ve sınırsız bir iletişime izin verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu tedbir kararı ardından on ay geçmesine rağmen hâlâ tek bir adım atılmamıştır. İmralı'daki tecrit politikalarının demokratik çözüm ve barış çabasıyla doğrudan ilişkili olduğunu biliyoruz. Ülkenin demokratikleşmesine büyük katkısı olabilecek Sayın Öcalan'ın sesi kısılmak istenmekte, toplumun demokrasi talebi ve barış umudu bu tecritle yok edilmektedir. Aynı zamanda, hukuksuzluk sistemine göz yumma hâli, keyfî yönetim biçimi dışarıya taşmakta, dışarıya taşan bu hukuksuzluğa karşı çıkan sesler cezaevlerine atılarak yok edilmek, gerçek gizlenmek istenmektedir. Bunun en son örneği TELE1 televizyonunun Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ şahsında yaşanmıştır. Bu olaydaki asıl mesele, İmralı'dan taşan ve dile getirilmesi yasaklanan

anlattığımız bu infaz, hukuksuz sistemin ta kendisidir. Sayın Yanardağ gazeteci olarak bu hukuksuzluğu dile getirmiştir. Kullandığı ifadeler öncelikle düşünce özgürlüğü kapsamındadır. Bağlamından koparıldığı da belli olan bu ifadeler, bu hakikati göstermeye vesile olmuştur. Hakikati gizlemeye, gölgelemeye ne bir soruşturma ne bir tutuklama yetmeyecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayınız.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) – Sonuç olarak, bir hukuk devletinden bahsedeceksek eğer İmralı'ya ilişkin AIHM ve Birleşmiş Milletler kararı yerine getirilmeli, aile ve avukat ziyaretlerinin önü derhâl açılmalıdır. Kürt sorununu adalet, eşitlik ve özgürlük temelinde çözmek ve Türkiye demokrasisinin önünü açmak için bunu yapmak zorundayız. Meclis olarak halklarımız için hukukun üstünlüğünü koruma sözümüz halkımıza demokrasi ve özgürlük borcumuzun bir gereğidir. Hiçbirimiz buradan kaçmamız ve kaçamayız. Bizler tecrit politikalarına karşı toplumun barış hakkını savunanlar olarak her fırsatta bu sözümüzü dile getirmeye, tecrit sisteminin insanlığa karşı bir suç ve uluslararası sözleşmelere aykırı olduğunu dile getirmeye devam edeceğiz.

Teşekkürler. (Yeşil Sol Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerine ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Rıdvan Uz.

Buyurun Sayın Uz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA RIDVAN UZ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin Gazi Meclisinde, bu kürsüde konuşma, bu sıralarda oturma şerefini bize bahşeden seçmenimize, büyük Türk milletine teşekkür ediyorum ve şükranlarımı iletiyorum ilk konuşmam vesilesiyle; bunu belirtmiş olalım ve büyük milletimiz emin olsun ki “Korkaklıkta ar ve zillet; ileri atılmakta izzet ve şeref vardır.” diyen, korkmanın kaderi değiştiremeyeceğini bilen şahsım ve İYİ Parti grubundaki milletvekili arkadaşlarım adına da onların hizmetinde olacağımızı buradan beyan etmek isterim.

Konumuzun uluslararası anlaşmalar ve ilişkiler üzerine olması hasebiyle şunu da belirtmek isterim: Malumunuz, uluslararası ilişkiler platformunda üzerinde durulması gereken en önemli husus kendi soydaşlarımız ve kendi milletimiz üzerinde olmasıdır. Dolayısıyla Diyarbakırlı şair, yazar, toplum bilimci Sayın Ziya Gökalp'ın demiş olduğu gibi “Vatan ne Türkiye'dir Türklere ne Türkistan/Vatan büyük ve müebbet bir ülkedir: Turan!” sözüyle bunun üzerinde durulmalı ve aynı zamanda bir siyaset ve fikir adamı Başbuğ Alparslan Türkeş'in “Dünyanın neresinde olursa olsun bir Türk'ün başı ağrıdığımda bizim de burada başımız ağrıyor.” şiarından yola çıkarak önceliğimiz kendi insanımız olmalıdır.

Bugün iki önemli husus var hakikaten yüreklerin sızladığı; bir tanesi Urumçi katliamı ki Doğu Türkistan'da, Urumçi kasabasında, Çin'in hukuk tanımaz tavrından dolayı, resmî kayıtlara göre 126 ama bilinen gerçeklere göre binin üzerinde insanımızın, soydaşımızın katledildiği gün. Dolayısıyla orada hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilerken aynı zamanda Çin'i de bu tavrından dolayı kinadığımızı belirtmek isteriz.

Bir ikincisi de Başbağlar katliamı; bir sabah namazı vakti, tan yerini bulmadan eli kanlı bir grup teröristin, PKK'nın, bebek katillerinin oraya gelerek elinde hiçbir silahı olmayan masum insanlarımızı katletmesinin yıl dönümü. Orada da hayatını kaybeden arkadaşlarımıza, insanlarımıza Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; bunu da belirtmek isterim.

Bir diğer husus: Özellikle burada bir teşekkür borcum var, o da ilk defa bir siyasi parti kurulduktan sonra sadece ve sadece İYİ Partinin bünyesinde Türk Dünyası ve Yurt Dışı Türkler Başkanlığı kurularak, bir Genel Başkan Yardımcılığı tahsis edilerek bu göreve de bizi getiren Genel Başkanım Sayın Meral Akşener'e de buradan teşekkürlerimi sunuyorum yani Türk'e ve yurt dışında yaşayan insanlarımıza verdiği öneme binaen bunu da buradan özellikle belirtmek isterim.

Bu vesileyle Türkiye'de kapı kapı esnaf gezerek, insanımıza dokunarak kıymetli olduğunu tekrar hatırlatma adına izlediğimiz politikayı dünyanın birçok yerinde, Avrupa'nın birçok ülkesinde, yurt dışında da izledik ve bu politika üzerine insanlarımızın dertlerini dinlemeye ayaklarına gittik ve onları dinledik. Şimdi, şunu özellikle söylemek istiyorum: 1960'larda büyüklerimiz, ecdadımız tahta bavulları alıp yurt dışına gittiler. Ne için? Çalışmak için. Neden? Yokluk ve yoksulluktan. Bunu giderme adına Avrupa'da âdeta kölelik yaparak en ağır işlerde çalıştılar; çöpte çalıştılar, madende çalıştılar ve para da kazanarak ülkelerine dönme hayali kurdular. Peki, bugün, o tarihten bugüne tek başına iktidar olan AK PARTİ döneminde geldiğimiz nokta nedir diye baktığımızda... Sayın Akbaşıoğlu şöyle demişti: "Biz 2'nci yüzyıla gençlerimizle hazırlanacağız." Sayın Akbaşıoğlu, gençlerimiz burada değil artık; Mannheim'da bir lokantada garsonluk yapıyor doktor bir arkadaşımız, bir avukat arkadaşımız Nürnberg'de lokantada bulaşıkçılık yapıyor. Siz kendi değerlerinizi, kendi evlatlarınızı bu ülkede barınamaz hâle getirdiniz. Peki, yerine kimi ikame ettiniz? Bugün -millî güvenlik politikalarımızın- tahminlerimize göre 10,5 milyon civarında Suriyeliyi ve mülteciyi ülkemize getirdiniz; bunların yüzde 56'sı okuryazarlığı bile olmayan bir kesim ve diğerleri sadece ilkokul mezunu yani siz yetişmiş evlatlarımızı bu ülkeden göndererek yerine tabiri caizse cahil cühela bir toplumu bu milletin başına bela etmiş durumdasınız. Dolayısıyla 7'nci yüzyılın, 2'nci yüzyılın hayalini kurmak sanırım artık bizlere düşen bir vazife olacaktır.

Avrupa'yı gezdiğimizde, oradaki insanlarımıza dokunduğumuzda 14 başlık altında şikâyetlerini dinledik. Bunlardan bir tanesi, ülkemize dönerken güzergâh boyunca yolda karşılaştıkları hırsızlık olayları ve güvenli bölgeler oluşturulmadan, dinlenmeden yol katetmeleri, kazalara uğramaları. Bunun düzeltilmesi gerekir ve uluslararası anlaşmalarla bu mutlaka giderilmelidir; bir.

İkincisi, Türkiye'de şehirden şehre geçerken tabela görüyorsunuz, Avrupa'da da bir ülkeden bir ülkeye geçerken sadece bir tabela görüyorsunuz ama özellikle bayram ve tatil dönemlerinde Kapıkule'de ve diğer gümrük kapılarında yedi saati, on üç saati bulan zulümler çeken insanlarımızın dertlerini duymamazlıktan da gelmemeliyiz.

Bir başka husus, yurt dışındaki insanlarımızın zamanında çıkarmış olduğumuz bir yasayla 40 bin euro, 50 bin euro, 60 bin euro ödeyerek, aradaki farkı kapatarak emekli edilmesi teşvik edilmişti; bundan dolayı birçok insanımız bu parayı ödeyerek, çalışmalarını da ortaya koyarak emekli oldular. Bu emekliliğin sonunda gördüğümüz net bir şey var ki sonraki dönemde de bu emeklilerin bu emeklilik haklarının olmadığı, o dönem ödedikleri 40 bin, 50 bin euroyu o günkü kur bedeli olan Türk lirasıyla geri vererek bunun iptaline gitme olayları başladı ve şu durumda Avrupa'da 116 bin mağdur ortaya çıkmış durumdadır. Bunun da giderilmesi için mahkeme kapılarına giden bu insanlarımıza "SSK'dan değil de sizi BAĞ-KUR'dan emekli edelim, aradaki yılları da burada tamamlamış olun, maaşınız bir miktar da düşecek ama hazinemizde para yok maalesef." denilerek bu duruma tabi tutuldu.

Bir başka durum ise “İslami holdingler” adı altında yüce dinimiz de kullanılarak, orada holdingler kurularak bu insanların büyük paraları toplandı ve bu paraların akıbetinin mutlak suretle araştırılarak nereye ve kimlere gittiği ve nelerin kurulduğunun da takip edilmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bir diğer önemli husus da Avrupa’da yaşayan insanların, nasıl Avrupa devletlerinin ülkemizde Türk-Alman okulları gibi üniversiteleri varsa, dünyanın her yerinde Türkçenin de dil olarak kabul edilmesi ve okutulması ve Türk okullarının da açılması talebi gelmektedir, bu da göz ardı edilmemelidir.

Bu vesileyle, sözlerime burada son verirken yüce Meclisimizi ve heyeti saygıyla selamlıyorum.

İyi akşamlar diliyorum efendim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Sayın Utku Çakırözer’e aittir.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

CHP GRUBU ADINA UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Başbağlar katliamının 30’uncu yıl dönümünde, terör örgütü PKK tarafından katledilen 33 vatandaşımızı rahmetle anıyor, katliamı bir kez daha lanetliyorum.

Bu kürsüde ne zaman uluslararası anlaşmaları konuşsak, dış politikayı ne zaman konuşsak şu konuyu mutlaka hatırlatma ihtiyacı duyuyoruz: Dış politikada Türkiye’nin başarılı olması için içeride güçlü bir ekonomisi, içeride güçlü bir demokrasisi olması olmazsa olmaz bir şarttır. Yani bu imzaladığımız, onayladığımız anlaşmaların hepsi güzel, iyi ama bu anlaşmalardan ülkemiz için arzu ettiğimiz çıkarları elde edebilmemiz için öncelikle güçlü bir hukuk devletine ihtiyacımız var.

Peki, hâl böyleyken bizim bugün durumumuz nedir birlikte bakalım. Kurban Bayramı’nı geride bıraktık, hem tüm milletvekillerimizin hem de bizi izleyen vatandaşlarımızın geçmiş bayramını kutluyorum, daha nice bayramları sağlık ve huzur içinde geçirmelerini diliyorum ancak bu bayrama buruk, bu bayrama haklı beklenti içinde giren yurttaşlarımız var. Kim onlar? Cezaevlerindeki düşünce suçluları, siyasi tutuklular. İfadesi, düşüncesi nedeniyle tutuklu bulunan gazeteciler, hak savunucuları, siyasetçiler ailelerinden, sevdiklerinden, en önemlisi de özgürlüklerinden mahrum, demir parmaklıklar ardında, zindanda geçirdi bu bayramı. Onlardan biri de seçilmiş milletvekili Can Atalay. 14 Mayıs’ta Hataylıların, bu milletin oylarıyla milletvekili seçildi, mazbatasını aldı ama hâlâ yemin edebilmiş değil. Büyük bir hak gaspı var ortada; gasbedilen, milletin iradesi. Zaten adalet, hukuk yok edilerek dört yüz otuz beş gündür Marmara Cezaevi’nde tutuluyor, bunun elli günü de milletvekili olarak seçilmesine rağmen millet iradesi yok sayılarak geçti. Kendisi mazbata aldı mı? Aldı. Burada Meclis Başkanı aday oldu mu? Oldu. İnsan Hakları Komisyonumuza üye seçildi mi? Seçildi. Bugün o Komisyon toplantısı vardı ama işte bir üyesi zindanda. Bayramda kendisiyle cezaevinde görüştüm, dedi ki: “Meclis İnsan Hakları Komisyonunun bir üyesi hukuksuz şekilde cezaevinde tutulurken Komisyonun toplanması başlı başına bir büyük hak ihlali değil midir?” bunu sordu. Şimdi ben de o soruyu size yöneltiyorum, bunun adı haksızlık, hukuksuzluk değil de nedir değerli arkadaşlarım? (CHP sıralarından alkışlar) Meclis Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş’a sesleniyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının bundan daha önemli, daha öncelikli başka bir işi olabilir mi? Yargıtaya sesleniyorum: Adalet mülkün temelidir, millet adına adalet dağıtıyorsanız millet iradesinin gasbedilmesine izin veremezsiniz, vermemelisiniz. Anayasa hükmü ortada, mahkemelerin benzer kararları ortada. O zaman, milletin vekili olan Can Atalay, bir gün dahi gecikmesizin bu yüce çatı altında görevine başlamalıdır.

Değerli milletvekilleri, Gezi davası tutukluları yani Can Atalay'ın da yer aldığı davada Osman Kavala iki bin yetmiş üç gündür, Tayfun Kahraman, Hakan Altınay, Mücella Yapıcı, Mine Özerden, Çiğdem Mater dört yüz otuz beş gündür cezaevinde, hepsi Türkiye'nin yetiştirdiği değerler. Tamamen içi boş bir iddianameye dayanarak Kavala ömür boyu, diğerleri ise on sekiz yıl hapiste çürütülmek isteniyor. Bu insanların hayatlarından aylarının, yıllarının çalınması vicdansızlıktır, adaletsizliktir, yazıktır. Ülkemizin yetiştirdiği en iyi şehir plancılarından Tayfun Kahraman içeride, en donanımlı mimarlardan Mücella Yapıcı içeride. İstanbul'da depremle mücadelede onların bilgisine, kılavuzluğuna ihtiyaç varken ne işleri var zindanda? Yazıktır. Bayramda görüştüğüm Tayfun Kahraman özgürlüğünü geri istiyor. Yapılacak şey belli: Siyaset, saray bu davadan elini çekmeli, Yargıtayda bekleyen dosya bir an önce ve sadece hukuk merceğinden ele alınmalı, bugüne kadar verilen delilsiz, hukuksuz kararlar bozulmalı ve hayatları çalınan bu insanların özgürlüklerinin yolu artık bir an önce açılmalıdır, açılmalıdır ki bir büyük ayıptan kurtulalım. Hangi ayıp? İşte, Osman Kavala iki bin yetmiş üç gündür cezaevinde, her yeni güne sadece hukuk, sadece adalet arzusuyla uyanıyor. Hakkında kendi mahkemelerimizden 2 beraat, 2 tahliye kararı var, bunlara rağmen hâlâ tutuklu olduğu için de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden de yine, hak ihlali konusunda 2 karar var ama sarayda oturan biri istiyor diye, Osman Kavala ve Gezi davasında yargılanan aydınlarımız aylardır zindanda, o tek kişinin inadı yüzünden Türkiye Avrupa Konseyinde yaptırım uygulanacak ülke konumuna gelmiş durumda.

Sayın Ahmet Yıldız burada, kendisine yeni görevinde hem başarılar diliyorum hem de anlaşmalar konusunda Meclisimize Dışişleri heyetiyle geldiği için teşekkür ediyorum. Bahsettiğim konuyu en iyi bilenlerden biri. AK PARTİ'lisi, Cumhuriyet Halk Partisi, İYİ Partisi, MHP'lisi, Yeşil Solu, partilisi, partisizi; milyonlarca yurttaşımız bu ayıplı imajı hak etmiyoruz, hak etmiyoruz arkadaşlar ama dinleyen kim! Mahkemeler ne karar verirse versin tek kişinin talimatıyla insanlar zindanda çürütülüyor ve hayatlarından çalınan her dakika da demokrasi ayıbımız olarak tarihe geçiyor.

Değerli milletvekilleri, seçim bitti ama bu iktidarın baskı, yasak, sansür politikaları bitmedi, bitmiyor. 29 Mayıs'ta sözde "kucaklaşma" diyenler, "Türkiye Yüzyılı" diyenler, bakıyoruz, yine basını susturma peşindeler. Bayrama cezaevinde girmek zorunda bırakılanlardan biri de TELE1'in Genel Yayın Yönetmeni gazeteci Merdan Yanardağ oldu. TELE1'e gözdağı için, özgür basına gözdağı için, topluma gözdağı için basın özgürlüğü ve halkın haber alma hakkı ve özgürlüğünü yok etmek için hedefe kondu; yaptığı on dakikalık değerlendirme bağlamından tamamen koparılıp, cimbızlanarak ve montajlanarak hedef hâline kondu; gözaltına alındı, tutuklandı, bayramı tek başına hücrede geçirmek zorunda bırakıldı. Tam sekiz gündür özgürlüğünden mahrum. Ortada çok boyutlu bir büyük hukuk katliamı var.

Değerli arkadaşlarım, öncelikle -Sayın Abdulhamit Gül burada- biz bu Mecliste 2019'da kanun çıkarmadık mı? Adına "yargı reformu" demedik mi? Neydi o reform? Terörle Mücadele Kanunu'na "Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz." düzenlemesini ekledik. Artık kimse ifadesi nedeniyle tutuklanmayacaktı. O zaman, Merdan Yanardağ neden, niçin cezaevinde? Nerede kaldı verdiğimiz söz, çıkardığımız kanun? Kendi çıkardığımız kanunu uygulayamıyorsak bunun adı hukuk devleti olur mu değerli arkadaşlar?

İkinci olarak, hâkim mahkemede diyor ki: "Katalog suçlardan yani ağır suçlardan tutukluyorum." Oysa karara dayanak gösterilen madde katalog suç değil. Merdan Yanardağ'ın sözlerinde asla bir kasıt yok, bu çok açık. Bunu Grup Başkan Vekilimiz Sayın Ali Mahir Başarır da defalarca ifade etti ve aslında suçlu bulunsa dahi bir gün dahi yatarı olmayan bir iddiayla şu anda cezaevinde tutuluyor. Yani, değerli arkadaşlarım, bir gazeteciye yargısız infaz yapılıyor.

Üçüncü mesele, ne diyor hâkim? "Kaçma şüphesi var." diyor. Oysa hakkında yürütülmekte olan 2 ayrı soruşturmada hakkında yurt dışına çıkış yasağı konmuş Merdan Yanardağ'a. Ayrıca, Merdan Yanardağ geçmişte, Ergenekon davasında yine yargılanmış, yine hapse girmiş ama hiçbir zaman bu ülkeyi terk etmemiş.

Dördüncü mesele, kararda delillerin toplanamadığından bahsediliyor. Oysa, tutukluluğa gerekçe gösterilen cimbızlama, montajlama sözler televizyon yayınına ait. O yayının montajlanmamış tamamının videosunu da bizzat Merdan Yanardağ kendisi savcıya ve hâkime teslim ediyor. Yani, neresinden baksanız üst üste hukuksuzluk.

Tutukluluğuna yapılan itiraz bugün reddedildi. Ortada bir büyük hukuk katliamı, bir büyük demokrasi ayıbı var ama diğerleri gibi bu hukuksuzluğa karşı yine biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak susmayacağız. Gazeteci meslektaşlarımız ve hukukçu milletvekili arkadaşlarımızla bir heyet oluşturarak bayramda cezaevinde kendisini ziyaret ettik. Gördüğümüzde en temel ihtiyaçlarına bile ulaşamamış durumdaydı çünkü böyle planlanmıştı, kendisine mağduriyet yaşatacak şekilde bir gözaltı ve tutuklanma planlandı ve yaşatıldı, resmen bu zulüm planlandı. Ama yaşatılanlar karşısında dimdik bir iradeyle halkın haber alma hakkı ve gerçeklerden haberdar olma hakkını her şeyin üstünde gören bir Merdan Yanardağ bulduk karşımızda.

Değerli milletvekilleri, Yanardağ neden cezaevinde? Kendisi de biliyor, herkes görüyor ki saray iktidarı böyle istedi. Gizli planlarını açık eden, halkın gerçekleri görmesini sağlayan gazetecileri baskı, korku ve gözdağıyla engellemek istiyorlar. Hedef sadece Yanardağ değil, ya ne? Ulusal yayın yapan TELE1'in önce karartılmasını, sonra da lisans iptaliyle kapatılmasını istiyorlar. Bugün Merdan Yanardağ zindanda, yarın RTÜK TELE1'e ceza için toplanacak. TELE1 karartılınca, TELE1 kapatılınca ne olacak? Diğer televizyonlara, gazetelere korku salınacak; korku salınsın, sindirilsin ki bu iktidarın yolsuzlukları, kirli pazarlıkları bilinmesin, konuşulmasın isteniyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Sağ olun.

Değerli milletvekilleri, bir gazetecinin susması, bir kanalın kapatılması 85 milyon olarak hepimizin basın özgürlüğünün, hepimizin özgürlüğünün elinden alınması demektir. Merdan Yanardağ gazetecidir, yeri cezaevi değil, haber yaptığı, yorum yaptığı televizyon kanalıdır. Buradan RTÜK'e de çağrı yapmak, görevini hatırlatmak istiyoruz: RTÜK'ün görevi nedir? Her şeyden önce Anayasa tarafından güvence altına alınan basın özgürlüğünün, ifade özgürlüğünün korunmasıdır. Ama şimdi Merdan Yanardağ ve TELE1 üzerinden basın özgürlüğüne, toplumsal muhalefete bir gözdağı operasyonu yapılmakta. RTÜK'e çağrıda bulunuyoruz: Sarayın bu operasyonuna alet olmayın, Türkiye'ye kanal kapatma ayıbını yaşatmayın. Ama “Yok, biz sarayın gölgesinde hukuksuzluğu sürdürüleceğiz.” diyorsanız, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak halkın haber alma hakkı için mücadelemizi sürdüreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Selamlayın lütfen .

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Teşekkür ederim.

Gazetecilerin özgürce mesleğini yapabildiği, ifade ve basın özgürlüğünün korunduğu demokratik bir ülke mücadelemizden asla vazgeçmeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, halkın haber alma hakkı için yayın yapan televizyonları karartarak; gazetecileri, milletvekillerini, siyasetçileri, avukatları, hak savunucularını zindanda tutarak ülkemizin demokrasisi düzelmez, itibarımız düzelmez, ekonomimiz hiç düzelmez. Eğer gerçekten “kucaklaşma” diyorsak işte ilk önce milletin vekili Can Atalay'ı, gazeteci Merdan Yanardağ'ı ve düşüncesi nedeniyle haksız, hukuksuz zindanlarda rehin tutulan tüm siyasi tutukluları adalete ve özgürlüklerine kavuşturarak başlamalıyız.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3 - (1) Bu kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Başarır.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- *Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır’ın, Maltepe Belediyesine silahlı saldırı düzenlendiğine ilişkin açıklaması*

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Sayın Başkan, bugün Maltepe Belediyemize silahlı bir saldırıda bulunuldu, fail yakalandı. Öncelikle bu eylemi kınıyorum. Başta Belediye Başkanımız, belediye çalışanlarımız ve Maltepe halkına geçmiş olsun dileklerimizi sunuyoruz. Tek tesellimiz can kaybının ya da yaralanmanın olmaması. Umarım failler en ağır şekilde cezalandırılır.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) *KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1. *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 11) (Devam)*

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 11 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 269

Kabul : 257

Çekimser : 12 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Muhammed Adak

Havva Sibel Söylemez

Mardin

Mersin”

Değerli milletvekilleri, teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Sayın Baş, buyurun.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

41.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Hatay Milletvekili Şerafettin Can Atalay'ın özgürlüğüne kavuşması için Hatay halkının yarın oturma eylemi gerçekleştireceğine, kendilerinin de Genel Kurulu terk etmeyecek bu eyleme destek vereceklerine ilişkin açıklaması

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Elli üç gündür halkın ve Meclisin iradesi gasbedilmiş durumda, Milletvekilimiz Can Atalay hâlâ Silivride esir tutuluyor. Konuyla ilgili, pek çok milletvekili arkadaşımız dayanışmasını gösterdi. Dayanışma gösteren milletvekillerine, siyasi parti gruplarına teşekkür ediyoruz.

Biz de konuyu hem kamuoyunda hem Meclis Başkanlığı düzeyinde gündeme getirmek için çaba sarf ettik. Bugün, Parti Sözcümüz Sera Kadıgil Genel Kurulun gündemine taşıdı. Anayasa'ya açıkça aykırı bir biçimde bir hukuksuzluk devam ettiriliyor. Biz artık buna sessiz kalmamak gerektiğini düşünüyoruz. Zaten çok ağır bir deprem yaşamış Hatay halkının sabrı taşmış durumda. Yarın Hatay'ın bütün mahallelerinde, milletvekillerini özgürlüğe kavuşturmak için oturma eylemi gerçekleştirecekler. Biz de Hatay halkının bu eylemine Genel Kurul çalışmaları nedeniyle katılamıyoruz ama onların yanında olduğumuzu göstermek için -şu anda Genel Kurul kapatılacak- Genel Kurulu terk etmeyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Tamamlayayım.

Milletvekilimiz Can Atalay'ın özgürlüğüne kavuşması anına kadar Türkiye'nin her yerinde halkın ve Meclisin iradesinin gasbedilmesine karşı sesimizi yükselteceğiz.

Genel Kurulun bilgisine sunuyorum.

Tutanaklara girmesi için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.14



BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 21.15****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Muhammed ADAK (Mardin), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 11’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2’nci sıraya alınan, 12 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu (S. Sayısı: 12)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

3’üncü sıraya alınan, 13 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris’te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 13)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 6 Temmuz 2023 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.16

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 11) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifine Verilen Oyların Sonucu

Sıra Sayısı : 11
Oylama Saati : 21:09
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 257
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 12
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 269
Açık Üyelikler : 0
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Kabul
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	YEŞİL SOL	Katılmadı
Adana	Karamak	Sunay	AK PARTİ	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Katılmadı
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Katılmadı
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Kabul
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Zenbilci	Almet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Tutdere	Abdurrahman	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Köksal	Burcu	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Ağrı	Demir	Nejla	YEŞİL SOL	Katılmadı
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Sakık	Sırrı	YEŞİL SOL	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Kabul
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Denir	Deniz	CHP	Katılmadı
Ankara	Dinçer	Semra	CHP	Katılmadı
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Ankara	Emir	Murat	CHP	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Kabul
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Katılmadı
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Saneroğlu	Jülde	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Katılmadı
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Katılmadı
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurahman	MHP	Katılmadı
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Kabul
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Kılıç	Şerafettin	SAADET P	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Kabul
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Kabul
Aydın	Öznen	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Sarbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Özaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	San	Serkan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	FeYZi	AK PARTİ	Kabul
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	YEŞİL SOL	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Bitlis	Bedirhanoğlu	Turan	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Çağlar Gökalp	Semra	YEŞİL SOL	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	YEŞİL SOL	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Katılmadı
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Gözikara Dumaz	Emel	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Kabul
Bursa	Pala	Kayhan	CHP	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Katılmadı
Bursa	Türköglü	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Kabul
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Radvan	İYİ PARTİ	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı
Çorum	Ahlacı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Kayrıcı	Vahit	MHP	Katılmadı
Çorum	Talhasız	Mehmet	CHP	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Katılmadı
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Kabul
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Katılmadı
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Diyarbakır	Kaya	Adalet	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Tanırkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Türköglü	Halide	YEŞİL SOL	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Kabul
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı
Elazığ	Açikkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
Erzincan	Sargül	Mustafa	CHP	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Erzurum	Fırat	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Kabul
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	İYİ PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozath	Mesut	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Kabul
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Katılmadı
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Kabul
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	YEŞİL SOL	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	YEŞİL SOL	Katılmadı
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	YEŞİL SOL	Katılmadı
Hatay	Atalay	Şerafettin Can	TİP	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Çekimsiz
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Kabul
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Kabul
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Kaşıkçı	Lütfi	MHP	Katılmadı
Hatay	Mullaoğlu	Servet	CHP	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Katılmadı
Isparta	Gökgöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Başarr	Ali Mahir	CHP	Kabul
Mersin	Bozan	Ali	YEŞİL SOL	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	DEVA	Katılmadı
Mersin	Karatlı	Ali	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul
Mersin	Koca	Perihan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Kabul
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Katılmadı
İstanbul	Açıkkel	Ferhi	CHP	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Çamze	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Aynm	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çelik	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyad	Adı	Parti	S. S. 11
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Yunus	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enre	Zeynel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Fırat	Celal	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Günaydn	Gökhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	İziz	Seyithan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kadigil Sütlü	Salha Sera	TIP	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Kabul
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kurum	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Otu	Çiçek	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	YEŞİL SOL	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Kabul
İstanbul	Özdemir	Nimet	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Katılmadı
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Saki	Özgül	YEŞİL SOL	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Sivacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Şik	Ahmet	TİP	Katılmadı
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	İYİ PARTİ	Kabul
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	İYİ PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökhan	CHP	Kabul
İzmir	Akan	İbrahim	YEŞİL SOL	Katılmadı
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Katılmadı
İzmir	Böllümez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcuğül	YEŞİL SOL	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Katılmadı
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharem	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kâya Ösen	Seda	DEVA	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
İzmir	Özalan	Fehmi Alpaya	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Kabul
İzmir	Türelı	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Kabul
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Katılmadı
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul
Kars	Kılıç Kocyiğit	Gülistan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Kastamonu	Baltacı	Hasan	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Scrap	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Katılmadı
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Kabul
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Katılmadı
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aşla	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı
Kocaeli	Bitmez	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	YEŞİL SOL	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Katırcioğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Altunyalız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Katılmadı
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alıp	MHP	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Bıçer	Adil	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kasap	Ali Fazl	CHP	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Ölmezoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı
Manisa	Başevingen	Bekir	CHP	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Katılmadı
Kahramanmaraş	Kirişci	Vahit	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Özünç	Ali	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Aslan	George	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Mardin	Aydeniz	Salihe	DBP	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Mardin	Tanhan	Kamuran	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Oğöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Kabul
Muğla	Özcan	Gözem	CHP	Katılmadı
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Katılmadı
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Kabul
Muş	Boz	Sümeyye	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Muş	Temelli	Sezai	YEŞİL SOL	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan Atabek	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Katılmadı
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Çan	Murat	CHP	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Katılmadı
Samsun	Kırçalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Kabul
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Bakarhan	Tuncer	YEŞİL SOL	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Sartaş	Sabahat	YEŞİL SOL	Katılmadı
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Katılmadı
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Hamşioğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Kabul
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Büyükkaydın	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Katılmadı
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Fanuk	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	HDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	YEŞİL SOL	Çekims er
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Katılmadı
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul
Van	Buldan	Pervin	HDP	Katılmadı
Van	Çiftiyürek	Sinan	YEŞİL SOL	Çekims er

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Van	Dindar	Mahmut	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülen	YEŞİL SOL	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	YEŞİL SOL	Katılmadı
Van	Varlı	Gülderen	YEŞİL SOL	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Kayalar	Lütfillah	İYİ PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Kabul
Zonguldak	Yavuzılmaz	Deniz	CHP	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul
Aksaray	Yaldir	Turan	İYİ PARTİ	Kabul
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Kırıkkale	Önal	Ahmet	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı
Batman	Nasroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	YEŞİL SOL	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	BAĞIMSIZ	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şırnak	Doğan Dağlı	Ayşegül	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	YEŞİL SOL	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Alagöz	Çantürk	AK PARTİ	Kabul
İğdir	Hun	Yılmaz	YEŞİL SOL	Çekimsiz
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Katılmadı
Yalova	Büyükgümmüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı
Karabük	Keskinliç	Dumuş Ali	AK PARTİ	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 11
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul
Düze	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı
Düze	Özcan	Talih	CHP	Katılmadı
Düze	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul




XI.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerde görev yapan kamu görevlilerine ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 8/6/2023


Adnan Şefik ÇİRKİN
Hatay Milletvekili

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan AK Parti Seçim Beyannamesinde, "İstanbul başta olmak üzere bölgesel geçim endekslerini dikkate alınarak kamu çalışanlarının sosyoekonomik koşullarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapacağız" vaadi yer almıştır.

Beyanname kapsamında memurlara "büyükşehir tazminatı" ödenmesi, kira yardımı yapılması ve bazı meslek grupları için lojman imkanı tanınması sözü verilmiştir.

Bununla birlikte, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası afete maruz kalan illerde görev yapan kamu görevlilerinin barınma sorunu yaşadığı, tayin ve atama nedeniyle bölgede görevlendirilen memurların kiralık konut sayısının azalması ve artan kiralar nedeniyle mağdur oldukları, çadır ve konteynerlarda yaşamak zorunda kaldıkları ortadadır.

Bu kapsamda;

- 1- 6 Şubat 2023 depremi sonrası Hatay başta olmak üzere afete maruz kalan illerin tamamında illeri ayrı ayrı belirtilmek üzere; atama, tayin, görevlendirme gibi nedenlerle kaç kamu görevlisinin görev yerinde değişiklik meydana gelmiştir?
- 2- Öncelikle deprem bölgelerinde görev yapan memurların barınma sorununun çözümüne yönelik aldığımız tedbirler nelerdir?
- 3- Deprem bölgelerinde görev yapan memurlara deprem bölgesi tazminatı, afet tazminatı, kira yardımı vb. başlıklar altında ek ödeme yapılması düşünülmekte midir?
- 4- Deprem bölgesinde yaşayan kamu görevlileri için lojman yapımı düşünülmekte midir? Böyle bir programınız varsa lojman yapımına ne zaman başlanacaktır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-163099

Konu : Soru Önergeleri-1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 15.06.2023 tarihli ve Z-43452547-120.07.04-1231184 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve KuruluŐlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Hatay Milletvekili Sayın Adnan Şefik ÇİRKİN tarafından verilen 7/1 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Cumhurbaşkanı Yardımcısı



DÖNEM: 28

YASAMA YILI: 1

11'İNCİ BİRLEŞİM
5 TEMMUZ 2023 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİSİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin TBMM İçtüzüğünün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2023'te tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.
(Genel Kurulun 13.06.2023 tarihli 4'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

***İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu**
05.07.2023 arşamba - Saat: 14.30

***Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**
06.07.2023 Perşembe - Saat: 12.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

11'İNCİ BİRLEŞİM

5 TEMMUZ 2023 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko ve 20 Milletvekilinin, olası bir depreme karşı kurum ve kuruluşların hazırlıklı olup olmadığı araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1)

2.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen illerde ortaya çıkan asbest ve silisyum maddelerinin halk sağlığı üzerindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2)

3.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç ve 21 Milletvekilinin, yurt dışına gitmek isteyen vatandaşların vize başvurularında karşılaştıkları sorunların nedenlerinin araştırılarak çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/3)

4.- İstanbul Milletvekili Suat Özçağdaş ve 22 Milletvekilinin, konut kiralarda yaşanan artışın nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4)

5.- Gaziantep Milletvekili Mehmet Mustafa Gürban ve 21 Milletvekilinin, yoğun kitlesel göç sebebi ile Gaziantep’te oluşan demografik, sosyal, ekonomik ve asayiş problemlerinin çözüme kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

6.- Eskişehir Milletvekili İdris Nebi Hatipoğlu ve 19 Milletvekilinin, 2 Haziran 2023’te Eskişehir’in Seyitgazi ilçesinde meydana gelen sel felaketi nedeniyle oluşan hasarların tespit edilerek vatandaşların yaşadığı mağduriyetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

7.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, serbest muhasebeci mali müşavirlerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

8.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 20 Milletvekilinin, terörle mücadelede yaralanan ancak mevzuat gereği gazi sayılmayan asker ve polislerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

9.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 20 Milletvekilinin, Mersin ve ilçelerindeki kayısı ve limon üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

10.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, mühendis, mimar ve şehir plancılarının başta işsizlik olmak üzere karşılaştıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

11.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer ve 19 Milletvekilinin, Türk vatandaşlarının vize başvurularına ret oranlarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

15.- Karabük Milletvekili Cevdet Akay ve 20 Milletvekilinin, orman köylülerinin sorunlarının araştırılması ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

13.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur ve 23 Milletvekilinin, Hatay Havalimanı’nın bulunduğu konumun oluşturduğu risklerin tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

14.- Adana Milletvekili Ayhan Barut ve 20 Milletvekilinin, Adana’da yaşanan sorunların saptanması ve çözümlerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

15.- Edirne Milletvekili Ediz Ün ve 22 Milletvekilinin, Saros Körfezi’nde kirliliğe neden olan etkenlerin ve buna karşı alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

16.- Edirne Milletvekili Ediz Ün ve 22 Milletvekilinin, Ergene Nehri’nin temizlenmesi için yapılan çalışmaların etkilerinin değerlendirilerek kirliliğin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

17.- Adana Milletvekili Tulay Hatımoğulları Oruç ve 19 Milletvekilinin, Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası depremden etkilenen vatandaşların faturalarının kamu kaynakları ile karşılanması ve mağduriyetlerin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

18.- İYİ Parti Grubu Adına Grup Başkanvekili Samsun Milletvekili Erhan Usta’nın, yaşanan sel felaketlerinin tüm boyutlarıyla araştırılarak olası bir afetin önlenmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

19.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 Milletvekilinin, su kaynaklarının korunmasına yönelik politikaların değerlendirilerek bunların geliştirilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

20.- YEŞİL SOL PARTİ Grubu Adına Grup Başkanvekili Erzurum Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkanvekili Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, kişisel verilerin bir internet sitesinde yayımlandığına dair iddiaların araştırılarak kişisel verilerin korunması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/24)

21.- CHP Grubu Adına Grup Başkanvekili Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, kayıt dışı eğitim merkezlerinin sebep olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

22.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 20 Milletvekilinin, Tokat Günçalı'da MAPEG tarafından bir şirkete verilen maden arama ruhsatının yeniden değerlendirilmesi ve bu yöndeki idari işlemin iptal edilmemesi halinde ortaya çıkacak sorunların tespiti ve çözüm yöntemlerinin geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

23.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz ve 20 Milletvekilinin, merkezi ve yerel yönetimlerin Tokat'ta gerçekleşebilecek depremlere karşı hazırlık seviyesinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

24.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerin gerçekleştiği bölgede tarımsal üretimde yaşanan sorunlara dair detaylı bir inceleme yapılması, çözüm önerilerinin geliştirilmesi ve bu önerilerin uygulanması amacıyla bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

25.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve 20 Milletvekilinin, kızamık vakalarındaki artışın nedenlerinin araştırılarak salgın riskinin ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

26.- Diyarbakır Milletvekili Ceylan Akça Cupolo ve 20 Milletvekilinin, bazı mahkumların şartları oluşmasına rağmen koşullu salıverme hakkından faydalandırılmadığı iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/29)

27.- İstanbul Milletvekili Cengiz Çiçek ve 20 Milletvekilinin, olası bir İstanbul depremine karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

28.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, artan işçi ölümlerinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

29.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, kayıt dışı Kuran kurslarının tespit edilerek olası mağduriyetlerin önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

30.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü ve 20 Milletvekilinin, olası bir Bingöl depremine karşı kapsamlı eylem planı hazırlanması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

31.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 19 Milletvekilinin, ev hizmetlerinde çalışan kadınların karşılaştıkları sorunların araştırılarak bunlara yönelik çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

32.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt ve 20 Milletvekilinin, anadilde eğitim almayan çocukların okullarda karşılaştıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

33.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz ve 20 Milletvekilinin, Muş'un Korkuteli İlçesi Altınova Beldesinde 1993 yılında yaşanan olaylara dair açılan davaya ilişkin bazı hususların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

34.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz ve 20 Milletvekilinin, bazı illerde yapılan ağaç kesimlerindeki şüpheli durumların araştırılarak doğaya ve insan yaşamına olumsuz etkilerinin giderilmesi için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

35.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz ve 20 Milletvekilinin, bazı Kuran kurslarında yaşanan çocuk ölümlerinin araştırılarak denetim mekanizmalarındaki eksikliklerin tespit edilmesi ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

36.- Batman Milletvekili Mehmet Rüştü Tiryaki ve 19 Milletvekilinin, cezaevlerindeki koşullu salıverilme şartları oluşan kişilerin bu haklarından yararlandırılmadıkları iddialarının ve uygulamanın araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

37.- Diyarbakır Milletvekili Adalet Kaya ve 19 Milletvekilinin, İstanbul Sözleşmesi'nin tekrar yürürlüğe alınması ve etkin uygulanması konusunda bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/2)

38.- Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve 21 Milletvekilinin, Türkiye Tek Yürek kampanyasında toplanan bağış miktarının ve bunların kullanıldığı yerlerin araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

39.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 Milletvekilinin, Mersin'in Tarsus ilçesinde kurulması planlanan çimento fabrikasının çevreye ve yerleşim alanlarına vereceği zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

40.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 20 Milletvekilinin, jeotermal enerji santralleri kuyuları sebebiyle yeraltı ve yerüstü sularının kirlenmesinin önlenmesi için çalışmalar hazırlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

41.- Ankara Milletvekili Kürşad Zorlu ve 20 Milletvekilinin, İİBF'den mezun olan toplam öğrenci sayısını, fakülteden mezun olup iş bulamamış genç işsiz sayısını ve kamu kadrolarında İİBF mezunlarına nasıl alan açılacağını araştırmak, bu sorunun önlenmesi ve gereken tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

42.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül ve 20 Milletvekilinin, işçi ölümlerinin önlenmesi ve iş güvenliğinin sağlanması için çalışmalar hazırlanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

43.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya ve 20 Milletvekilinin, esnaf ve sanatkarların sorunlarının araştırılması, tespit edilmesi, alınacak tedbirlerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

44.- İstanbul Milletvekili Çiçek Otlu ve 19 Milletvekilinin, olası bir İstanbul depreminin etkilerinin en aza indirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

45.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, Türk Polis Teşkilatı'na mensup polislerin sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının bulunması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

46.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, genç nüfusun tarıma dönüşünün yollarının tespiti ve alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

47.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, geçim sıkıntısı çeken vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

48.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, alışveriş merkezlerinde, marketlerde ve mağazalarda çalışan vatandaşların sorunlarının araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

49.- Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 19 Milletvekilinin, sağlık çalışanları arasındaki farklılıkların ve gelir eşitsizliklerinin ortadan kaldırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

50.- Hatay Milletvekili Adnan Şefik Çirkin ve 20 Milletvekilinin, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş merkezli depremler sonrasında başta Hatay olmak üzere depremden zarar gören illerde meydana gelen hijyen sorunu ile hava sıcaklıklarının artması sonucu haşere ve sinek üreme alanlarında yaşanan artışın sebep olacağı sorunların tespit edilmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

51.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit ve 20 Milletvekilinin, Van'daki çeşitli sosyo-ekonomik sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

52.- Mardin Milletvekili Salihe Aydeniz ve 20 Milletvekilinin, Şeyh Said, Said Nursi ve Seyid Rıza mezar yerlerinin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

53.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, Karşıyaka Spor Kulübü Stadı inşasının yapılabilmesi için gerekenlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

54.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, İzmir Karşıyaka'da depreme dayanıksız olduğu gerekçesiyle yıkılan yapıların durumlarının araştırılması, yenisi yapılmayanların akıbetinin belirlenmesi, farklı amaçlarla kullanıma açılanların ve tadilatı vaktinde bitirilmeyenlerin tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

55.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 Milletvekilinin, kamuda görev alan mühendis, avukat ve benzer durumda olan diğer mesleklerin maaş, özlük ve ek gösterge taleplerinin iyileştirilmesi ve kamudaki istihdamların artırılmasında yapılacakların tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

1.- (S. Sayısı: 3) 139 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023)

2.- (S. Sayısı: 4) 140 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Elektronik Haberleşme Alanı ile Su Yapıları Denetim Hizmetlerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023) (X)

3.- (S. Sayısı: 5) 141 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023)

4.- (S. Sayısı: 6) 142 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Afet ve Acil Durum Yönetimi Alanında Alınan Bazı Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023) (X)

5.- (S. Sayısı: 7) 143 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023)

6.- (S. Sayısı: 8) 145 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023)

7.- (S. Sayısı: 9) 146 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Mülkiyeti Vakıflar Genel Müdürlüğüne ve Mazbut Vakıflara Ait Taşınmazlar Hakkında Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.06.2023)

8.- (S. Sayısı: 10) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/12) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

9.- (S. Sayısı: 11) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

10.- (S. Sayısı: 12) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/17) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

11.- (S. Sayısı: 13) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/19) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

12.- (S. Sayısı: 14) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/20) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

13.- (S. Sayısı: 15) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/27) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

14.- (S. Sayısı: 16) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/28) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

15.- (S. Sayısı: 17) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/30) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

16.- (S. Sayısı: 18) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/31) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

17.- (S. Sayısı: 19) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/32) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

18.- (S. Sayısı: 20) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/33) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

19.- (S. Sayısı: 21) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/37) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

20.- (S. Sayısı: 22) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/38) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

21.- (S. Sayısı: 23) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/39) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

22.- (S. Sayısı: 24) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/40) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

23.- (S. Sayısı: 25) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/42) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

24.- (S. Sayısı: 26) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/43) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

25.- (S. Sayısı: 27) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/44) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

26.- (S. Sayısı: 28) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/45) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

27.- (S. Sayısı: 29) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/46) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

28.- (S. Sayısı: 30) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/48) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

29.- (S. Sayısı: 31) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/71) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

30.- (S. Sayısı: 32) İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un 30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/81) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.07.2023) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 11

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/14) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve Listesi**..... 4
- **Kanun Teklifleri Yenileme Tezkeresi**..... 13
- **2/14 Esas Numaralı Kanun Teklifinin**
 - TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 14
 - Gerekçesi 14
- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi** 15
- **Dışişleri Komisyonu Raporu**..... 16
 - Dışişleri Komisyonunun Benimsediği 27'nci Yasama Dönemine Ait Rapor..... 19
 - Teklif Metni..... 23
 - Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 23
- **Anlaşma Metni**..... 24

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-160649

16 Haziran 2023

Konu: Milletlerarası andlaşmaların
onaylanmasının uygun bulunması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Döneminde Anayasa'nın 90'ncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere Başkanlığınıza sunulan ancak sonuçlandırılmayan ekli listede yer alan milletlerarası andlaşmaların onaylanmasının uygun bulunması hususunda gereğini bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Ek: Liste

LİSTE

SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
1	2/4995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması
2	2/5020	Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Birleşmiş Milletler Kalkınma Esgüdüm Ofisi Bölgesel Ofisinin İstanbul'da Kurulmasına İlişkin Anlaşma
3	2/4909	Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Naheşvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol
4	2/5037	Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkelerin Hükümetleri Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması
5	2/4690	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma
6	2/4335	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokol
7	2/4243	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı
8	2/4856	Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Bahtıklık Sübvansiyonları Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
9	2/5053	Uluslararası Deniz Seyir Yardımcıları Teşkilatı Sözleşmesi
10	2/4511	Spitsbergen İle İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşma
11	2/3540	Hükümetlerarası Kuru Limanlar Antlaşması
12	2/5040	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uluslararası Göç Siyasaları Geliştirme Merkezi (UGSGM) Arasında Türkiye'deki UGSGM Temsilciliğinin Statüsü Hakkında Antlaşma ve Notalar
13	2/4762	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karayıp Devletleri Birliği (KDB) Arasında İşbirliği Çerçeve Antlaşması
14	2/2818	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptı
15	2/4649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Antlaşması
16	2/4246	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerle Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol
17	2/4648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Antlaşması ve Eki Protokol



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
18	2/3909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
19	2/4647	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
20	2/4693	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması
21	2/4692	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması, Eki Protokol ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
22	2/4691	Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması
23	2/4689	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokol
24	2/4704	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Notalar
25	2/2498	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
26	2/4705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
27	2/5028	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşması
28	2/4097	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Notalar
29	2/4651	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
30	2/4910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
31	2/4096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
32	2/2225	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
33	2/3720	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
34	2/3719	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Palau Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Hizmetleri Anlaşması
35	2/3718	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması



ANDLAŞMANIN ADI	
36	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
37	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Burkina Faso Hükümeti Arasında Havacılık Hizmetleri Anlaşması
38	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
39	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
40	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması
41	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
42	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
43	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Çerçeve Anlaşması
44	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması
45	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
46	2/2030	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
47	2/4293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
48	2/4707	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burkina Faso Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
49	2/4740	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması
50	2/4763	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Cezayir'de Uluslararası Bir Türk Okulu Açılmasına İlişkin Anlaşma
51	2/2034	İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü
52	2/1943	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşması
53	2/2277	Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolü
54	2/4737	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
55	2/4739	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşma



ANDLAŞMANIN ADI		
27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI		
56	2/4159	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşmada Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokol
57	2/4160	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolünde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokol
58	2/4764	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Arasında Kolluk Eğitimi ve Öğretimi İşbirliği Mutabakat Zaptı
59	2/3742	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Psikotrop ve Uyuşturucu Maddelerin Uluslararası Kaçakçılığına Karşı Mücadelede İşbirliği Anlaşması ve Notalar
60	2/4966	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınırşau Organize Suçlarla Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşması
61	2/4738	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşma
62	2/4244	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelirinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar
63	2/4245	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye-Arnavutluk Memorial Hastanesinin Geçiş Süresi Boyunca Ortak İşletilmesine İlişkin Protokol



SIRA NO.	27. DÖNEM KANUN TEKLİFİ ESAS NUMARASI	ANDLAŞMANIN ADI
64	2/4857	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Libya Devleti-Milli Birlik Hükümeti Arasında Hidrokarbonlar Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı
65	2/3057	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşma ve Notalar
66	2/1538	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Komorlar Birliği Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Protokolü
67	2/1584	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
68	2/2705	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Notalar
69	2/3542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması
70	2/3980	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kurulması ve İşleyişi Hakkında Anlaşma
71	2/4912	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşma
72	2/3241	30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Başlığında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27'nci Yasama Dönemi'nde Başkanlığa sunulmuş olan 2/4995, 5020, 4909, 5037, 4690, 4335, 4243, 4856, 5053, 4511, 3540, 5040, 4762, 2818, 4649, 4246, 4648, 3909, 4647, 4693, 4692, 4691, 4689, 4704, 2498, 4705, 5028, 4097, 4651, 4910, 4096, 2225, 3720, 3719, 3718, 3954, 3953, 2033, 4486, 4928, 4913, 4512, 4718, 3981, 1458, 2030, 4293, 4707, 4740, 4763, 2034, 1943, 2277, 4737, 4739, 4159, 4160, 4764, 3742, 4966, 4738, 4244, 4245, 4857, 3057, 1538, 1584, 2705, 3542, 3980, 4912 ve 3241 esas numaralı kanun teklifleri yenilenmiştir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş
İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/14)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	İçişleri Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1100376 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma” 7 Haziran 2022 tarihinde Lefkoşa’da imzalanmıştır.

7 Haziran 2022 tarihinde imzalanan Anlaşmayla, 23 Ocak 2019 tarihli “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasının 1’inci maddesinin birinci fıkrasına “Ancak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgesi tebdil başvurularında ikamet şartı aranmayacaktır.” cümlesinin eklenmesi öngörülmektedir. 23 Ocak 2019 tarihli Anlaşmaya bahse konu cümlelerin eklenmesi suretiyle, üçüncü ülkelerde görevli KKTC diplomatlarının sürücü belgelerinin ikamet ettikleri ülke makamları tarafından tanınmaması nedeniyle karşılaştıkları sorunun, anılan kişilere Türkiye Cumhuriyeti ehliyeti/sürüş belgesi verilerek çözülmesi amaçlanmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-113633

24 Ekim 2022

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7 Haziran 2022 tarihinde Lefkoşa’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma”yı Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

22/06/2023

Esas No: 2/14

Karar No: 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/14 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 22/06/2023 tarihinde yaptığı 2’nci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 16/06/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma, 19/06/2023 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/14 esas numaralı Kanun Teklifi, 19/06/2022 tarihinde, esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci yasama dönemi 22/06/2023 tarihli 2’nci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgesi tebdil başvurularında ikamet şartının aranmamasını, üçüncü ülkelerde görevli Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgelerinin ikamet ettikleri ülke makamları tarafından tanınmaması nedeniyle karşılaştıkları sorunun, anılan kişilere Türkiye Cumhuriyeti ehliyeti/sürüş belgesi verilerek çözülmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Söz konusu Teklif 27’nci yasama döneminde 2/4690 esas numarasıyla Komisyonumuzda görüşülmüş, oybirliğiyle kabul edilerek rapora bağlanmış ancak kanunlaşamarak hükümsüz kalmıştır. 28’inci yasama döneminde 2/14 esas numarasıyla yenilenecek şekilde tekrar görüşülmüş; İçtüzüğün 77’nci maddesinin 1’inci fıkrası uyarınca 27’nci yasama dönemi 397 sıra sayılı raporun ve metnin benimsenmesi oybirliğiyle kabul edilmiştir.

4. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere İstanbul Milletvekili Tuba Işık Ercan, İstanbul Milletvekili Seda Gören Bölük, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Derya Ayaydın ve Elazığ Milletvekili Mahmut Rıdvan Nazırlı, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakbak</i>	<i>Bilal Bilici</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
Gaziantep	Adana	Ankara

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Kürşad Zorlu</i> Ankara	Üye <i>Semra Çağlar Gökalp</i> Bitlis	Üye <i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elazığ (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Mehmet Güzelmansur</i> Hatay	Üye <i>Derya Ayaydın</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Tuğba Işık Ercan</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Namık Tan</i> İstanbul	Üye <i>İsmail Özdemir</i> Kayseri
	Üye <i>Süreyya Öneş Derici</i> Muğla	

Dışışleri Komisyonunun Benimsediği 27’nci Yasama Dönemine Ait Rapor

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

23/01/2023

Esas No: 2/4690

Karar No: 236

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

2/4690 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 18/01/2023 tarihinde yaptığı 41’inci toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 24/10/2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma, 31/10/2022 tarihinde Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/4690 esas numaralı Kanun Teklifi, 1/11/2022 tarihinde, esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak İçişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 18/01/2023 tarihli 41’inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgesi tebdil başvurularında ikamet şartının aranmamasını, üçüncü ülkelerde görevli Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgelerinin ikamet ettikleri ülke makamları tarafından tanınmaması nedeniyle karşılaştıkları sorunun, anılan kişilere Türkiye Cumhuriyeti ehliyeti/sürüş belgesi verilerek çözülmesini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;¹

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yasin Ekrem Serim tarafından;

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin ülkemiz için ayrı bir konumda yer aldığı, ülkemiz ile KKTC’nin her daim yan yana olduğu ve ortak bir millî davanın sahibi olarak görüldüğü,

Kıbrıs meselesinin çözümü için sahadaki gerçeklere odaklanılması gerektiği, Kıbrıs’ta kalıcı bir çözüme gidilecek yolun, KKTC halkının müteşep hakları olan egemen eşitliklerinin ve eşit uluslararası statülerin tesciliyle mümkün olacağı, Ada’daki iki tarafın statülerinin eşitlenmesi gerektiğinin yıllarca izah edildiği, Sayın Cumhurbaşkanımızın Birleşmiş Milletlerin 77’nci Genel Kuruluna KKTC’nin tanınması için yaptıkları çağrının da bu amaca yönelik olduğu,

Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye olarak katılan KKTC’nin, ilk kez anayasal ismiyle uluslararası bir teşkilata üye olduğu, önümüzdeki dönemde KKTC üst düzey ziyaretlerinin gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü ve buna yönelik çalışmalara devam edildiği,

KKTC’nin tanıtımı amacıyla KKTC makamları ve dış temsilcilikleriyle birlikte ABD ve Birleşik Krallık’ta lobi faaliyetlerinin başlatıldığı, bu anlamda KKTC’nin daha fazla ülkede temsilcilik açması için girişimlerin sürdürülmekte olduğu, 2014 yılından bu yana İsrail makamlarının atanacak temsilciliğe vize vermemesi nedeniyle kapalı olan Tel Aviv temsilciliğinin yeniden açılması çabalarının yakında sonuç vermesinin beklendiği ve hâlihazırda Türkiye de dâhil olmak üzere 18 ülkede, 26 adet

(1) Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari_goruntule?pTutanakId=3093

KKTC temsilciliğinin bulunduğu, yeni temsilcilik açılması için girişimde bulunulan ülkeler arasında Avusturya, Polonya, Letonya, Hollanda ve Malezya'nın yer aldığı,

Doğu Akdeniz'de kendi kıta sahanlığımızda olduğu gibi KKTC'nin de meşru hak ve çıkarlarının hem masada hem de Silahlı Kuvvetlerimizle birlikte sahada korunduğu,

Bu hususların konsolosluk istişareleri vesilesiyle kasım ayında ziyaret edilen Lefkoşa'da, Cumhurbaşkanı Sayın Ersin Tatar başta olmak üzere üst düzey devlet erkanlarına da dile getirildiği,

Kendi vatandaşlarımıza sunulan tüm hizmetlerin Kıbrıs Türklerine de sunulmasına gayret edildiği ve bütün kurumlarımızın da bu hedefe yönelik somut projeler gerçekleştirdiği,

KKTC'nin üçüncü ülkelerde temsiline verilen önem çerçevesinde bu temsilciliklerde görev yapan diplomatların kendi diplomatlarımızdan ayrılmadığı, en iyi şartlarda temsil görevlerini yapabilmeleri için ülkemiz olarak elimizden gelenin yapılmasına çalışıldığı,

KKTC Dışişleri Bakanlığı tarafından, üçüncü ülkelerde görevli diplomatlarının bazılarının sürücü belgelerinin ikamet ettikleri ülke makamları tarafından tanınmadığı ve bu durumun pratikte zorluklara yol açtığı hususunun gündemimize getirildiği, bu sorunu çözebilmek adına, durumdan etkilenen KKTC diplomatlarına sürücü belgesi vermemiz önerisinin yine KKTC tarafından geldiği ve bu sorundan yaklaşık 50 diplomatın etkilendiğinin öğrenildiği,

İlgili dış misyonlarımızla istişare ederek KKTC ehliyetini tanımayan ülkelerde -Azerbaycan, Almanya, Kırgızistan, İtalya, Fransa, Belçika, Macaristan, Finlandiya, İsveç, ABD- görev yapan KKTC diplomatlarının mevcut sürücü belgelerinin Türkiye Cumhuriyeti sürücü belgesiyle değiştirilmesi hâlinde bu sorunun üstesinden gelinebileceğinin anlaşıldığı ve İçişleri Bakanlığımızla da konunun istişare edildiği,

Anlaşma'da yapılan değişiklik ile KKTC diplomatlarının görev yerlerine intikalinden önce Lefkoşa Büyükelçiliğimizde, tayinde bulunanların ise görev yaptıkları ülkelerdeki temsilciliklerimizde KKTC sürüş belgelerini ülkemizde ikamet şartı aranmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sürücü belgesiyle değiştirilmesi imkânının tanınmasının hedeflendiği,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Asuman Erdoğan
Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Mustafa Canbey
Balıkesir

Üye
Kamil Aydın
Erzurum

Üye
Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul
Üye
Niyazi Güneş
Karabük

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ahmet Haluk Koç
Ankara

Üye
Ahmet Kamil Erozan
Bursa

Üye
Derya Bakbak
Gaziantep

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Zafer Sırakaya
İstanbul
Üye
İsmail Özdemir
Kayseri

Üye
Aydın Adnan Sezgin
Aydın

Üye
Atilla Ödünç
Bursa
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Ahmet Hamdi Çamlı
İstanbul

Üye
Hasan Turan
İstanbul
Üye
Gülistan Kılıç Koçyiğit
Muş

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSAL SÜRÜCÜ BELGELERİNİN/SÜRÜŞ EHLİYETLERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE DEĞİŞİMİ ANLAŞMASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 7 Haziran 2022 tarihinde Lefkoşa’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliliklerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA ULUSAL SÜRÜCÜ BELGELERİNİN/SÜRÜŞ EHLİYETLERİNİN KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE DEĞİŞİMİ ANLAŞMASINDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
ULUSAL SÜRÜCÜ BELGELERİNİN/SÜRÜŞ EHLİYETLERİNİN
KARŞILIKLI OLARAK TANINMASI VE DEĞİŞİMİ ANLAŞMASINDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR ANLAŞMA

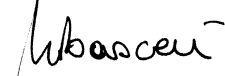
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti, 23 Ocak 2019 tarihinde imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/Sürüş Ehliliklerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşması"nın 1. maddesinin 1. fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesi hususunda mutabık kalmışlardır:

"Ancak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti diplomatlarının sürücü belgesi tebdil başvurularında ikamet şartı aranmayacaktır."

İşbu Anlaşma yürürlüğe girmesine ilişkin gerekli iç hukuki usullerin tamamlandığına dair tarafların birbirlerine diplomatik kanallarla yapacakları yazılı bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girer.

İşbu Anlaşma iki asıl nüsha olarak düzenlenmiş ve 7 Haziran 2022 tarihinde Lefkoşa'da imzalanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

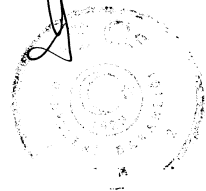


Ali Murat BAŞÇERİ
Lefkoşa Büyükelçisi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA



Erhan ARIKLI
Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı



TBMM Basımevi - 2023